

Kommunförbundet
Kalmar län

Ungas livsvillkor i Nybro

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2018 i Kalmar län och
Eksjö kommun

ENKÄTFABRIKEN

BoU Barn- och
ungdomsnätverket
Kalmar län

Sammanställd av Enkätfabriken
Maj 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund och syfte.....	6
A. Bakgrundsfrågor.....	8
B. Fritid.....	11
C. Skola.....	20
D. Delaktighet och inflytande.....	33
E. Trygghet.....	42
F. Hälsa.....	51
G. Arbete.....	63
H. Framtid.....	67
Referenser.....	76

**Rapporten är
färgkoordinerad!**

Hitta den del du vill
läsa genom att titta
på färgen i
avsnittens kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i regionernas och kommunernas arbete i alla förvaltningar. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. Genom att göra en Lupp-undersökning får regioner och kommuner en bättre bild av ungdomarnas livsvillkor.

I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av resultatet för Nybro kommun. Speciellt fokus läggs vid skillnader från tidigare Lupp-resultat och resultat som sticker ut bland vissa grupper (exempelvis utifrån kön eller ålder). För att få en mer heltäckande bild av ungas livsvillkor i kommunen rekommenderar vi dock att läsa hela rapporten.

Fritid

Inom området fritid kan vi se att 86 % av ungdomarna i Nybro kommun svarar att de är nöjda med fritiden generellt sett. Vidare svarar totalt 67 % att de tycker det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden. Det framgår vidare att gymnasietjejeerna är mindre nöjda än övriga grupper med utbudet av fritidsaktiviteter.

Det som ungdomarna i högst grad saknar är olika sporter, ställen för utomhusaktiviteter och ställen där ungdomar kan umgås, till exempel caféer och fritidsgårdar.

Skola

I skolavsnittet framgår att en andel om 76 % totalt i Nybro kommun generellt sätt är nöjda med skolan. Det är en lägre andel än i rikssnittet och regionsnittet¹. Andelen unga som är nöjda med skolan i Nybro har även minskat över tid. Det framgår också att en hög andel, 93 % totalt, är nöjda med tillgången till datorer. Mellan 83-87 % är därutöver nöjda med skolbiblioteket, lärarna och undervisningen. Unga i Nybro är jämfört med regionsnittet och rikssnittet klart mindre nöjda med skolmiljön, men nöjdare avseende tillgången till datorer.

En fjärdedel av killarna svarar att våld förekommer på skolan. Andelen tjejer som svarar detsamma är lägre, 22 % av högstadietjejeerna och 7 % av gymnasietjejeerna svarar att våld förekommer. Vad gäller förekomsten av sexuella trakasserier ser vi att gymnasietjejeerna i högst grad svarar att det förekommer. Totalt svarar 17 % av unga i Nybro att rasism och mobbning förekommer. Det har i flera av frågorna skett en ökning sedan 2015.

Delaktighet och inflytande

Inom området delaktighet och inflytande framgår det att intresset för politik ökat sedan år 2012, från 24 % till 46 %. Andelen unga i Nybro som är intresserade av politik är även högre än i regionsnittet och rikssnittet. Det framgår också att drygt hälften av ungdomarna i Nybro vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. Tjejer är i högre grad än killar intresserade.

En andel om mellan 18-29 % av ungdomarna i Nybro svarar vidare att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Sedan år 2012 har andelen som ser sig ha möjligheter ökat, men jämfört med 2015 års resultat har andelen minskat något.

¹ Rikssnittet är resultatet för alla kommuner som gjort Lupp-undersökningen år 2018. Regionsnittet är resultatet för Kalmar län samt Eksjö kommun 2018

Vidare så framgår det att internet och/eller sociala medier är den vanligaste arenan för politiskt engagemang bland de unga i kommunen.

Trygghet

En majoritet av unga i Nybro känner sig trygga på de flesta platser i kommunen som tagits upp i enkäten och på internet. Omkring 95 % eller högre är alltid eller oftast trygga hemma, i bostadsområdet, och på träningen. Tryggheten är generellt något lägre på stan eller i centrum, på buss, tåg eller liknande samt på ungdomens hus eller fritidsgård. Vad gäller på stan och i kollektivtrafiken svarar tjejer i lägre grad än killar att de alltid eller oftast känner sig trygga, speciellt tjejer i årskurs 8. Inga större förändringar har skett över tid avseende upplevd trygghet.

I avsnittet om trygghet framgår det också att andelen tjejer som utsatts för olika otrygga situationer ökat sedan 2015, med undantag för utsatthet för stöld. Bland killar har utsatthet för hot och misshandel ökat något. Undantaget är utsatthet för stöld som minskat något bland killarna.

Utsatthet för mobbning är även något som ökat över tid, speciellt bland tjejer. Sedan år 2015 har andelen tjejer som utsatts ökat från 20 % till 38 %. Vad som också framgår är att tjejer, speciellt i årskurs 8, är mer utsatta än övriga grupper. Totalt svarar 41 % av högstadietjejerna att de utsatts enstaka gånger eller en längre period. Även avseende orättvis behandling svarar högstadietjejer i högst grad att de utsatts och tjejer överlag i högre grad än killar att de utsatts.

Hälsa

De flesta ungdomar i Nybro kommun mår bra. Vad som framgår är att killar i klart högre grad än tjejer svarar att de mår mycket eller ganska bra. Vidare svarar mellan 19-27 % av tjejerna att de mår mycket eller ganska dåligt. Över tid har en negativ utveckling skett bland tjejerna sedan 2012. Bland killar har även en negativ utveckling skett jämfört med år 2015.

Även avseende psykosomatiska besvär kan vi se en negativ utveckling och att andelen som svarar att de har regelbundna besvär som stress och nedstämdhet ökat. Ökningen är större bland tjejer än bland killar. Avseende träning och motion har däremot en positiv utveckling skett bland både tjejer och killar jämfört med 2015. Andelen som tränar eller idrottar minst en gång i veckan är 88 % totalt i Nybro, vilket är något högre än i regionsnitt och rikssnitt.

Arbete och Framtid

Totalt svarar 9 % i årskurs 8 och 23 % i årskurs 2 att de har ett extrajobb. Över tid har andelen gymnasieungdomar som har ett extrajobb minskat, då 30 % svarade att de hade ett extrajobb år 2015. Vad gäller andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb har andelen däremot ökat från 51 % år 2015 till 77 % i år. Bland högstadieungdomarna har andelen med extrajobb och sommarjobb däremot varit relativt stabil över tid.

En hög andel av högstadieungdomarna i Nybro tror att de kommer läsa vidare efter grundskolan. Endast 1 % av killarna tror inte att de kommer läsa vidare. På gymnasiet svarar 62 % av tjejerna och 57 % av killarna att de tror att de kommer att läsa vidare.

Det framgår också att en hög andel, 93 % av ungdomarna i Nybro, har en positiv framtidssyn. Andelen unga med en positiv framtidssyn i Nybro har dock minskat något sedan 2015, speciellt bland tjejerna.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2018 genomförts i Kalmar län samt Eksjö kommun. Undersökningen genomfördes under hösten 2018 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunerna med hjälp av MUCF och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Kommunförbundet Kalmar län.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Urval och svarsfrekvens

I denna rapport redovisas resultatet för Nybro kommun. Alla ungdomar i årskurs 8 på högstadiet och årskurs 2 på gymnasiet ingår i urvalet för Lupp-undersökningen. Observera att gymnasieungdomar som går gymnasiet i en annan kommun än de bor i har sorterats till att tillhöra sin boendekommun i databasen. Totalt har 4045 elever i regionen svarat på undersökningen. I Nybro kommun har totalt 246 svar inkommit. I årskurs 8 har 146 av 219 elever svarat, vilket ger en svarsfrekvens om 67 %.

Eftersom ingen aktuell information finns om urvalsstorlek för eleverna på gymnasiet kan inte svarsfrekvensen redovisas för den åldersgruppen. Detta eftersom eleverna sorterats utifrån boendekommun och inte utifrån skola.

Fördelning av antal elever* och antal svar per kommun totalt och per årskurs

	Antal elever: Åk 8	Antal svar: Åk 8	Svarsfrekvens: Åk 8	Antal svar** Åk 2	Antal svar: Totalt
Borgholm	99	91	92%	52	143
Eksjö	185	159	86%	160	319
Emmaboda	97	87	90%	56	143
Hultsfred	158	121	77%	90	211
Högsby	61	56	92%	45	101
Kalmar	766	658	86%	361	1019
Mönsterås	142	77	54%	86	163
Mörbylånga	149	144	97%	78	222
Nybro	219	146	67%	100	246
Oskarshamn	280	254	91%	259	513
Torsås	90	68	76%	30	98
Vimmerby	182	177	97%	148	325
Västervik	363	331	91 %	211	542
Regionen	2791	2369	85 %	1676	4045

*Information om antal elever i årskurs 8 är hämtat från Skolverkets databas och baseras på 2018 års siffror

** Uppgifter om antal i urval för årskurs 2 saknas och därav redovisas inte svarsfrekvensen

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder (högstadiet årskurs 8 och gymnasiet årskurs 2), kön och kommun. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna.

Observera att svaren i alla avsnitt, inklusive avsnittet om skolan, inte redovisas utifrån vilken kommun ungdomarna går i skolan utan utifrån var de bor.

Jämförelser över tid

För att kunna mäta utvecklingen över tid görs jämförelser med Lupp-resultaten från tidigare år. Nybro kommun har tidigare gjort Lupp-enkäten år 2012, 2015 och 2018. Utvalda frågor analyseras över tid i rapporten.

Avseende jämförelser med tidigare år bör noteras att en omfattande omarbetning av Lupp-enkäten gjordes av MUCF under 2015, vilket innebär att jämförelser med resultat år 2014 eller tidigare inte är möjligt på relativt många ställen. Exempelvis har nästan alla instämmerkalor i enkäten justerats från en femgradig till en fyragradig skala, vilket gör att resultatet inte är jämförbart. I andra fall har frågan eller svarsalternativen omformulerats eller justerats. Därav finns det på flera ställen endast jämförelser med år 2015.

Jämförelser med rikssnitt för Lupp 2018

I den löpande texten berörs även på olika ställen jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2018). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2018. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se länets och kommunernas resultat i förhållande till en större kontext.

Det som i rapporten benämns som regionsnitt är resultatet för Kalmar läns region samt Eksjö kommun totalt.

Läsanvisningar

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. För fullständig redovisning av alla frågor och svarsalternativ hänvisar vi till MUCF:s Lupp-portal. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön. Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj. Som det framgår av bilden nedan är 54 % av de som svarat på enkäten killar och 45 % är tjejer. Då få angett "annan könsidentitet" kommer denna grupp inte redovisas nedbrutet i rapporten.

En andel om totalt 79 % svarar att de är födda i Sverige medan 7 % är födda i Europa och 13 % utanför Europa.

I diagram A4 på följande sida framgår att en andel om mellan 2-17 % av ungdomarna som deltagit i undersökningen har en nedsatt funktion eller långvarig sjukdom.

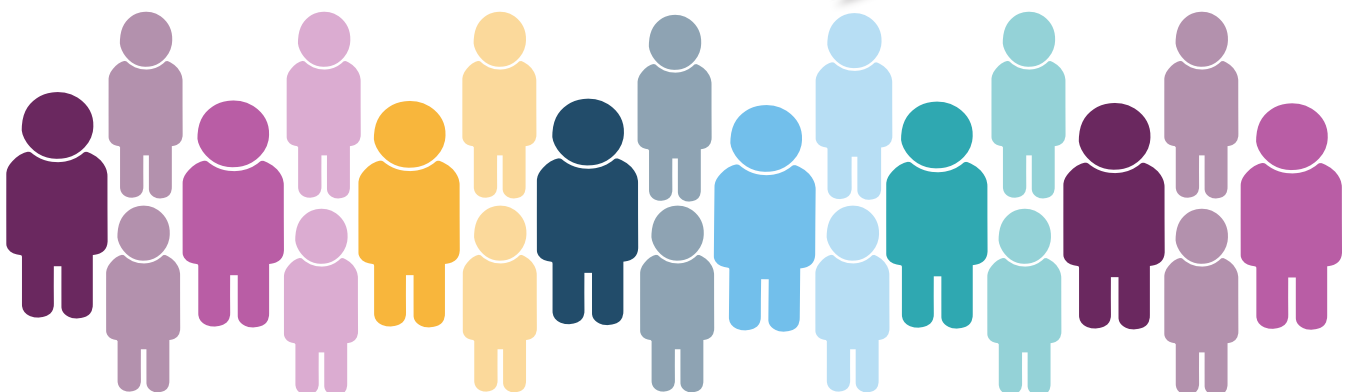
Vi har svarat på Lupp-enkäten!

45 % tjejer
54 % killar
2 % annan
könsstillhörighet

12 % totalt har en
nedsatt funktion eller
långvarig sjukdom

83 % heterosexuella
3 % bisexuella
2 % homosexuella
12 % osäker/annat/ vill
inte definiera

79 % födda i Sverige
0 % födda i Norden
7 % födda i Europa
13 % födda utanför
Europa

A2. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	79%	0%	7%	13%
Förälder a	75%	1%	10%	14%
Förälder b	70%	1%	12%	16%

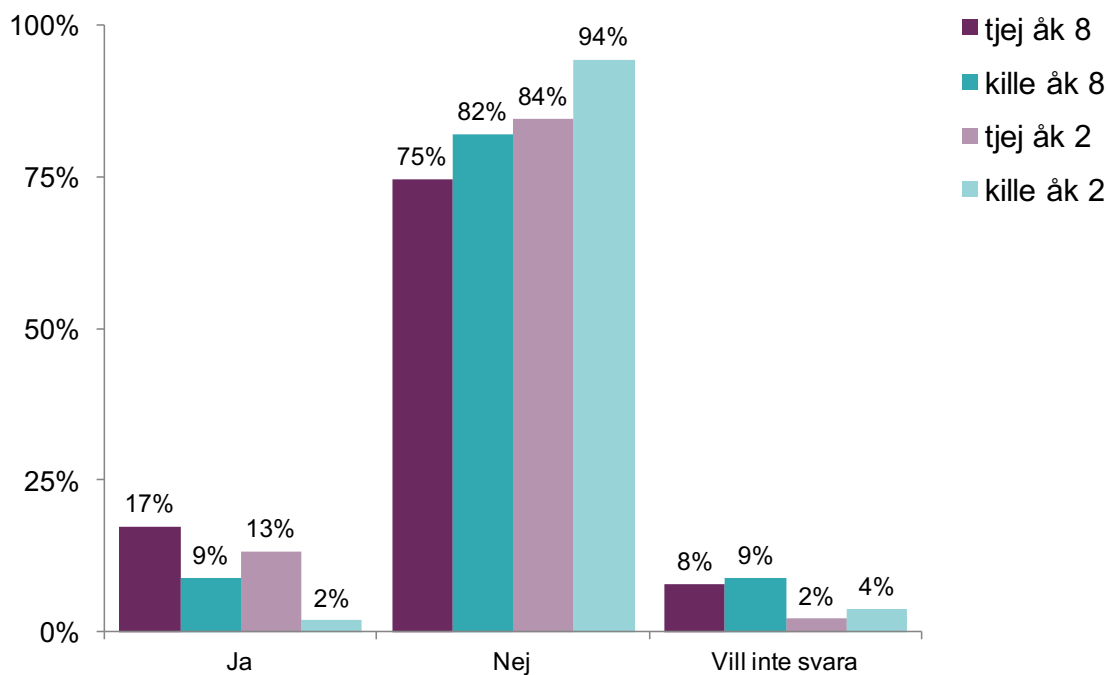
A2a. Om du inte är född i Sverige, hur länge har du bott här?

10 år eller längre	22%
4-9 år	43%
0-3 år	35%

A3. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

	Förälder a	Förälder b
Arbetar	89%	82%
Studerar	6%	7%
Föräldraledig	0%	1%
Arbetslös	1%	2%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	0%	2%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	2%	3%
Vet inte	2%	3%

A4 Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

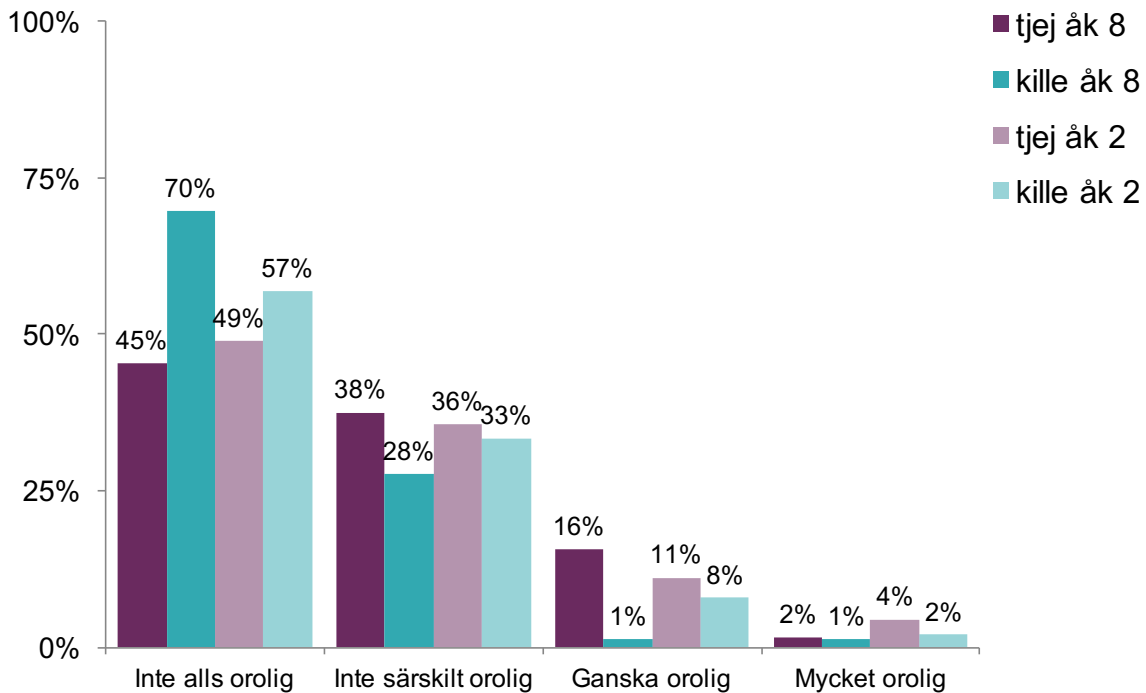

Frågor om ekonomi

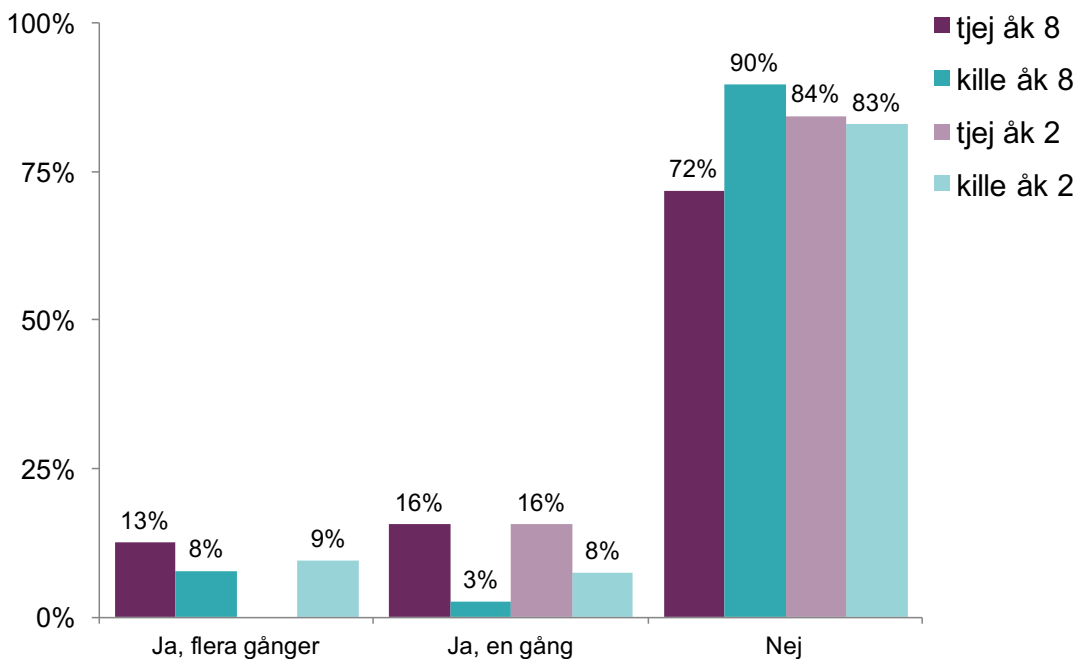
En klar majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A5. Killar svarar i högre grad än tjejer att de inte alls oroar sig.

I diagrammet längst ner på sidan ser vi att mellan 11-29 % av ungdomarna svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra gör eller köper, på grund av att familjen inte haft råd.

A5. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

A6. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

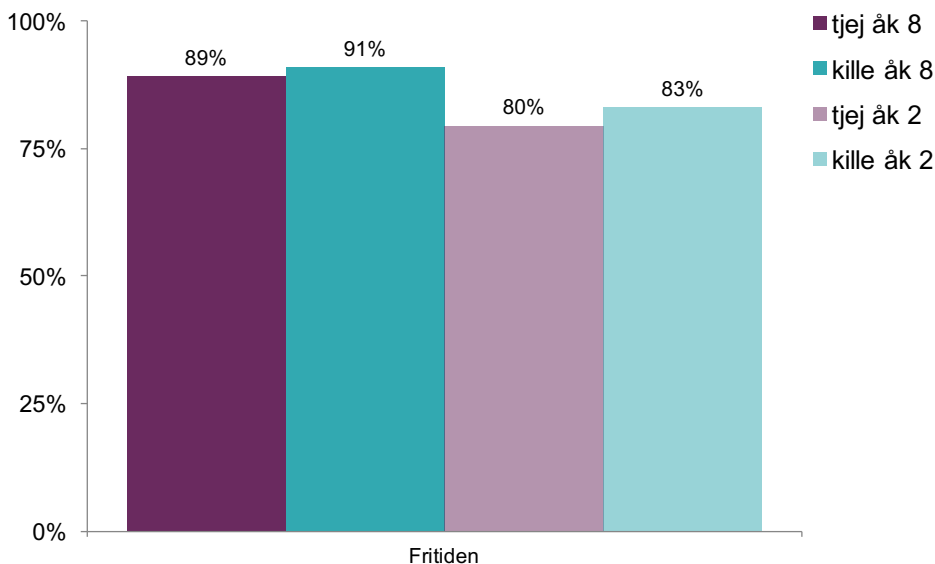

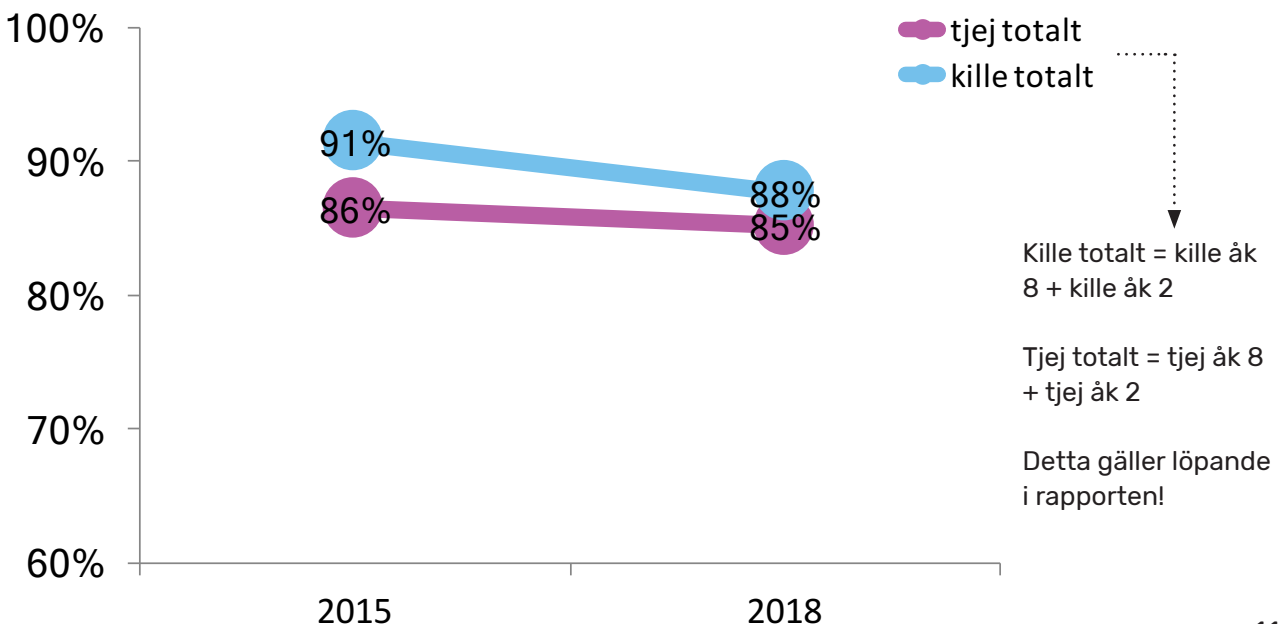
Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

En hög andel, totalt 86 % i Nybro kommun, svarar att de är nöjda med fritiden generellt sett. Andelen killar som är nöjda med sin fritid har minskat något sedan 2015. I diagram B0b på nästa sida framgår att nöjdheten med fritiden för ungdomarna i Nybro är på en liknande nivå som i regionsnittet och rikssnittet.

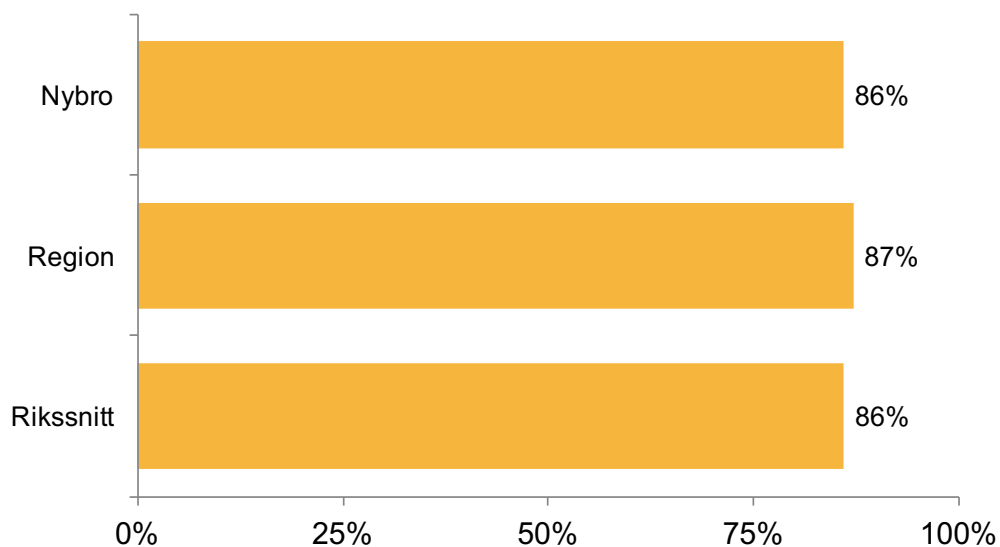
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Utveckling över tid

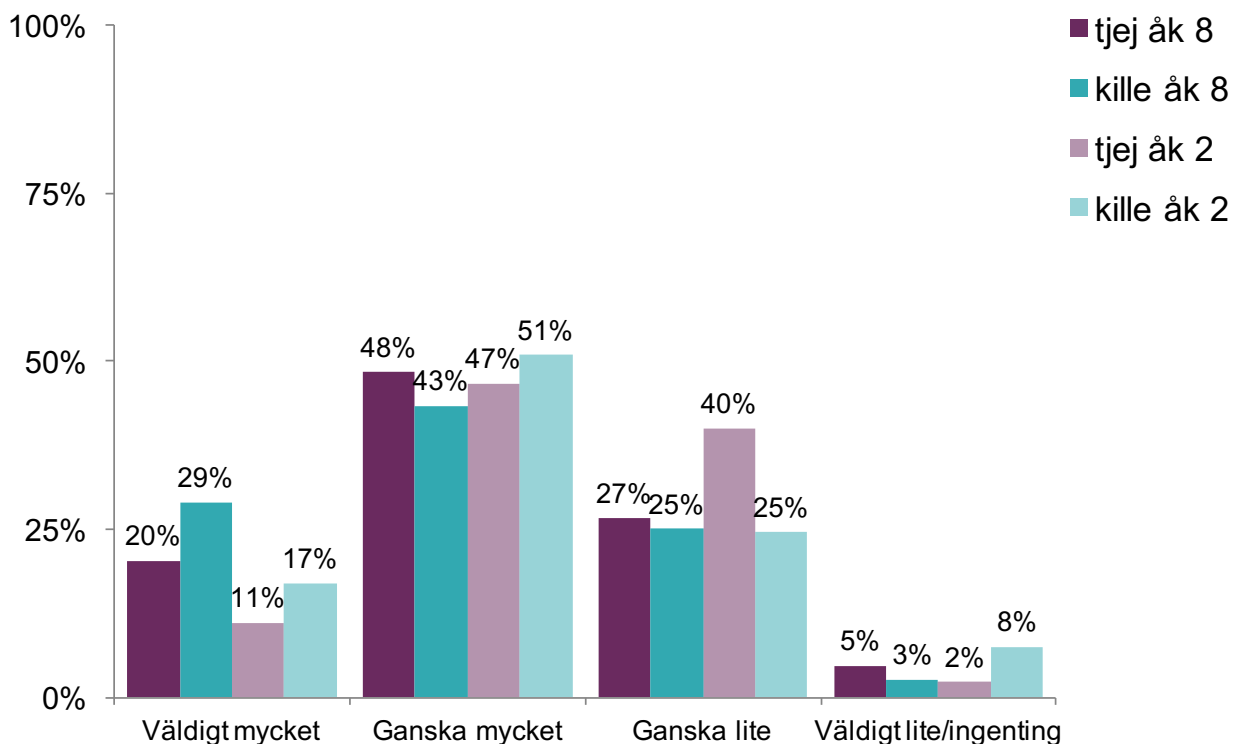
B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelser

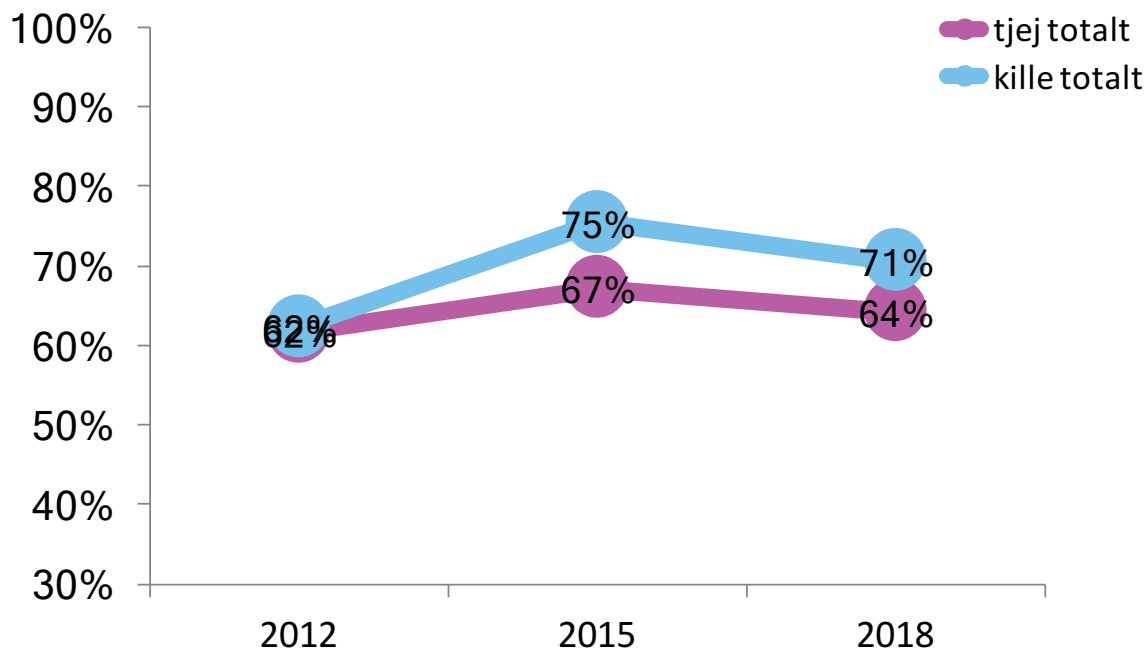
Hur mycket det finns att göra

I diagram B1 nedan ser vi att andelen som svarar att det finns ganska eller mycket saker att göra på fritiden är lägst bland gymnasietjejer. I diagram B1a på nästa sida framgår även att andelen unga totalt som svarar att det finns ganska eller mycket saker att göra på fritiden är något lägre i år än år 2015 både bland tjejer och killar.

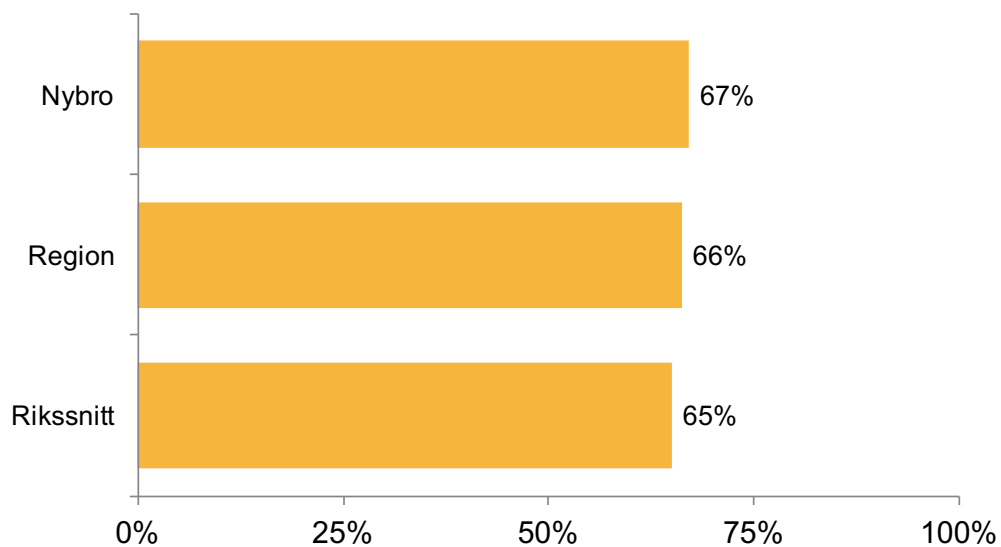
B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

B1a. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden:
Utveckling över tid

B1b. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden:
Jämförelser

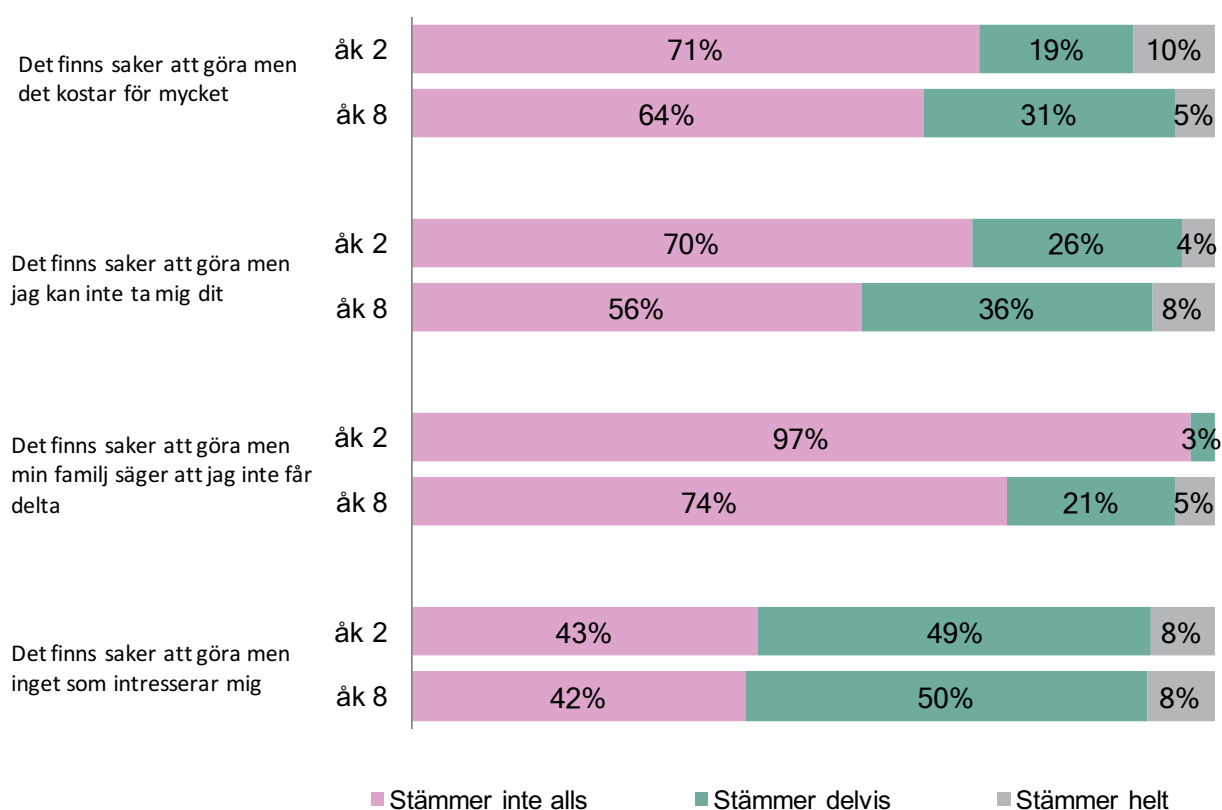

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. Resultaten av dessa frågor kan hjälpa för att avgöra huruvida det finns några hinder som begränsar ungdomarnas fritid.

Som det framgår i diagram B2 nedan svarar en andel om strax under 60 % att det stämmer helt eller delvis att det finns saker att göra men att inget intresserar dem. Färre instämmer i de övriga påståendena. Ungefär en tredjedel instämmer helt eller delvis i att det som finns kostar för mycket och något fler, nästan 40 %, instämmer i att det finns saker att göra men att de inte kan ta sig dit. Detta handlar troligen om geografiska hinder och/eller hinder som har med kollektivtrafiken att göra.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

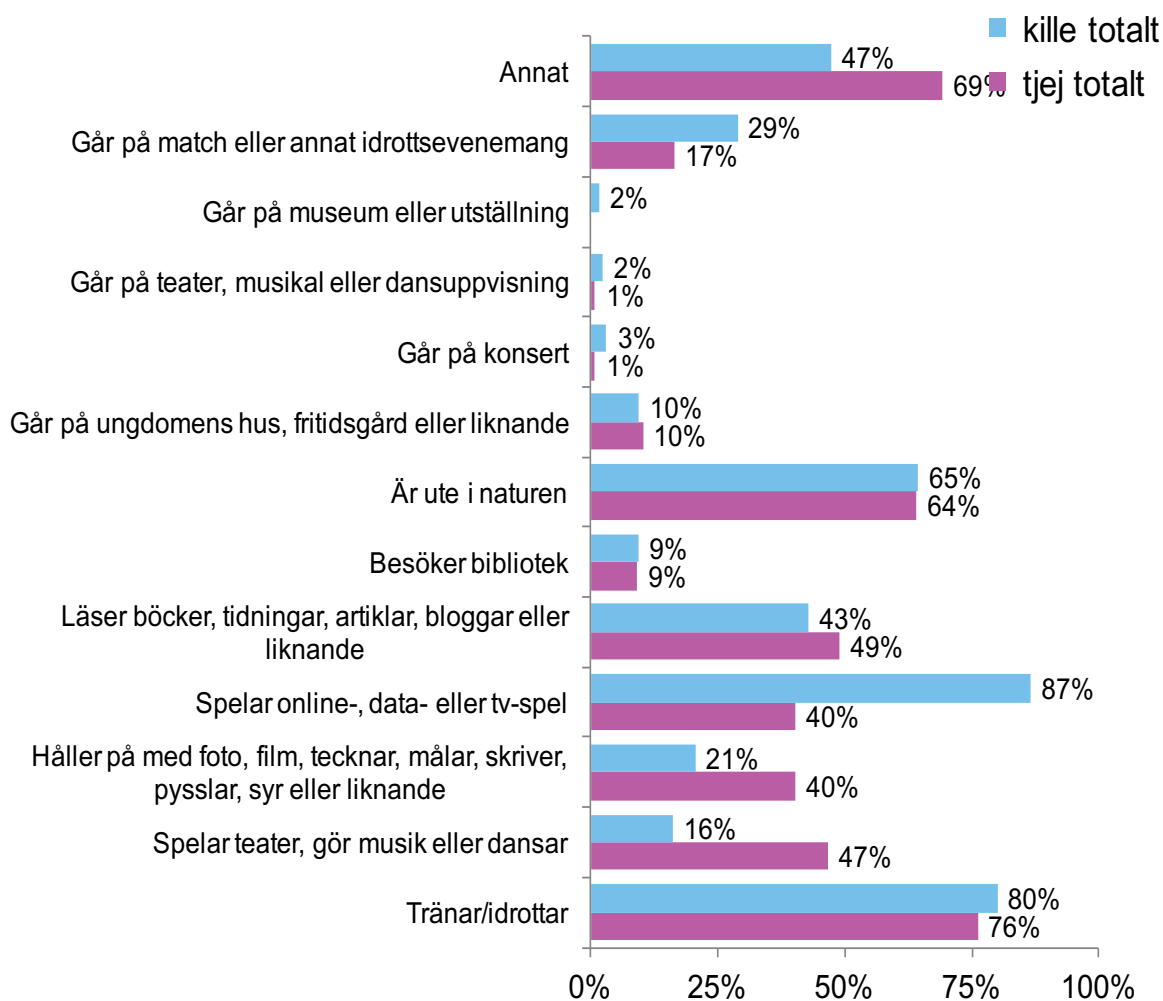

Vad ungdomarna gör och hur ofta

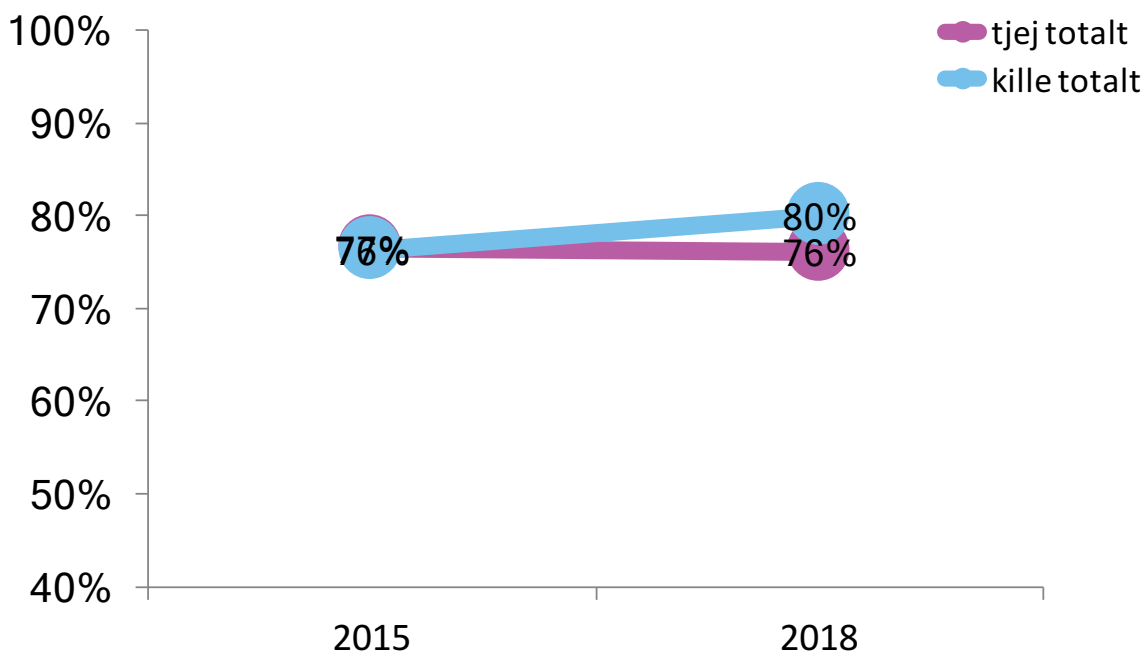
I diagram B3 på följande sida redovisas vilka aktiviteter ungdomarna sysselsätter sig med minst en gång i veckan. Det framgår att en hög andel, mellan 76-80 %, tränar eller idrottar minst en gång i veckan. Mellan 64-65 % svarar också att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

Klart fler killar än tjejer svarar att de spelar online-, data- eller tv-spel minst en gång i veckan. 87 % av killarna och 40 % av tjejerna svarar att de spelar minst en gång i veckan. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de minst en gång i veckan gör någon kulturaktivitet som spelar teater, gör musik eller dansar samt håller på med foto/film/tecknar/skriver/pysslar m.m. Andelen killar som idrottar har ökat något över tid, se diagram B3a. Vad gäller kulturaktiviteter har däremot ingen förändring skett för varken killar eller tjejer över tid, se diagram B3b på sida 16.

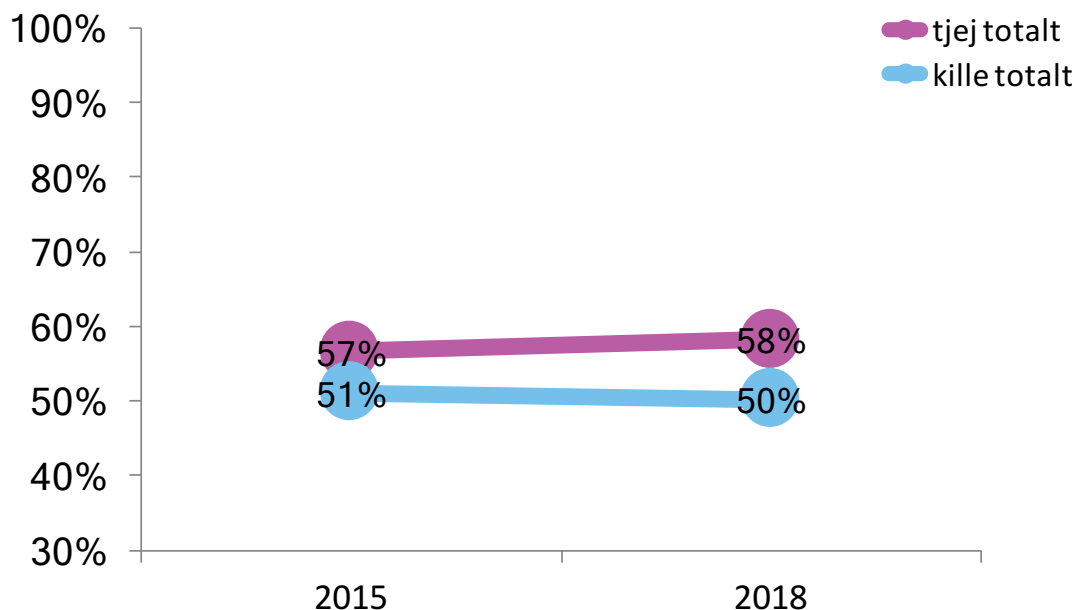
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Tränar/idrottar minst en gång i veckan: Utveckling över tid

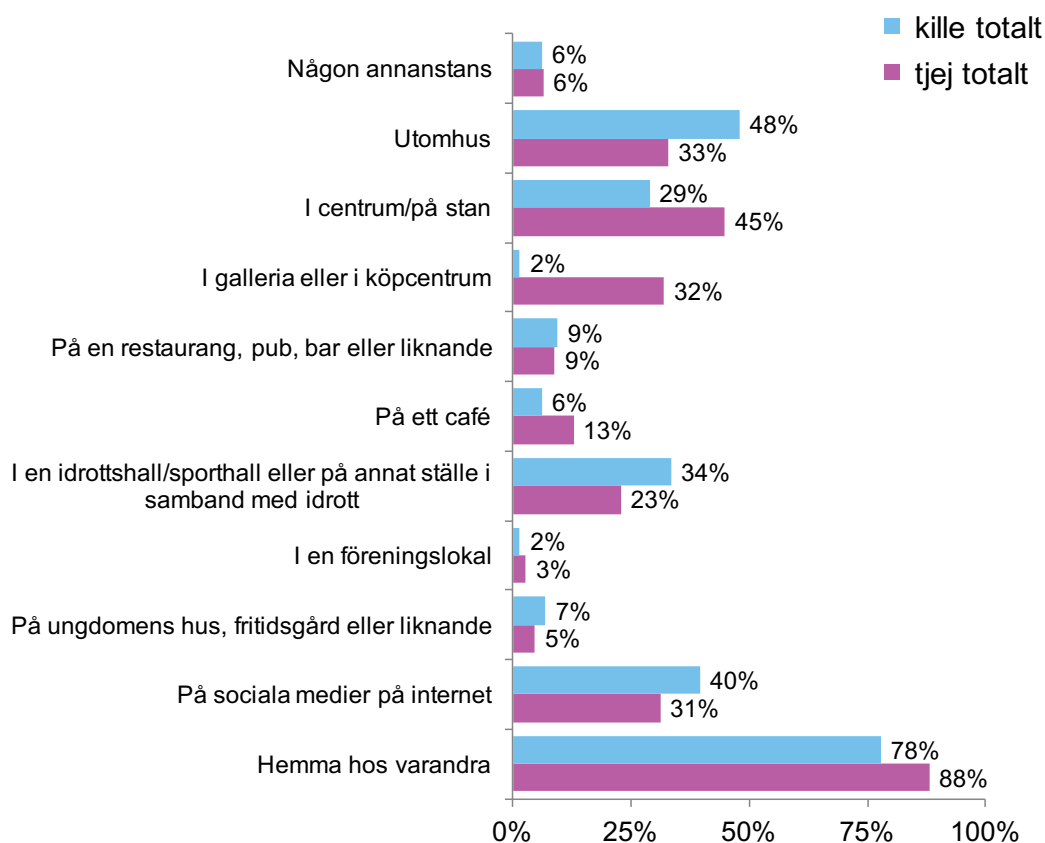
B3b. Andel som svarar att de minst en gång i veckan spelar teater/gör musik/dansar eller håller på med foto/film/tecknar/målar /skriver/pysslar/syr: Utveckling över tid

Var ungdomarna träffas

Majoriteten av ungdomarna i Nybro svarar att de träffar sina kompisar hemma hos varandra. 78 % av killarna och 88 % av tjejerna svarar detta, se diagrammet nedan. 48 % av killarna och 33 % av tjejerna svarar vidare att de brukar träffas utomhus och 40 % av killarna och 31 % av tjejerna svarar svarar att de brukar träffas på sociala medier på internet. Tjejer svarar i högre grad än killar att de brukar träffas i centrum eller på stan samt i gallerior eller i köpcentrum.

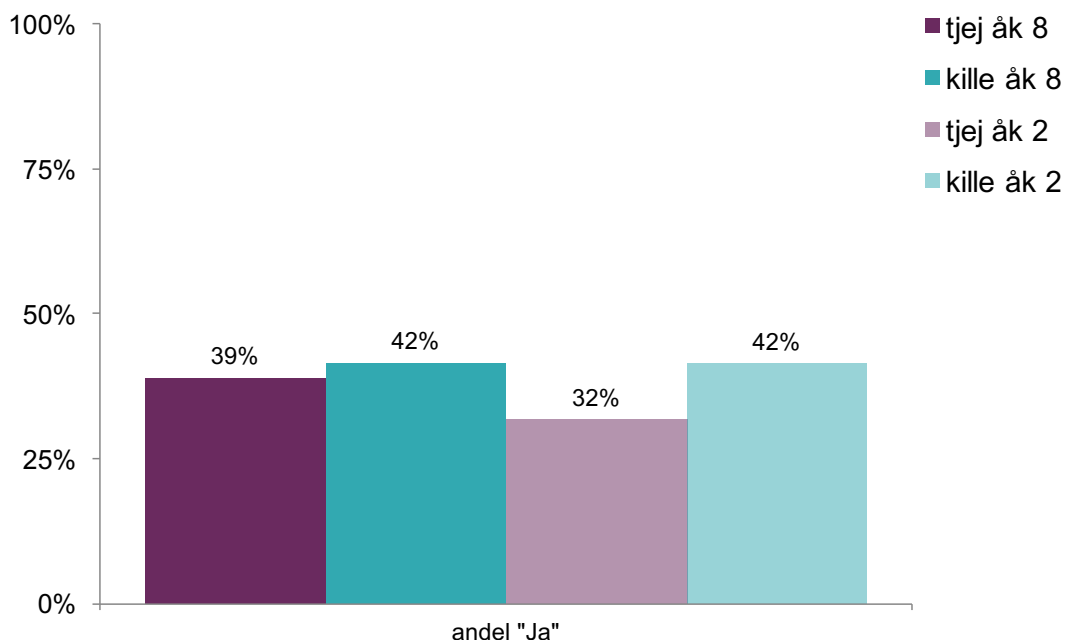
B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

Saknas fritidsaktiviteter?

Som det framgår i diagram B5 svarar en andel mellan 32–42 % av ungdomarna att det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Killar saknar fritidsaktiviteter i något högre grad än vad tjejer gör. Nedan redovisas en sammanfattning över vilka fritidsaktiviteter som unga i Nybro kommun högst grad saknar.

B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

Vilka aktiviteter som saknas

B5b. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Flera ungdomar nämner olika sporter så som gymnastik, handboll, tennis, ridskola, basket, MMA, innebandy och hockey. Även gym och parkour nämns. Ungdomarna nämner även att de saknar platser för att utöva olika aktiviteter, så som en multisportarena, en studsmattpark, en simhall, en crossbana, en skatepark och fotbollsplaner.

Annat som ungdomarna i Nybro saknar är platser där ungdomar kan umgås, till exempel fritidsgårdar och caféer. Event för ungdomar är en annan sak som tas upp. Någon nämner en influencerkurs och Ted Talk-föreläsningar. Nedan redovisas ett antal utvalda citat.

"Något roligt man kan göra utomhus med kompisar."

"Någonstans där man kan träffa andra, vi har fritidsgårdar osv. men ofta är det massa 20 åringar där som röker och stör alla andra som är mindre."

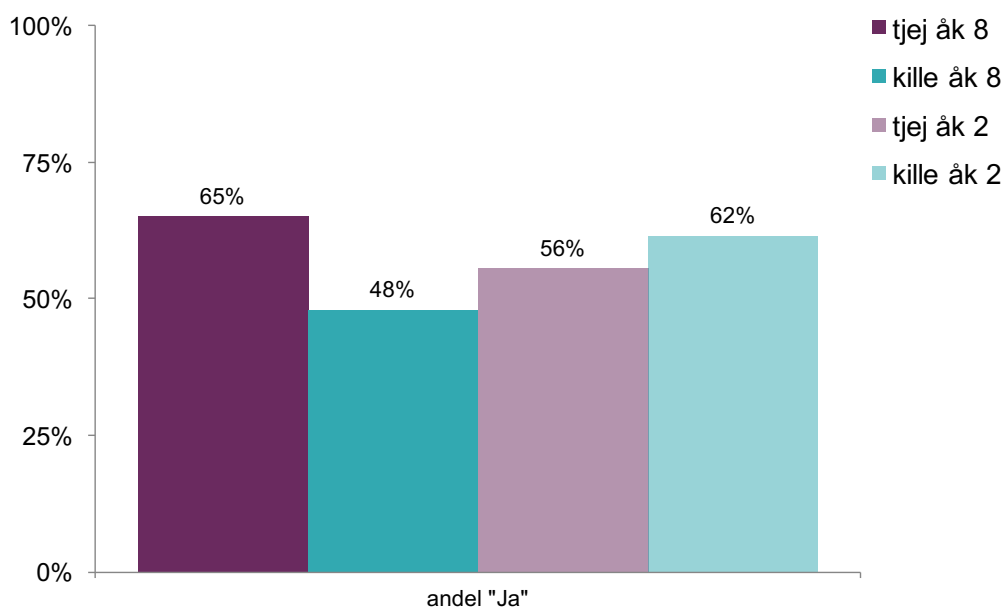
"Fler fotbollsplaner av konstgräs eller gräs behövs för att de flesta är av grus eller söndriga."

Medlemskap i föreningar

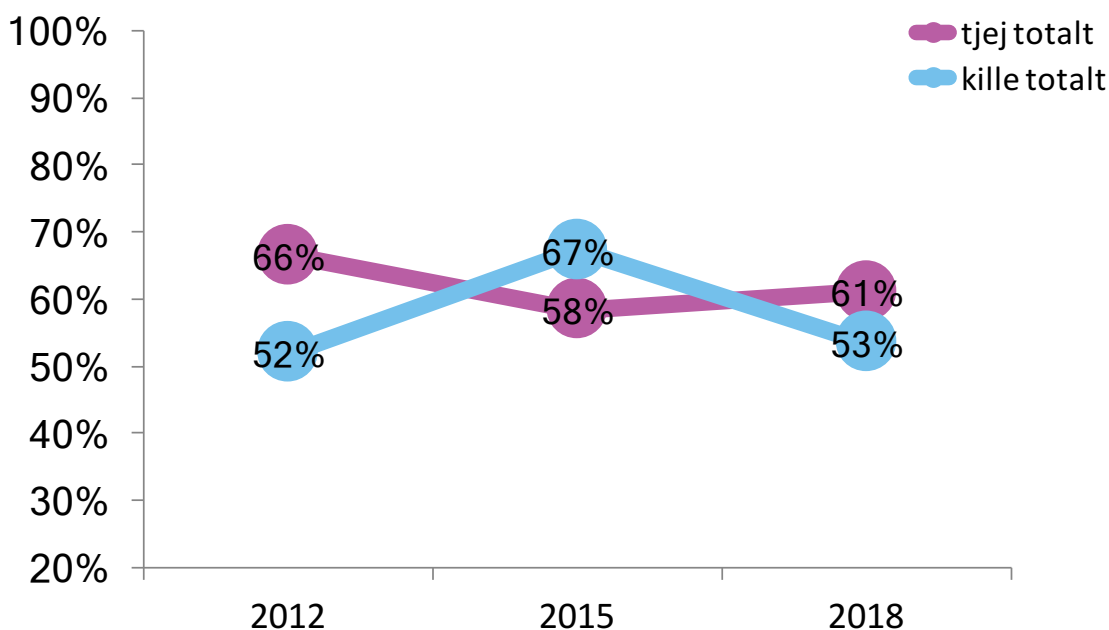
I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta¹.

I Nybro kommun ser vi att andelen föreningsmedlemmar är något högre på gymnasiet jämfört med på högstadiet. Andelen föreningsmedlemmar i Nybro har över tid minskat bland killar, från 67 % år 2015 till 53 % 2018. Andelen tjejer som är föreningsmedlemmar har däremot ökat något.

B6. Är du medlem i någon förening?

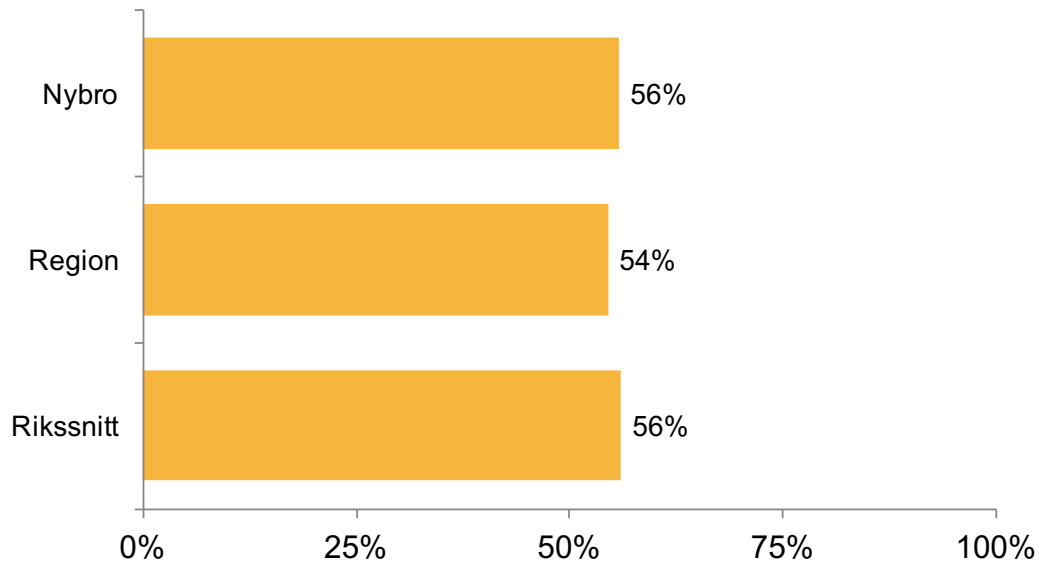
B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar
Utveckling över tid

¹ MUCF 2014: Fokus 14: Ungas fritid och organisering

Som det framgår i diagrammet är andelen unga i Nybro som är föreningsmedlemmar på en liknande nivå som i regionsnittet och rikssnittet.

B6b. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar
Jämförelser

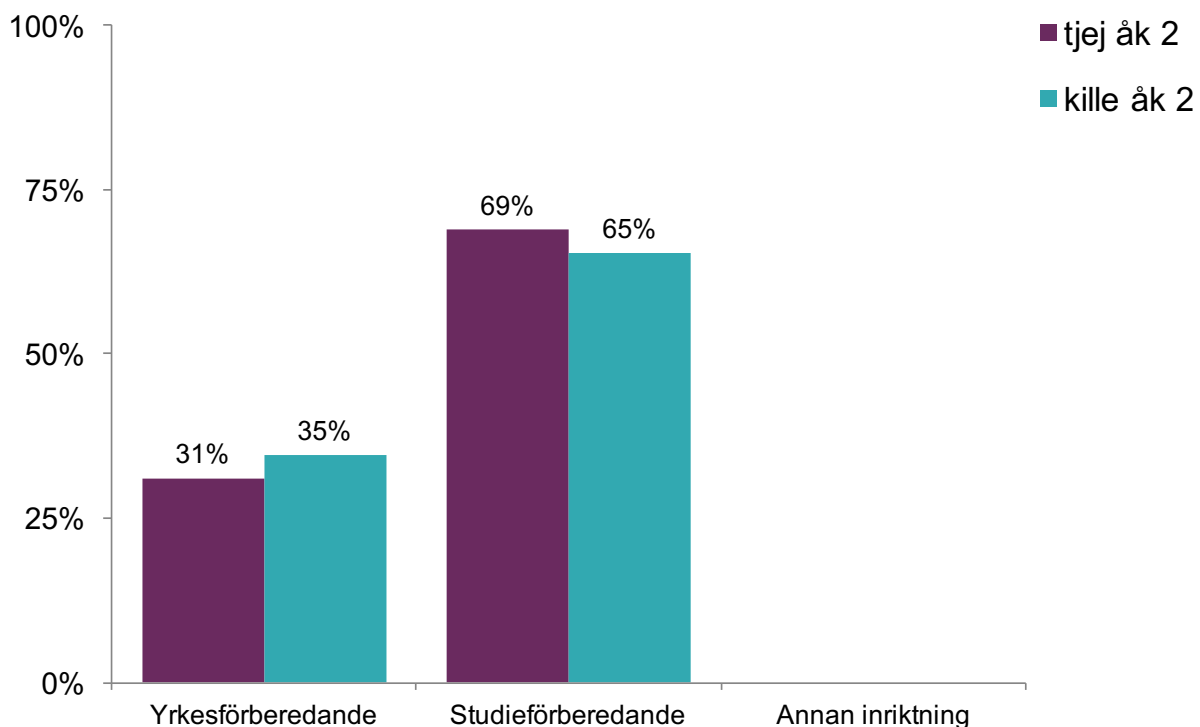
Utbildning

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna¹. Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av både killar och tjejer går ett studieförberedande program. 69 % av tjejerna och 65 % av killarna läser ett studieförberedande program och resterande läser ett yrkesförberedande program.

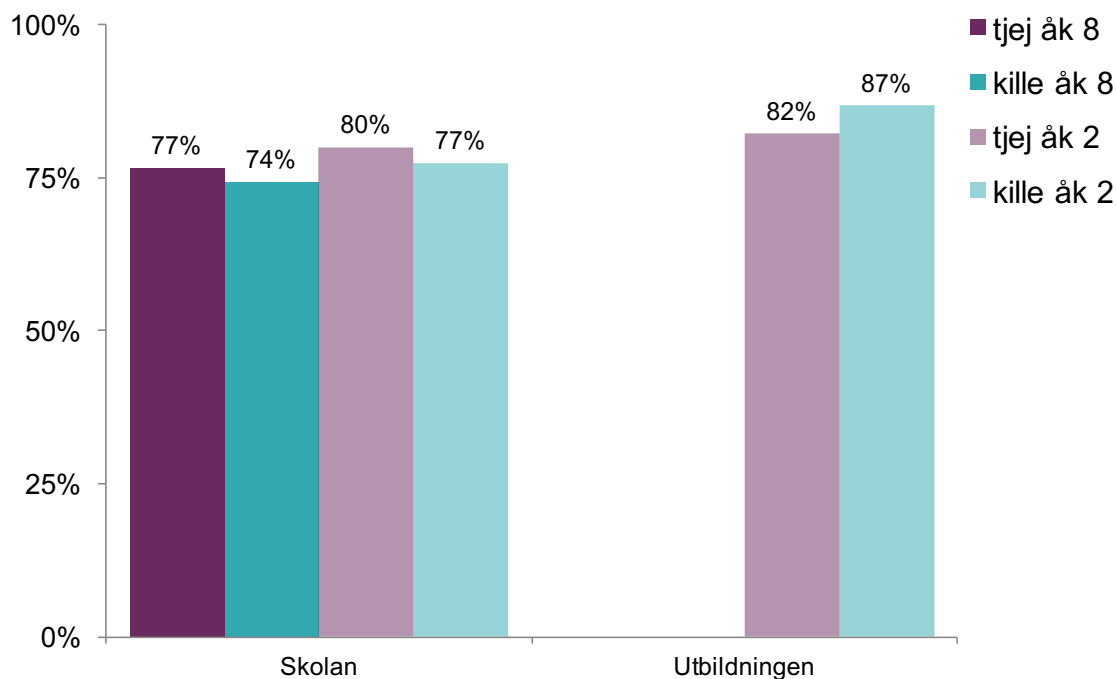
C1. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

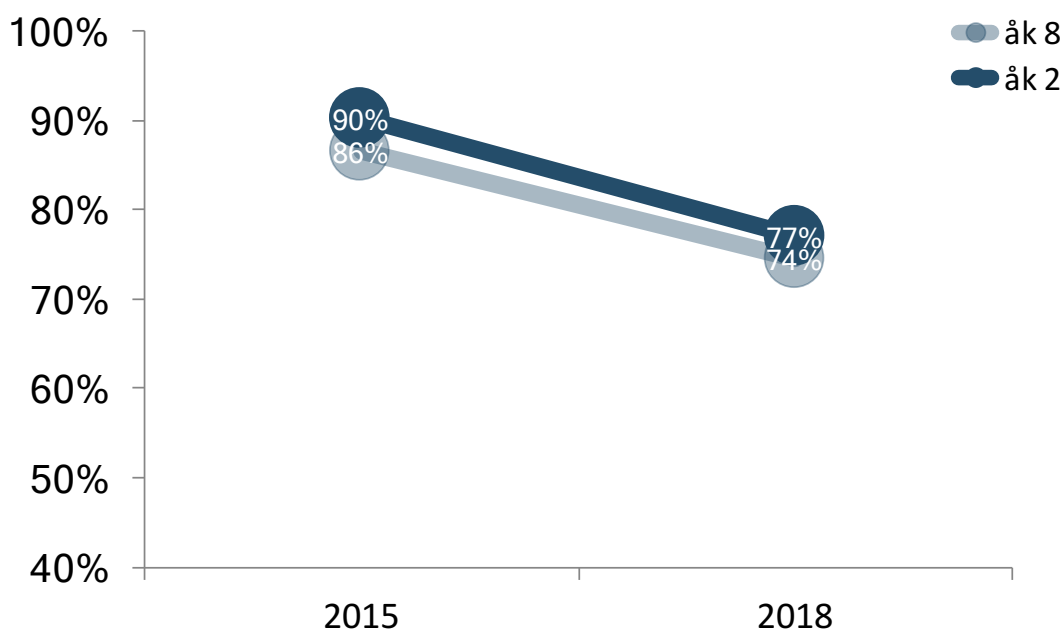
I Lupp-enkäten ställdes frågan om hur nöjd man är totalt sett med skolan i båda årskurser. En hög andel, mellan 74-80 %, svarar att de är mycket eller ganska nöjda med skolan. Frågan om nöjdhet avseende utbildningen ställdes endast till gymnasieeleverna. Vad gäller utbildningen svarar 82 % av tjejerna och 87 % av killarna att de är nöjda.

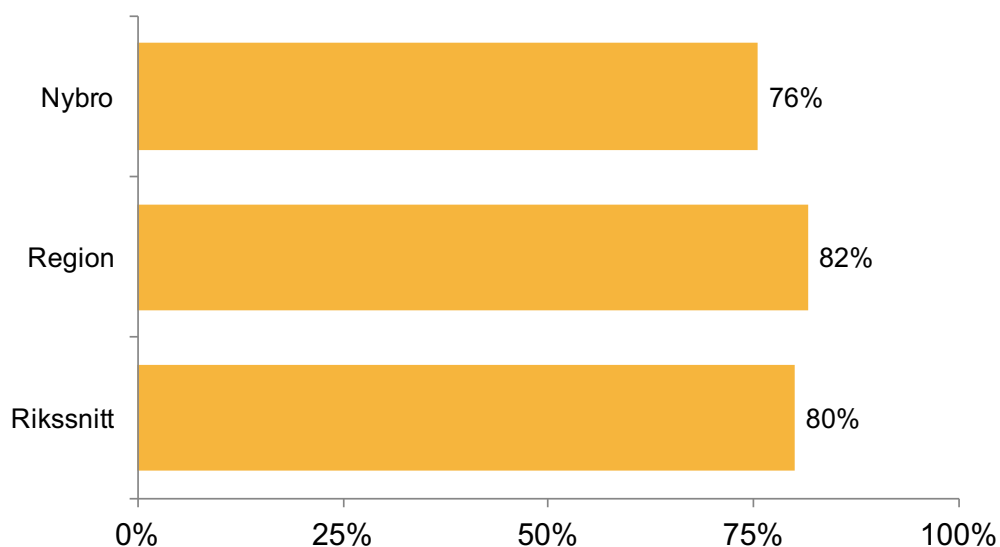
C2. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

Över tid har en negativ utveckling skett i båda årskurser avseende nöjdhet med skolan. I diagram C2b på nästa sida framgår vidare att andelen unga i Nybro som är nöjda med skolan är lägre jämfört med regionsnittet och rikssnittet.

C2a. Andel nöjda med skolan: Utveckling över tid

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa¹.

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor som rör trivsel, likabehandling och stämningen på skolan, se diagram C3 på följande sida. En andel om 75 % totalt av ungdomarna i Nybro instämmer i påståendet "Elever och lärare bemöter varandra med respekt". En något lägre andel, 72 %, instämmer i att de trivs med stämningen i skolan.

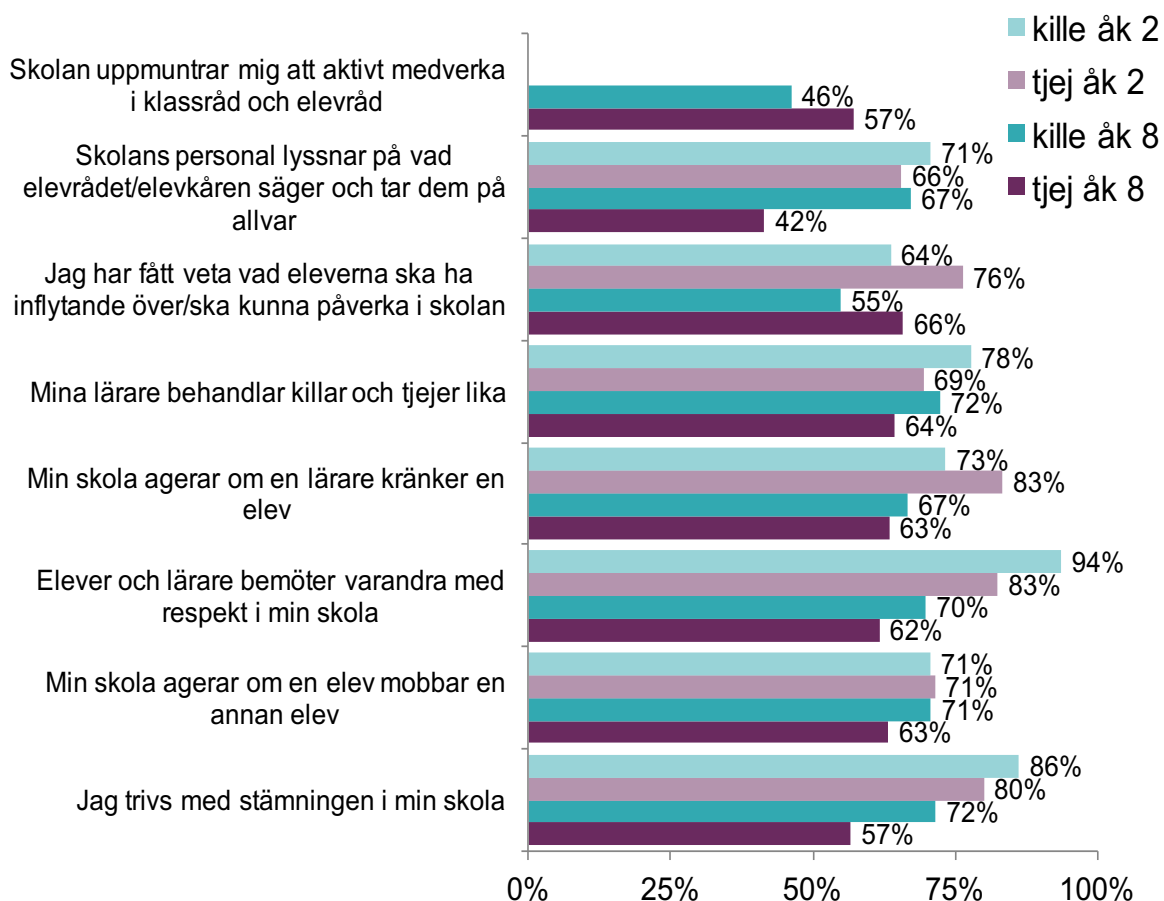
En generell slutsats utifrån diagram C3 är att gymnasieungdomarna generellt sett är mer nöjda gällande flertalet aspekter jämfört med högstadieungdomar.

Över tid har inga större förändringar skett bland gymnasieungdomarna, se diagram C3a. Bland högstadieungdomarna har andelen som instämmer däremot minskat något gällande trivseln med stämningen och ökat något gällande huruvida lärare behandlar killar och tjejer lika, se diagram C3b på sida 24.

Jämfört med regionsnitt och rikssnitt är instämmer ungdomarna i Nybro i något lägre grad i att de trivs med stämningen i skolan, men i högre grad att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev.

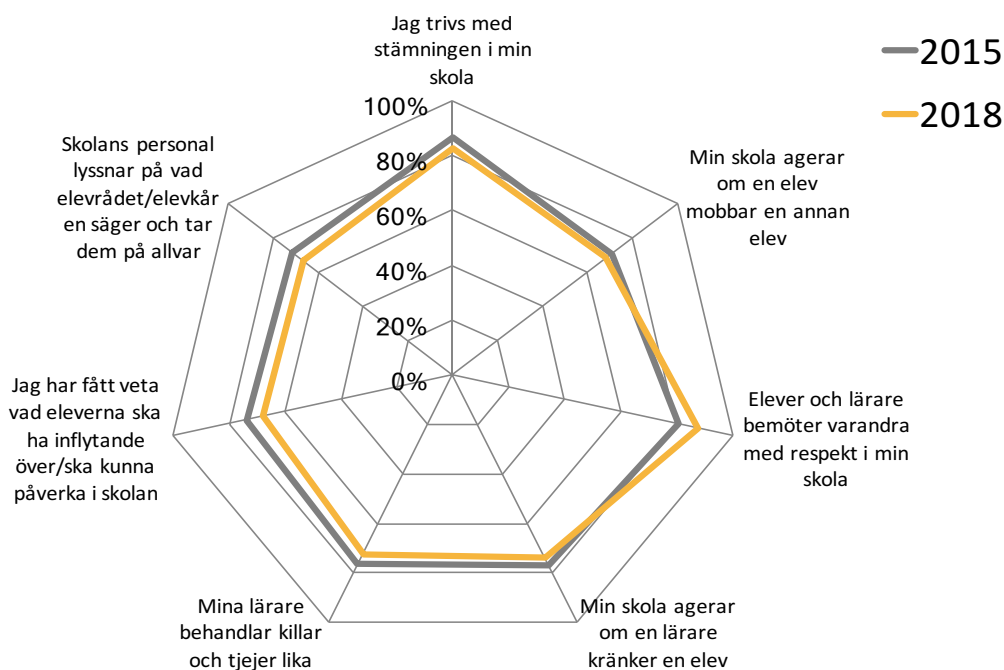
¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2013-2014

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? *
 Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

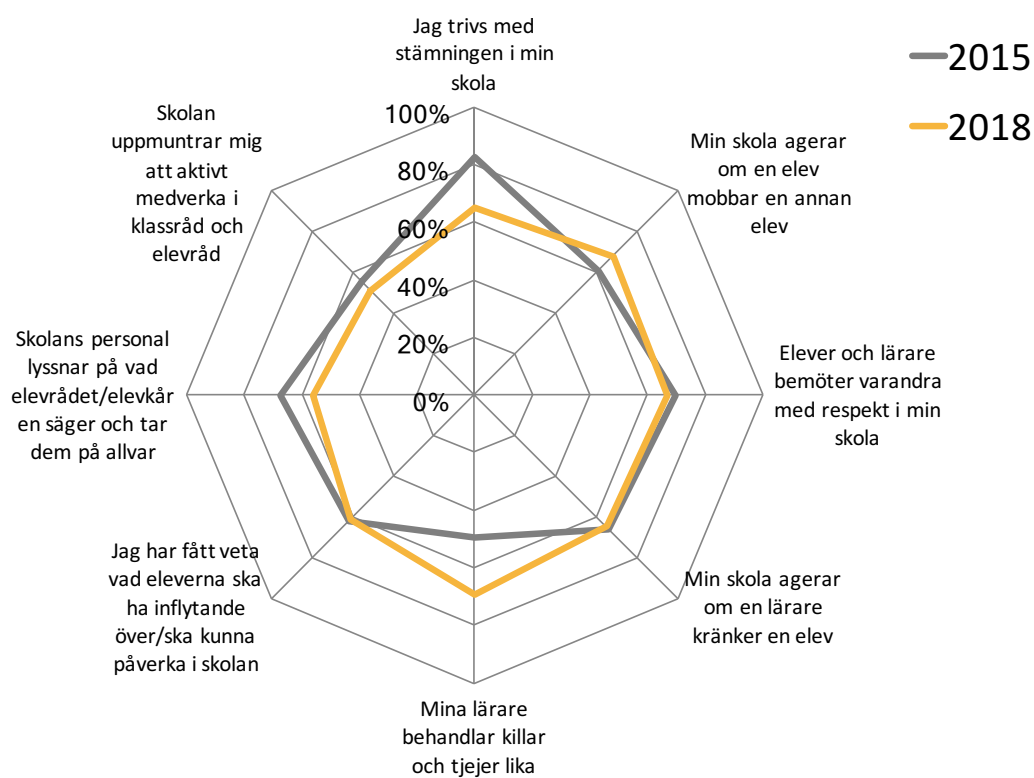

*Observera att "vet ej" är borträknat ur diagrammet C3a. Detta för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej är i de flesta frågorna ovan mellan 5-20 %. Notera även att endast högstadiel elever fick svara på frågan "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd"

C3a. Årskurs 2: Andel som svarat att de instämmer: Utveckling över tid

C3b. Årkurs 8: Andel som svarat att de instämmer: Utveckling över tid

C3c. Andel som instämmer: Jämförelser

	Jag trivs med stämningen	Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	Elever och lärare bemöter varandra med respekt	Min skola agerar om en lärare kränker en elev	Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över	Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger	Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd
Nybro	72%	68%	75%	68%	70%	64%	60%	51%
Region	77%	62%	72%	64%	69%	64%	62%	54%
Rikssnitt	76%	62%	71%	66%	70%	61%	62%	51%

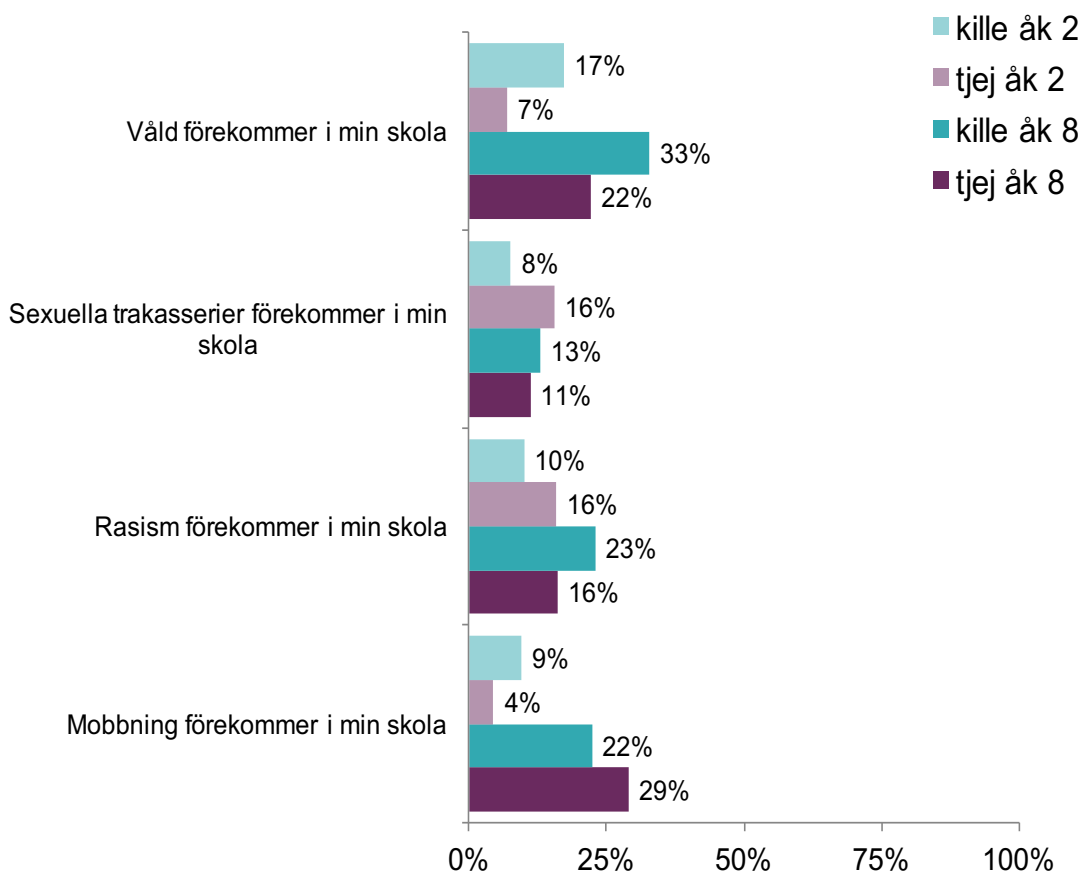
Problem i skolan

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en fjärdedel av killarna svarar att våld förekommer på skolan. Andelen tjejer som svarar detsamma är lägre, 22 % av högstadietjejerna och 7 % av gymnasietjejer svarar att våld förekommer.

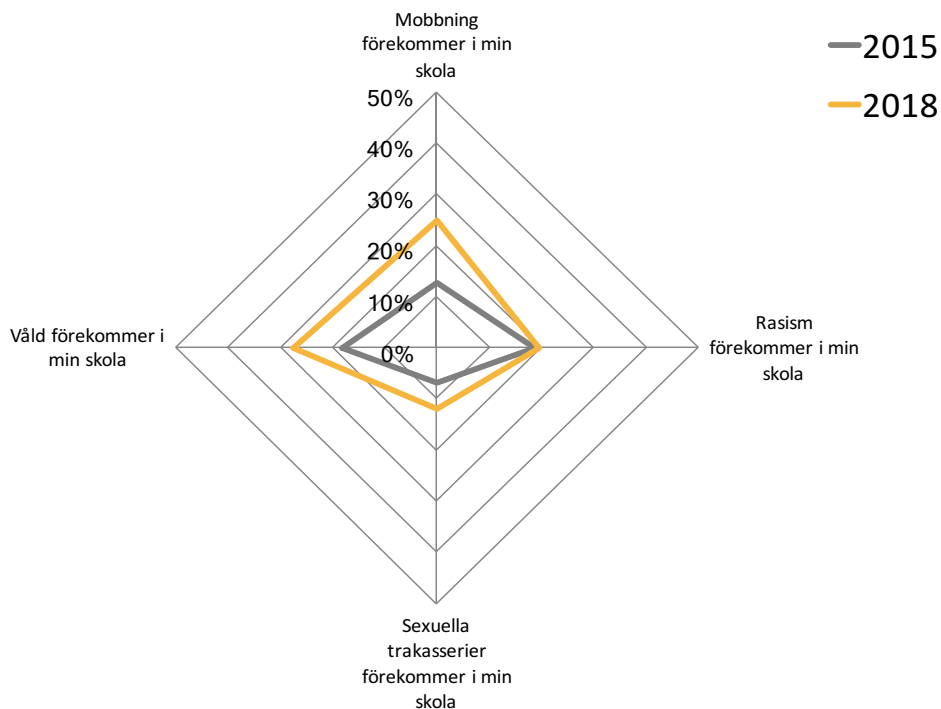
Vad gäller förekomsten av sexuella trakasserier ser vi att gymnasietjejer i högst grad svarar att det förekommer. Totalt svarar 17 % av unga i Nybro att rasism och mobbning förekommer. Högstadieungdomarna svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att våld, rasism och mobbning förekommer.

I diagrammen C3e och C3f på följande sida framgår det att andelen som svarar att våld och sexuella trakasserier förekommer ökat sedan år 2015 i båda åldersgrupper. I årskurs 8 har även andelen som svarar att mobbning förekommer ökat.

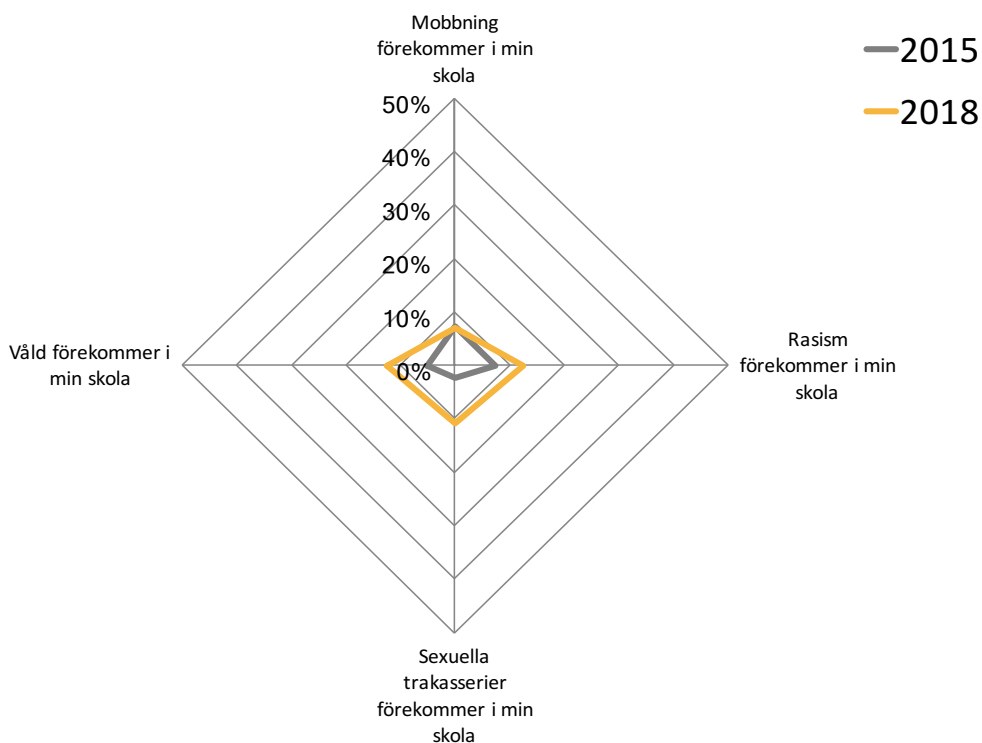
C3d. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer: Utveckling över tid
Årskurs 8

C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer: Utveckling över tid
Årskurs 2

Vid en jämförelse mellan Nybro kommun, regionsnittet och rikssnittet framgår det att unga i Nybro i något högre grad än rikssnittet uppger att våld, sexuella trakasserier och mobbning förekommer på skolan, se diagram C3g.

C3g. Andel som instämmer i att problem förekommer: Jämförelser

	Mobbning förekommer i min skola	Rasism förekommer i min skola	Sexuella trakasserier förekommer i min skola	Våld förekommer i min skola
Nybro	17%	17%	12%	21%
Region	16%	17%	10%	21%
Rikssnitt	14%	17%	9%	17%

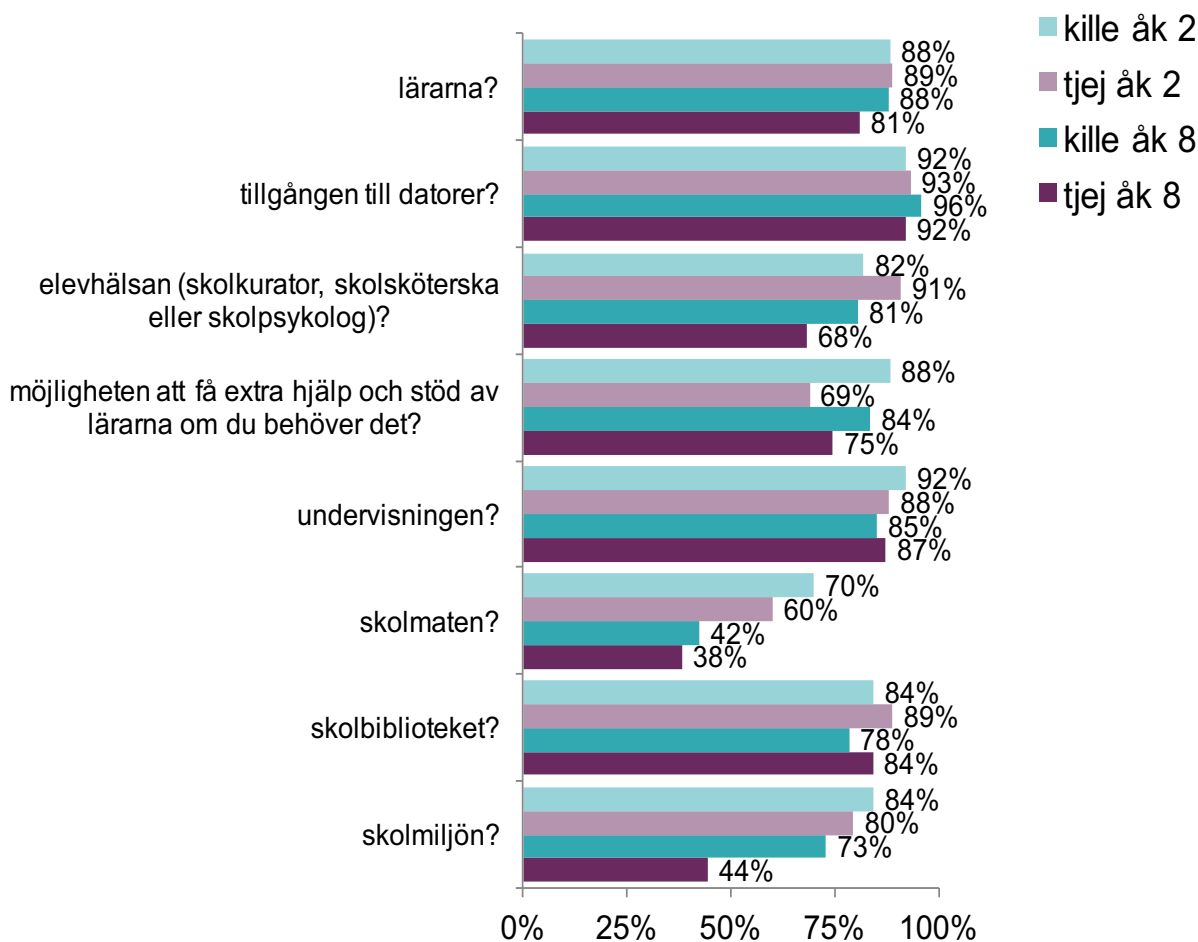
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, så som skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsosvården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. Vad som framgår i diagram C4 är att en hög andel, 93 % totalt, är nöjda med tillgången till datorer. Mellan 83-87 % är därutöver nöjda med skolbiblioteket, lärarna och undervisningen.

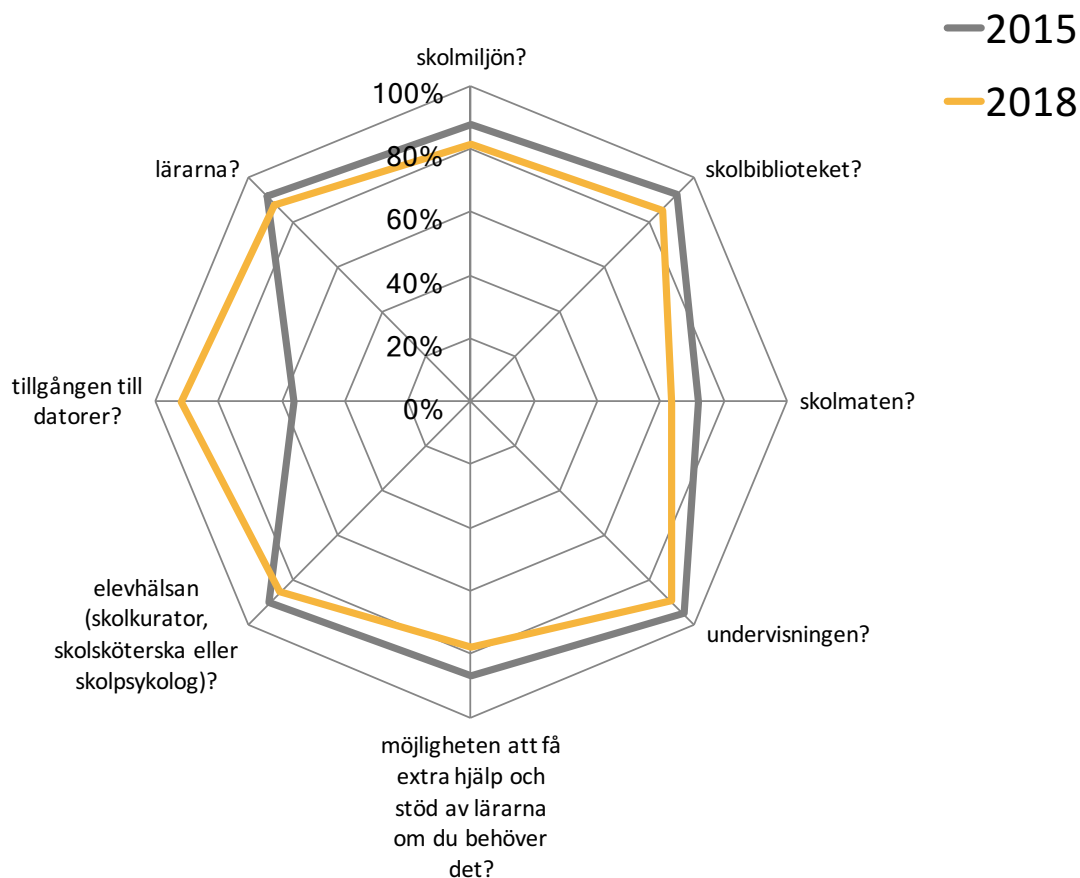
I diagram C4a och C4b redovisas frågorna över tid. Vad som framgår är att det skett en tydlig positiv förändring avseende tillgången till datorer i båda årskurser. I årskurs 8 har det dock även skett en negativ utveckling avseende skolmiljön. I övrigt är frågorna på en liknande nivå som år 2015.

I tabellen på sida 30 framgår att unga i Nybro jämfört med regionsnitt och rikssnitt är klart mindre nöjda med skolmiljön, men mer nöjda avseende tillgången till datorer.

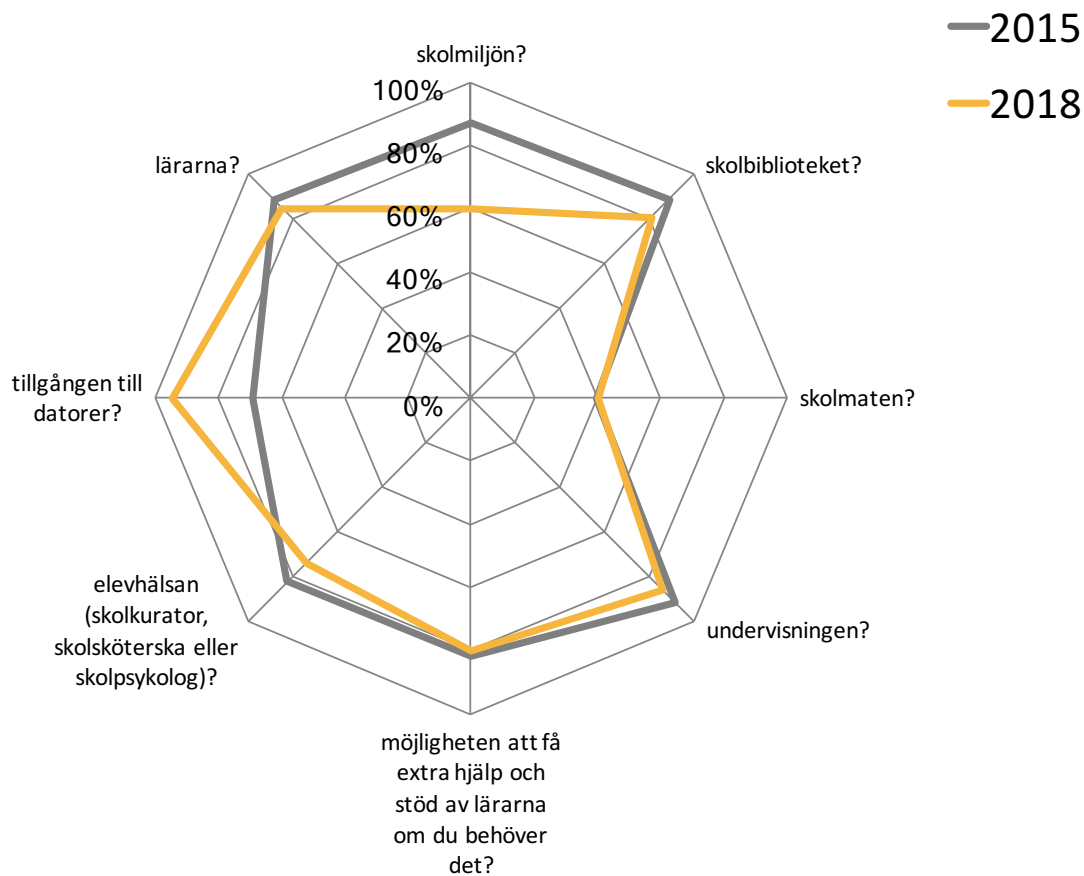
C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
 Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Utveckling över tid
 Årskurs 2

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
 Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Utveckling över tid
 Årskurs 8

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelser

	skolmiljön?	skolbiblioteket?	skolmaten?	undervisningen?	möjligheten att få extra hjälp och stöd?	elevhälsan?	tillgången till datorer?	lärarna?
Nybro	69%	83%	50%	87%	79%	79%	93%	86%
Region	80%	76%	51%	86%	82%	80%	89%	85%
Rikssnitt	77%	75%	44%	86%	81%	81%	86%	85%

Elevinflytande

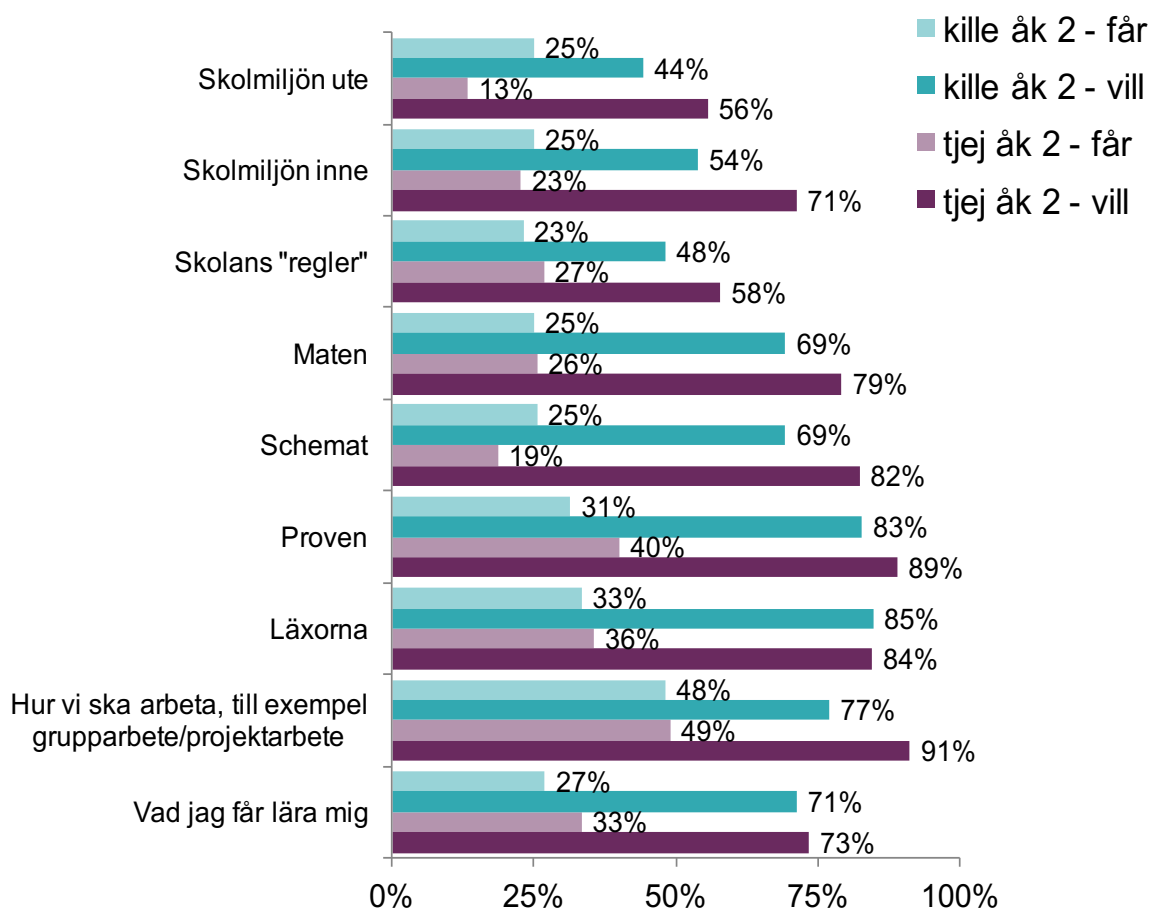
Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan samt hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en av statens offentliga utredningar från 2009¹ tar man även upp att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I diagram C5a på nästa sida ser vi att andelen gymnasieungdomar som vill vara med och påverka är klart större än andelen som upplever att de får vara med och påverka. Differensen mellan önskat och upplevt inflytande är störst vad gäller skolmaten och schemat. När det kommer till viljan att vara med och påverka svarar tjejer i högre grad än killar att de vill vara med och bestämma. När det handlar om upplevelsen av att få vara med och bestämma svarar killar och tjejer i liknande grad överlag att de får det.

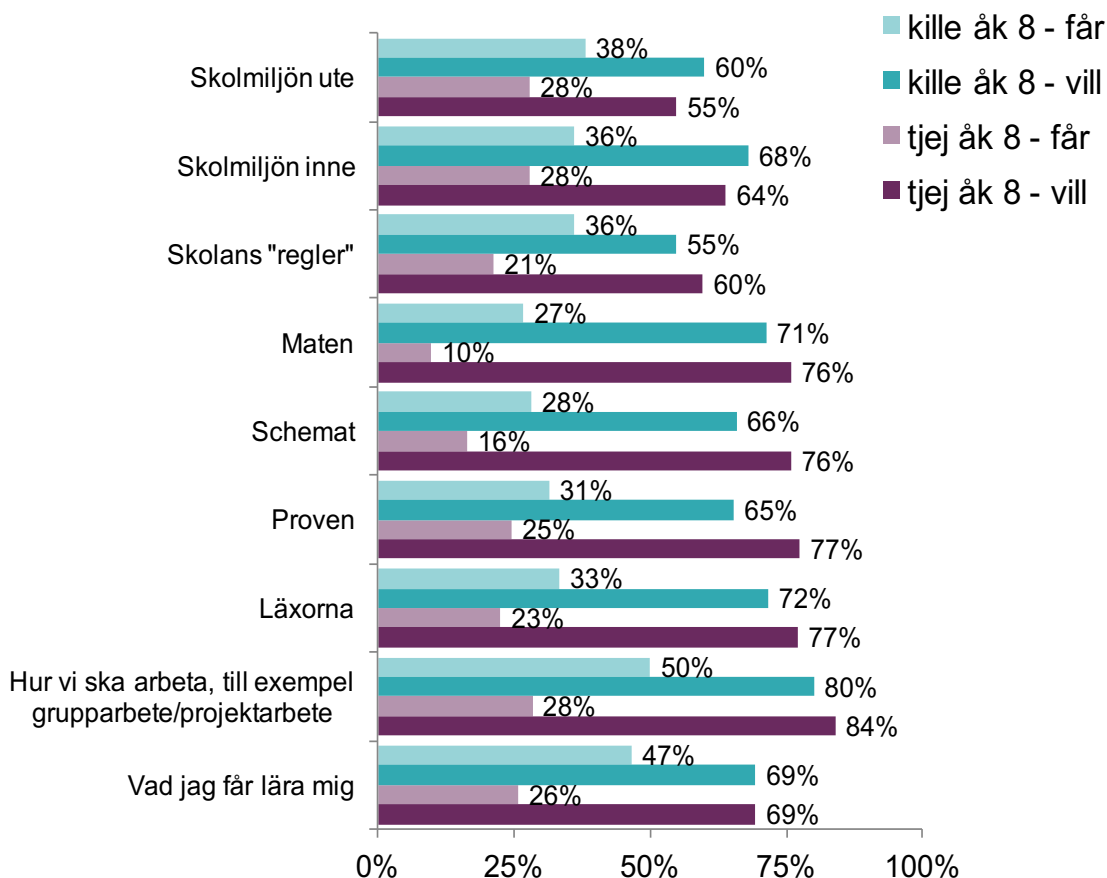
I diagram C5b på följande sida redovisas resultatet för högstadiet. Differensen mellan önskat och upplevt inflytande är även i högstadiet högst vad gäller skolmaten och schemat. I högstadiet vill tjejer vara med och bestämma i något högre grad än killar, medan killar i högre grad uppger att de upplever att de får vara med och bestämma.

1 SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

C5a. Årskurs 2: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

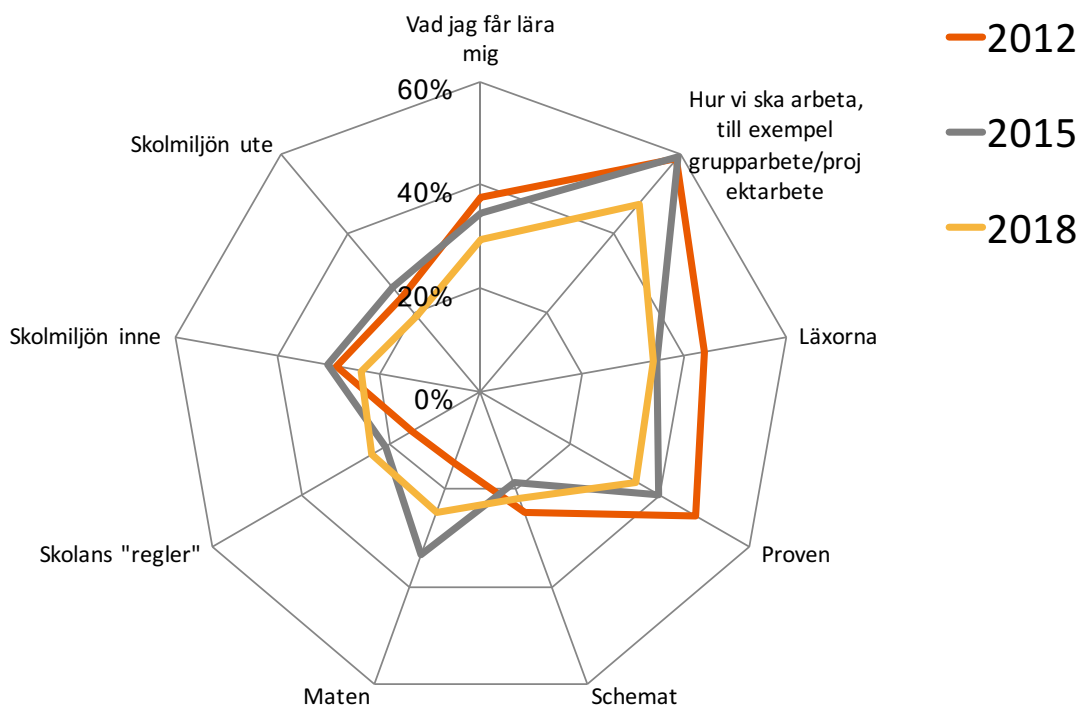
C5b. Årskurs 8: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

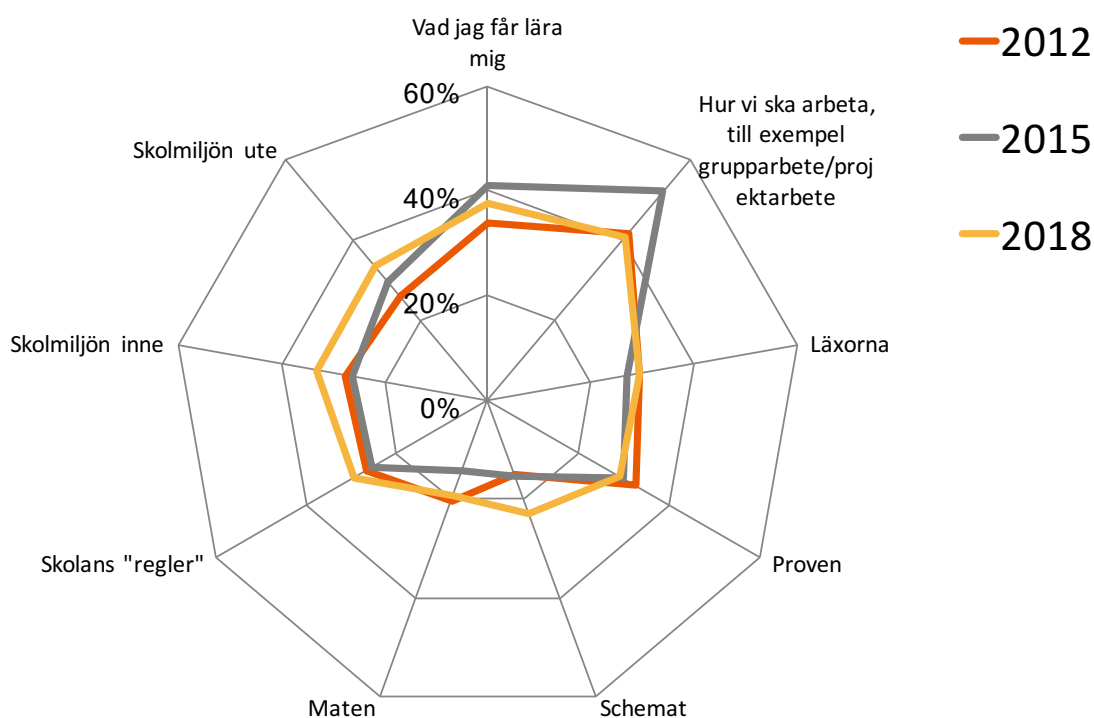
Upplevt inflytande över tid

I spindeldiagrammen nedan redovisas andelen som svarat att de får vara med och bestämma om de olika sakerna i skolan över tid. I flera frågor tenderar det upplevda inflytandet vara på en relativt konstant nivå, speciellt i årskurs 8. I årskurs 2 har det upplevda inflytandet dock minskat något över tid i flera av frågorna.

C6a. Andelen i årskurs 2 som upplever att de får bestämma om saker i skolan: Utveckling över tid

C6b. Andelen i årskurs 8 som upplever att de får bestämma om saker i skolan: Utveckling över tid

Vad gäller många aspekter i skolan är resultatet på samma nivå som i regionene totalt och i rikssnittet, se tabellen nedan.

C6c. Andelen som upplever att de får bestämma om saker i skolan: Jämförelser

	Vad jag får lära mig	Hur vi ska arbeta	Läxorna	Proven	Schemat	Maten	Skolans "regler"	Skolmiljön inne	Skolmiljön ute
Nybro	34%	44%	31%	31%	23%	22%	27%	29%	27%
Region	32%	43%	28%	31%	18%	19%	25%	30%	27%
Rikssnitt	31%	41%	26%	29%	19%	17%	25%	29%	26%

Delaktighet och inflytande

Ungdomars inflytande är ett av de tre prioriterade områdena i Sveriges ungdomspolitiska handlingsprogram. I utredningen "Låt fler forma samhället"¹ nämns att flera forskare har varnat för att stödet för demokratin och det politiska engagemanget bland unga i Sverige har sjunkit. Enligt vissa forskare har unga också lägre politisk kunskap, lägre politiskt intresse och mindre förtroende för de politiska institutionerna än tidigare generationer. I utredningen kommer man dock fram till att intresset och engagemanget hos unga har varit relativt stabilt över tid, liksom förtroendet för de politiska institutionerna och stödet för demokratis värdegrund.

Forskning visar också att ungdomar är lika samhällsintresserade som vuxna. Däremot är förutsättningarna för unga att delta och påverka ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna².

Intresse för olika frågor

Ungdomarna svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 på följande sida.

Det som flest unga är intresserade av är vad som händer i andra länder. Vad gäller intresset för politik svarar totalt 46 % av de unga i Nybro att de är mycket eller ganska intresserade. En liknande andel, 45 %, svarar att de är intresserade av samhällsfrågor i allmänhet.

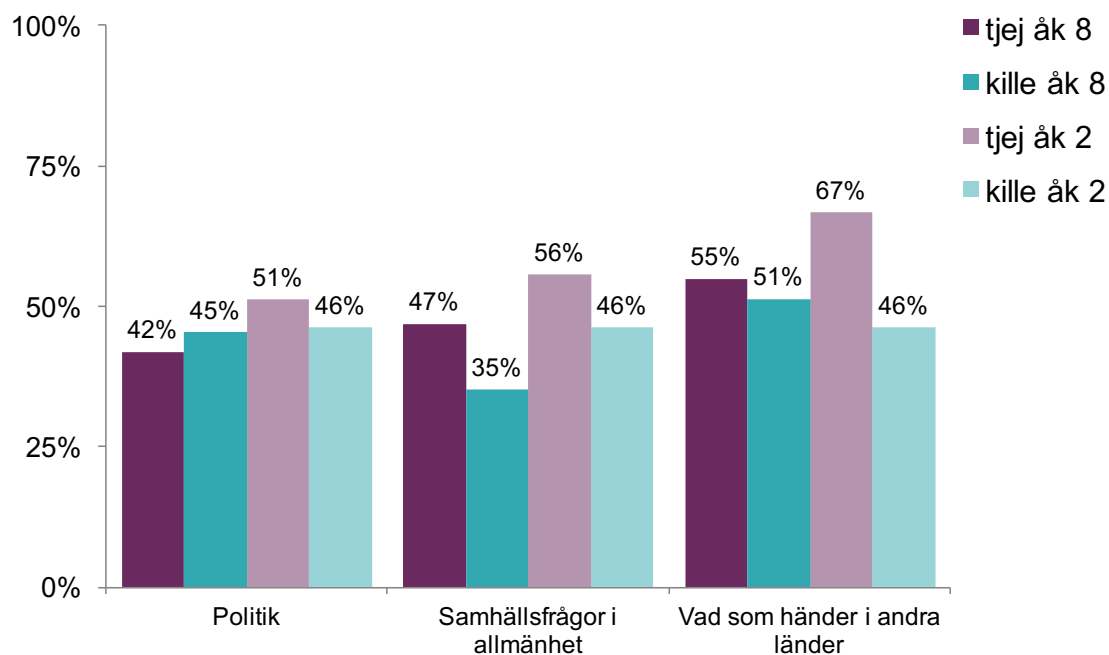
Vad gäller utveckling över tid har andelen som är intresserade av politik i Nybro ökat stadigt och är även högre än i regionsnittet och rikssnittet, se diagram D1a och D1b på nästa sida. Intresset för de övriga två frågorna har minskat något sedan 2015, men är på en liknande nivå som i regionen och rikssnittet.

1 SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

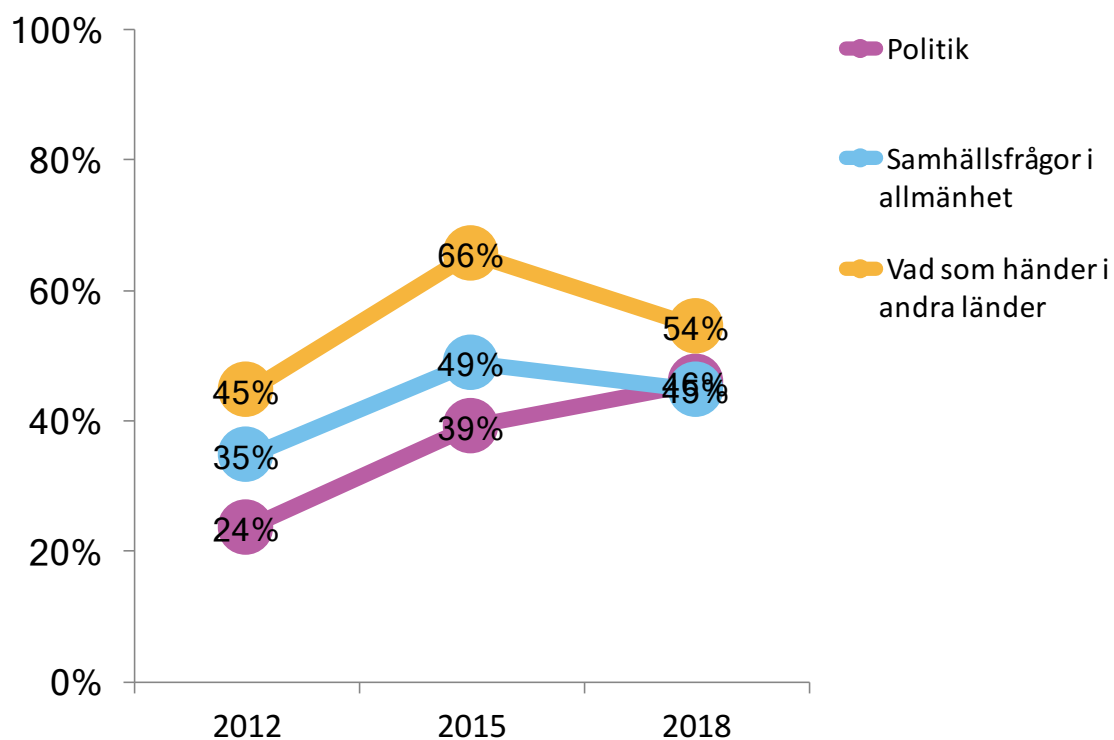
2 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

D1a. Andel mycket eller ganska intresserade: Totalnivå: Utveckling över tid

D1b. Andel mycket eller ganska intresserade: Jämförelser

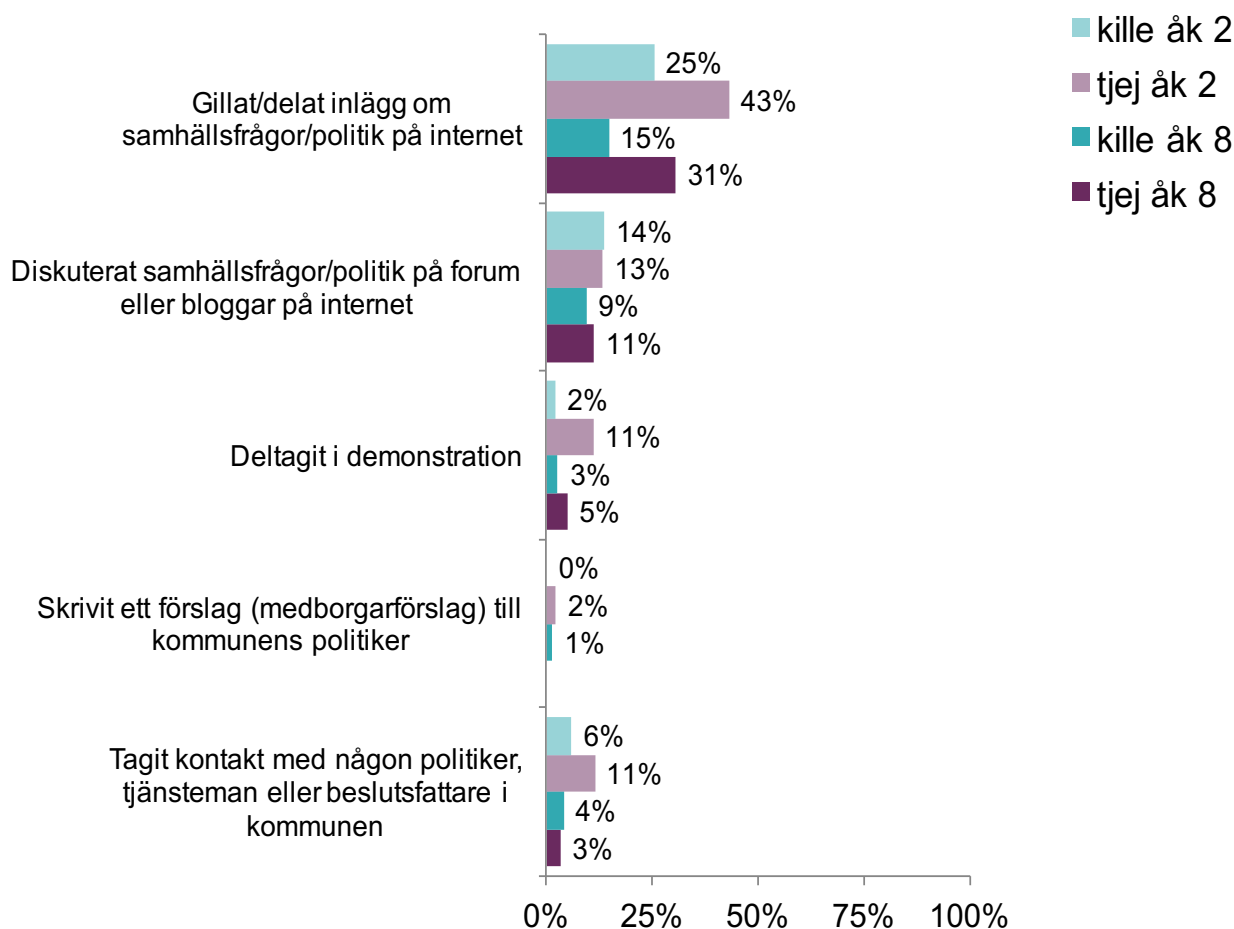
	Politik	Samhällsfrågor i allmänhet	Vad som händer i andra länder
Nybro	46%	45%	54%
Region	41%	48%	58%
Rikssnitt	40%	46%	57%

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande¹.

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling eller någon form av engagemang under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 är att flest ungdomar i Nybro, oavsett kön eller ålder, har gillat eller delat inlägg om politik eller samhällsfrågor på internet. Mellan 15-43 % av ungdomarna anger att de gjort detta det senaste året. Näst vanligast är det att ha diskuterat samhällsfrågor eller politik på internet, som mellan 9-14 % svarar att de gjort det senaste året. Mellan 6-11 % av gymnasieungdomarna har även tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen.

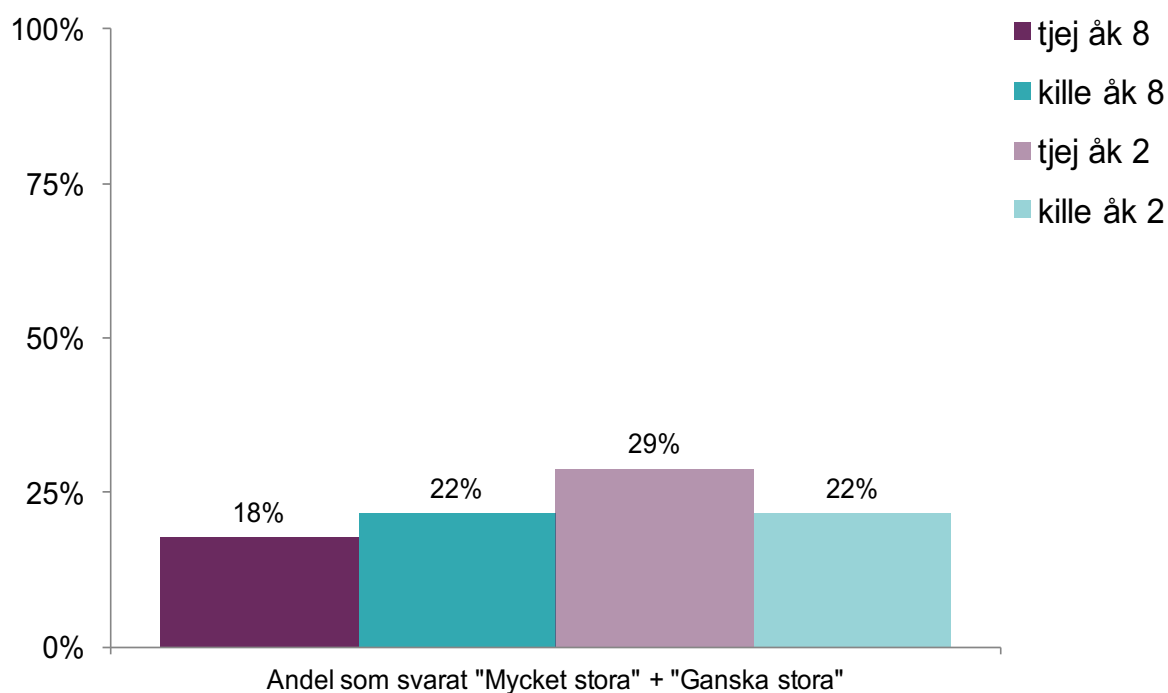
D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?
Andel som svarat "ja"

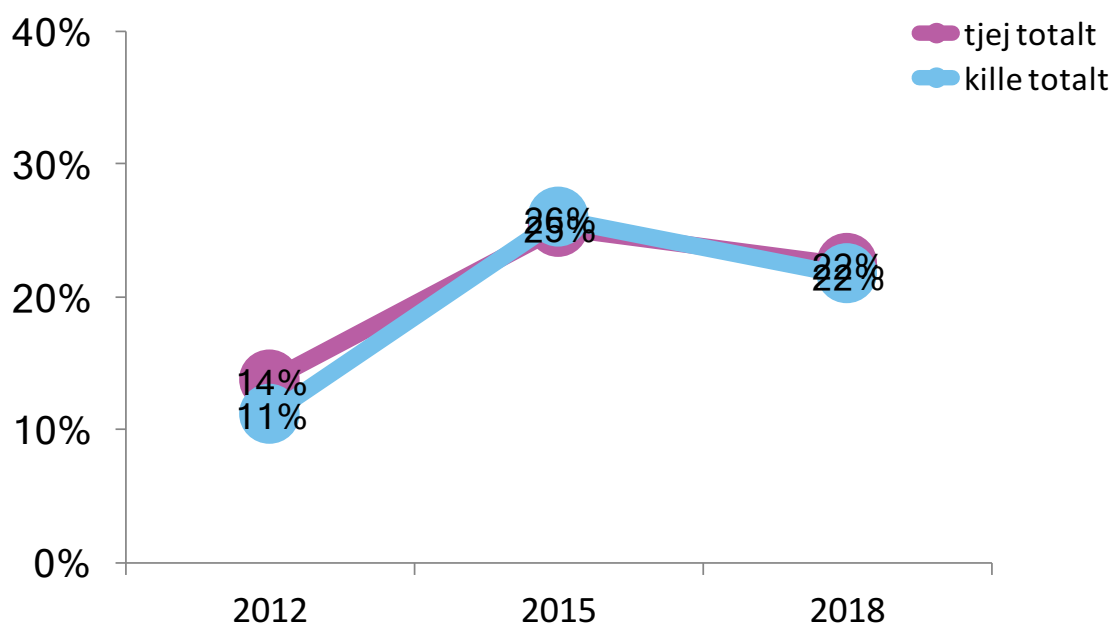
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. En andel om mellan 18-29 % av ungdomarna svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att påverka. Tjejer i årskurs 2 svarar i högst grad i årets undersökning att de ser sig ha möjligheter att föra fram sina åsikter. Över tid syns en tydlig positiv förändring från år 2012, men en viss negativ förändring från år 2015. Andelen som ser sig ha möjligheter att föra fram sina åsikter är dock på samma nivå i Nybro kommun som i regionsnittet och rikssnittet, se diagram D3b på nästa sida.

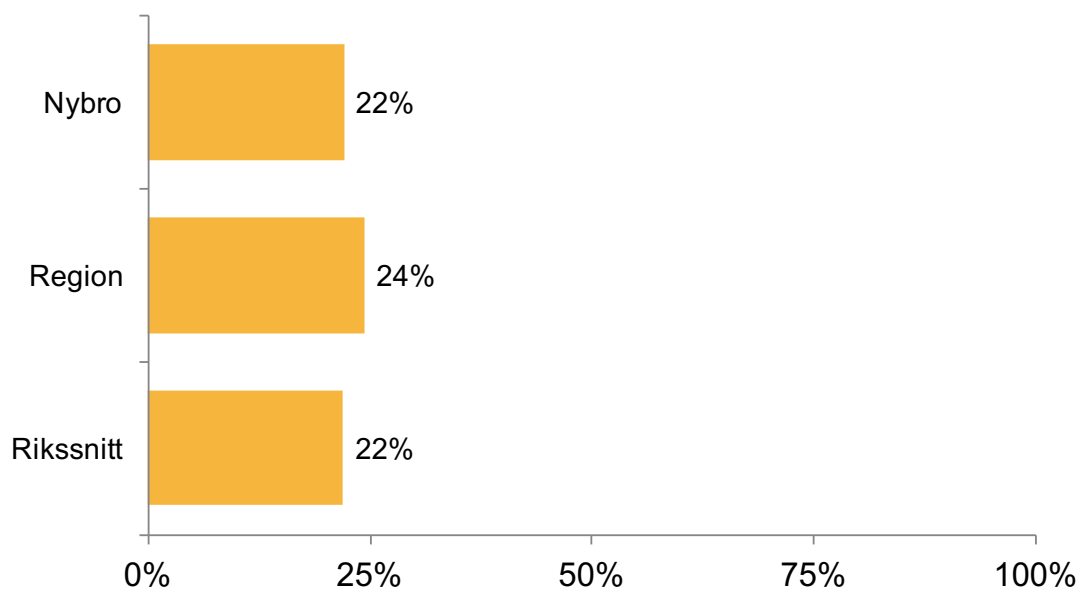
D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Utveckling över tid

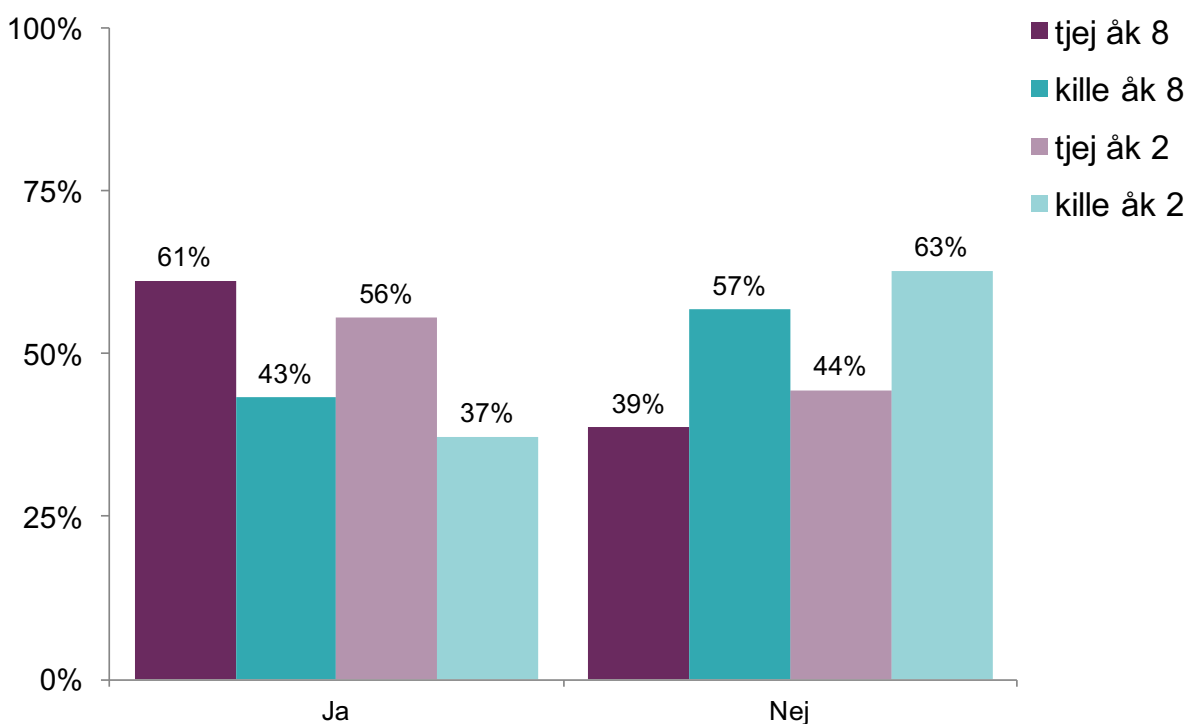
D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelser

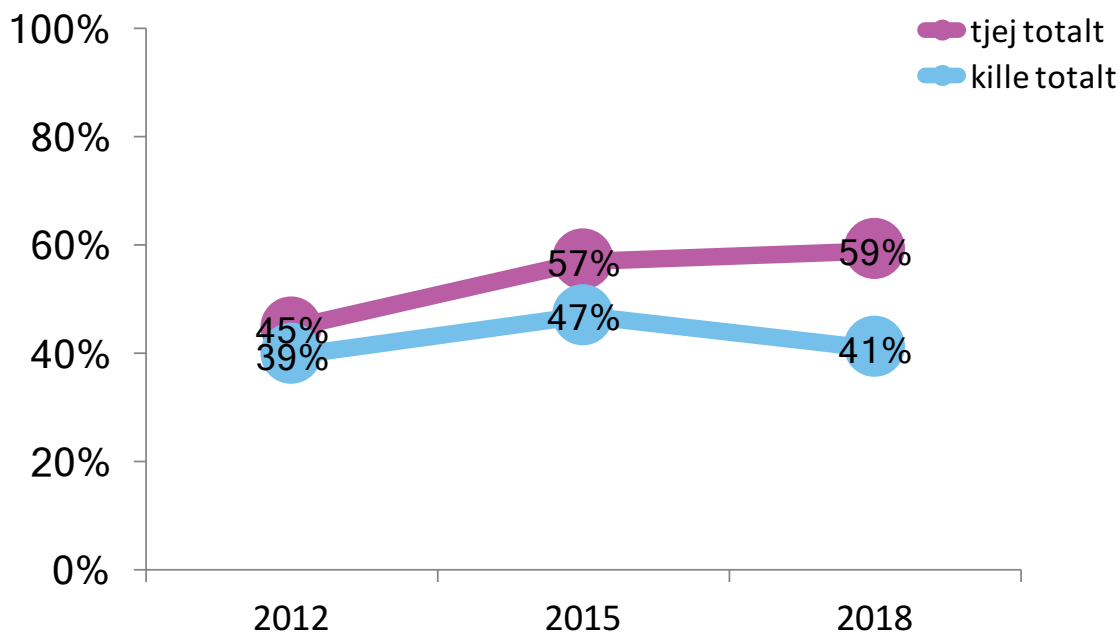
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om de vill vara med och påverka i frågor som rör sin kommun. Nästan 50 % totalt svarar att de vill vara med och påverka. Tjejer är intresserade i högre grad än killar. Över tid kan vi se att det sedan 2012 skett en positiv utveckling bland tjejer men en viss minskning bland killar sedan 2015, se diagram D4a.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

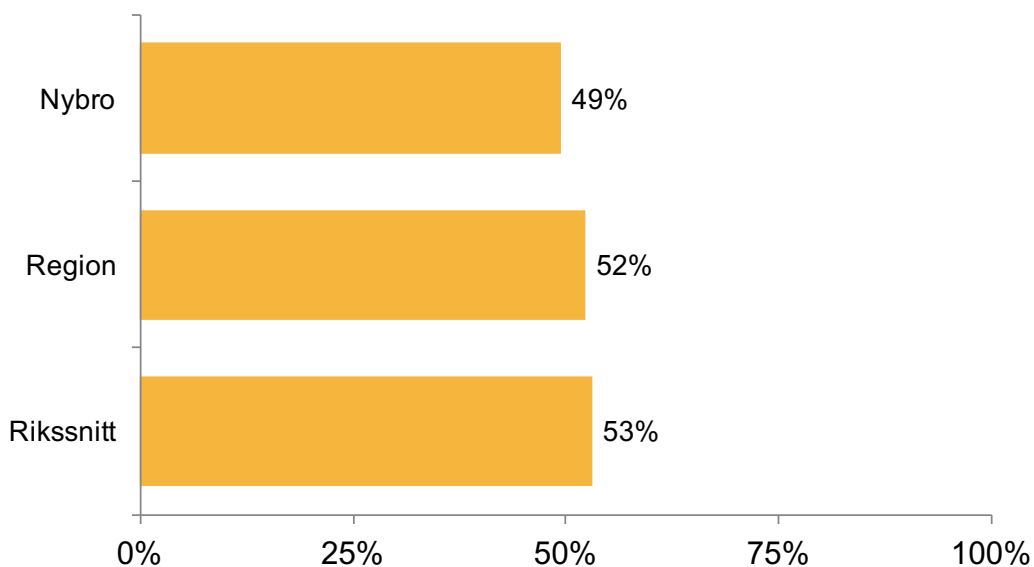

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Utveckling över tid

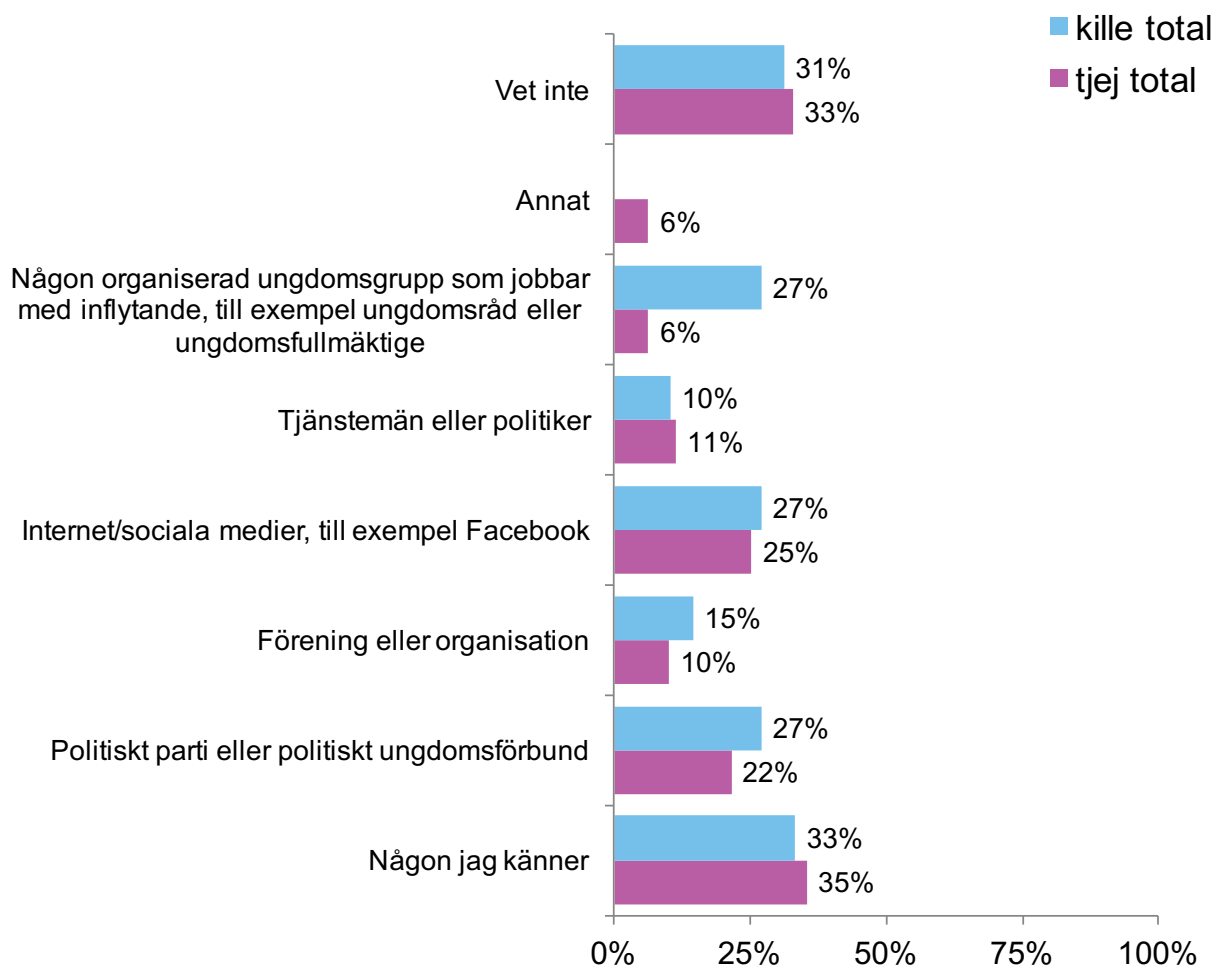
Gällande huruvida man vill vara med och påverka i kommunen är resultatet för Nybro kommun något lägre än regionsnittet och rikssnittet.

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelser

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. En andel om 32 % totalt svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. 34 % skulle vända sig till någon de känner och runt en fjärdel skulle vända sig till ett politiskt parti eller politiskt ungdomsförbund och/eller internet/sociala medier. 27 % av killarna uppger därutöver att de skulle vända sig till någon organiserad ungdomsgrupp. Motsvarande andel för tjejerna är 6 %.

D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många ungdomar nämner att de vill påverka frågor som rör skolan. Några nämner att de vill påverka skolan generellt, medan andra bland annat nämner att de vill påverka rättvisa i skolan. Annat som ungdomarna vill påverka i skolan är lärarna, maten, schemat, mobbning, skolgården och tryggare skolväg.

Flera ungdomar vill också påverka i frågor om trygghet och säkerhet, kollektivtrafiken och i idrottsfrågor. Annat som ungdomarna vill påverka är bland annat stadsplanering och bebyggelse, frågor om diskriminering, miljöfrågor och kulturfrågor.

Några utvalda citat redovisas på följande sida.

”Skolmaten, bussarna, fler butiker, mer aktiviteter.”

”Att skolor ska bli bättre så elever/unga inte behöver bli kränkta eller mobbade för hur dem ser ut eller/och är.”

”Idrottsföreningarna, de ska lägga ut lika mycket pengar på ridanläggningen som på skridskoanläggningen t.ex.”

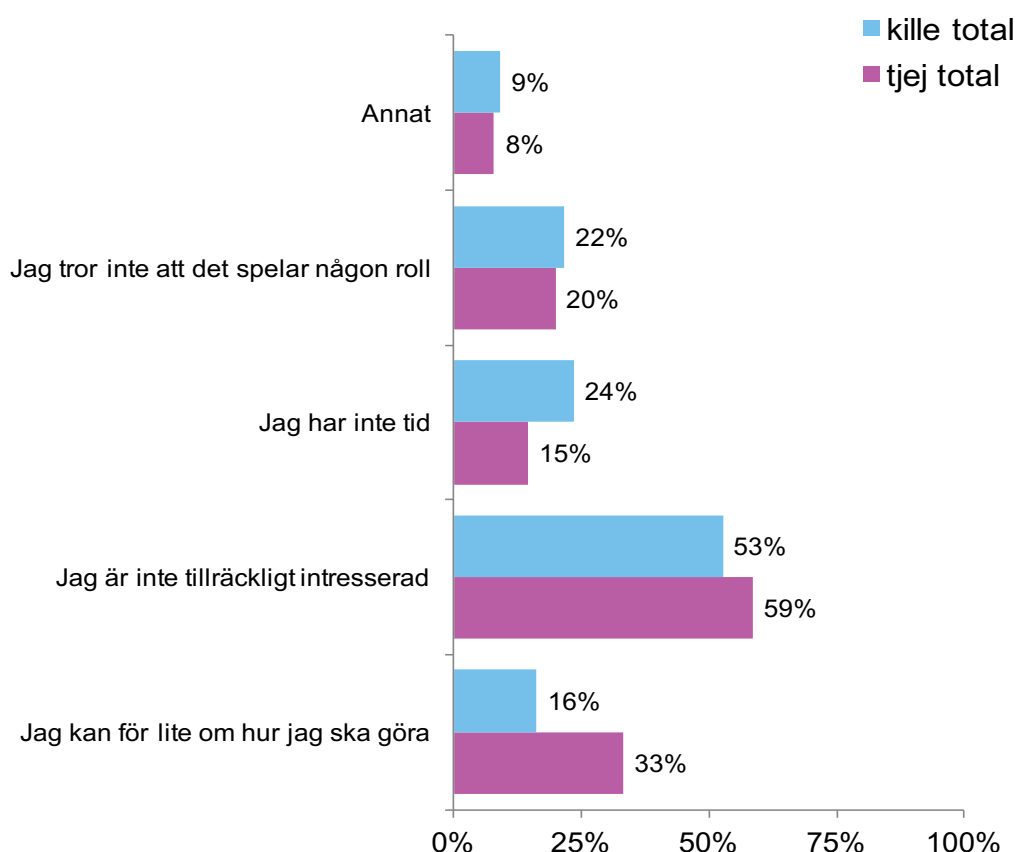
”Hur olika saker bestäms och hur vår kommun styrs. Ge ett annat perspektiv.”

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

Majoriteten, 53 % av killarna och 59 % av tjejerna svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 16 % av killarna och 33 % svarar att de kan för lite om hur de ska göra. Runt en femtedel svarar att de inte vill vara med och påverka för att de tror att det inte spelar någon roll.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?
Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

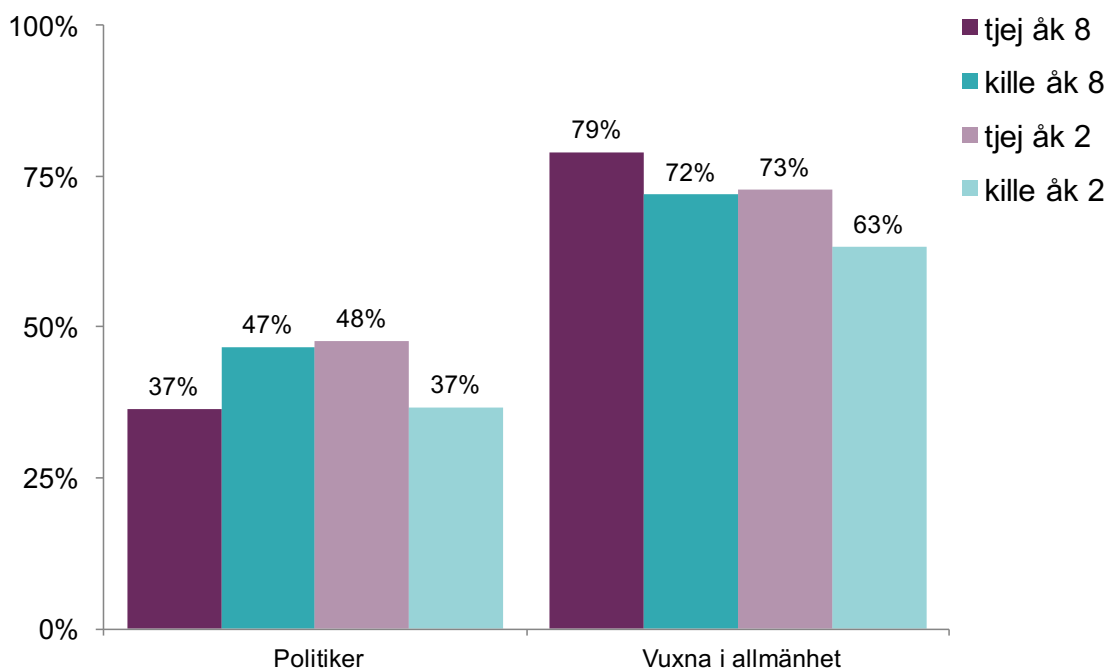

Förtroende för vuxna och politiker

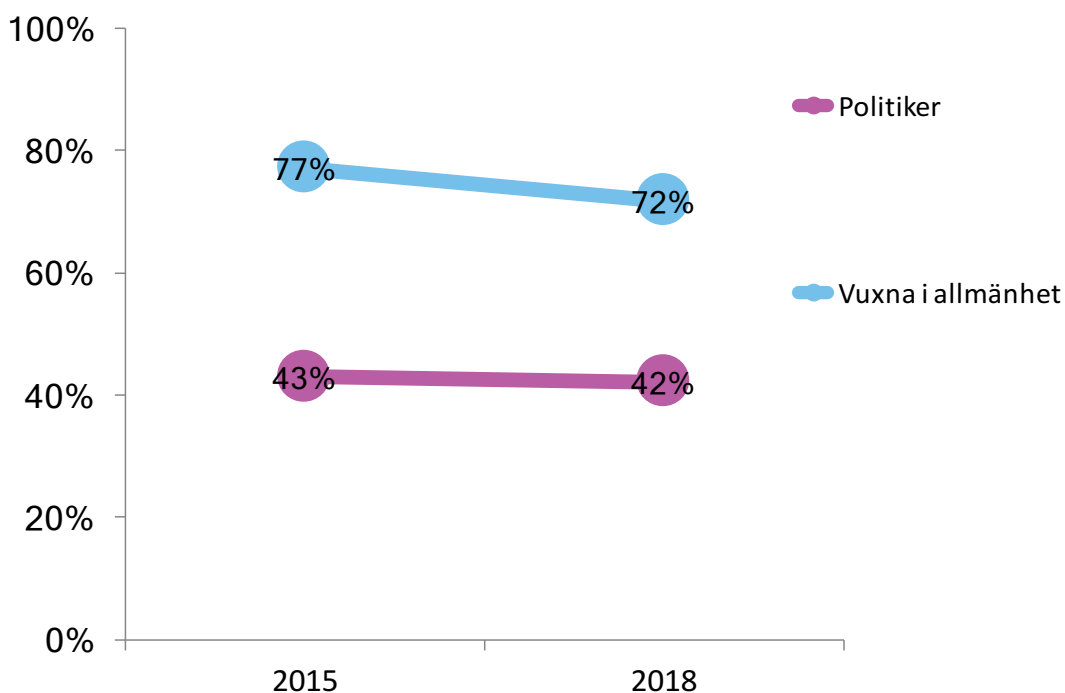
Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet respektive politiker. Vad som framgår är att 72 % av ungdomarna i Nybro svarar att de har ett mycket eller ganska stort förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är betydligt lägre.

Över tid ser vi att andelen som svarar att de har förtroende för vuxna minskat något sedan år 2015.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort" Utveckling över tid

D5a. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort" Utveckling över tid

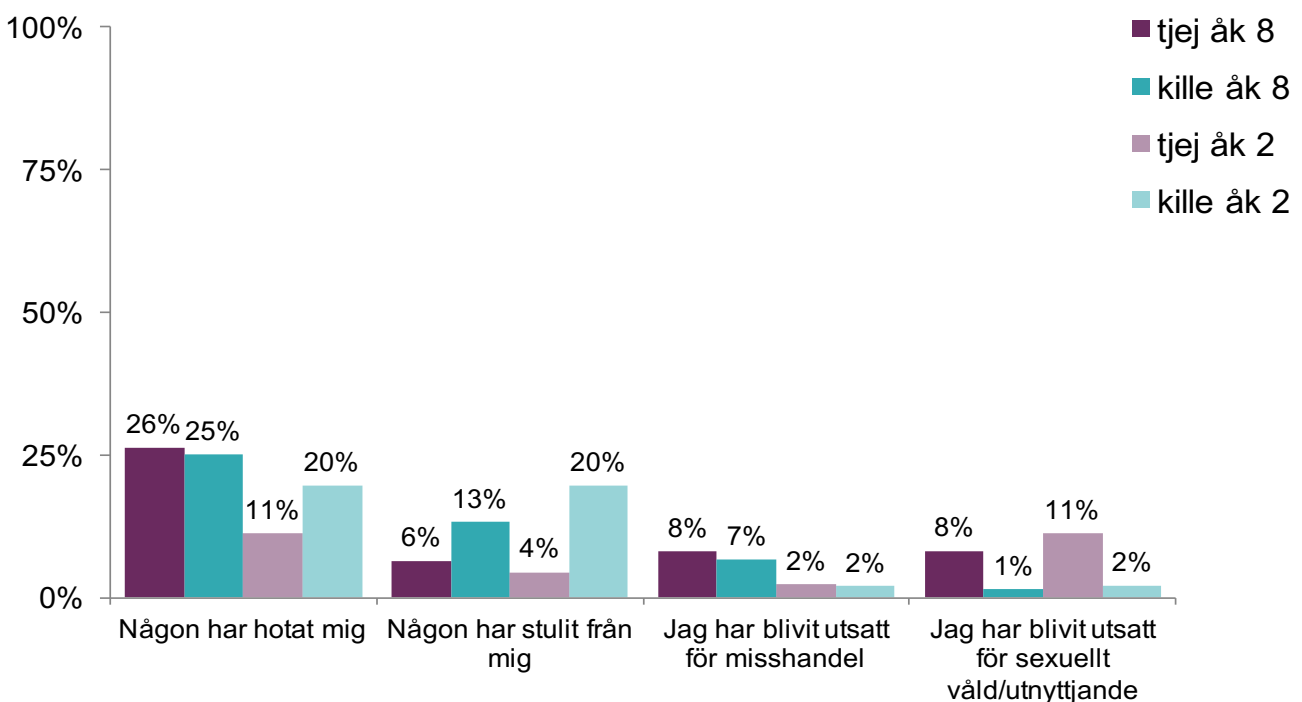
Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande)¹. Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden. Att få bukt med denna typ av problem är därmed viktigt ur flera perspektiv.

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Som det framgår i diagram E1 är det totalt sett flest som svarar att de utsatts för hot. Utsatthet för hot är vanligast bland högstadieelever och gymnasiekillar. Vad gäller utsatthet för stöld är det vanligare bland killar än bland tjejer medan utsatthet för sexuellt våld/utnyttjande är vanligare bland tjejer. Utsatthet för misshandel är något vanligare bland högstadieelever än gymnasieelever, men utsattheten skiljer sig inte åt mellan könen.

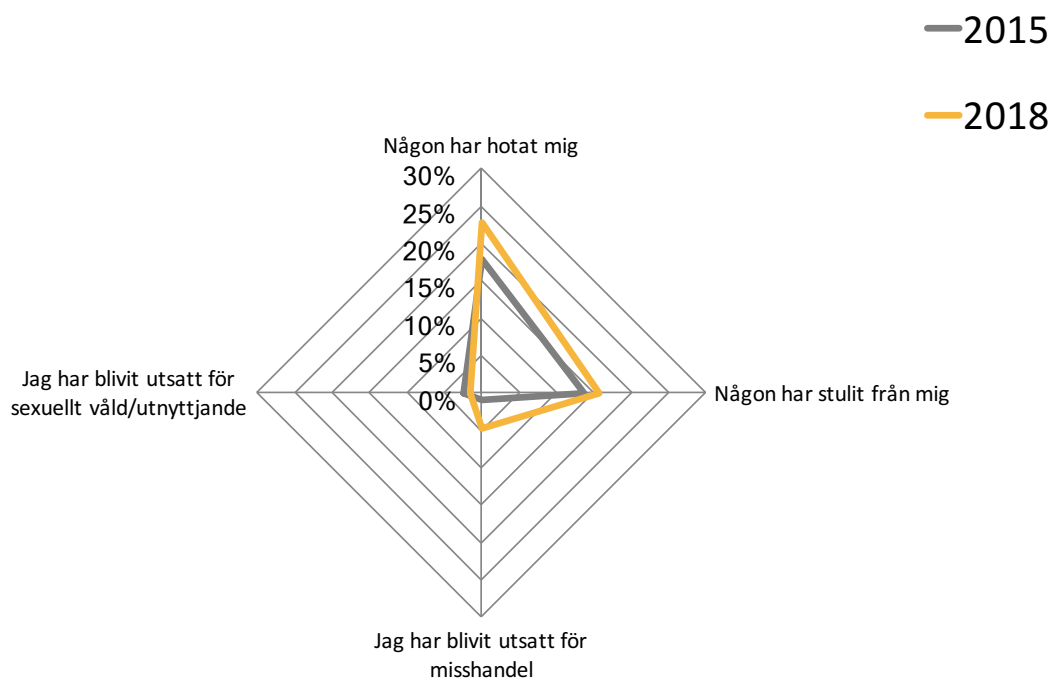
På följande sida kan vi se att andelen tjejer som utsatts för de olika otrygga situationerna ökat sedan 2015, med undantag för utsatthet för stöld. Bland killar har utsatthet för hot och misshandel ökat något.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

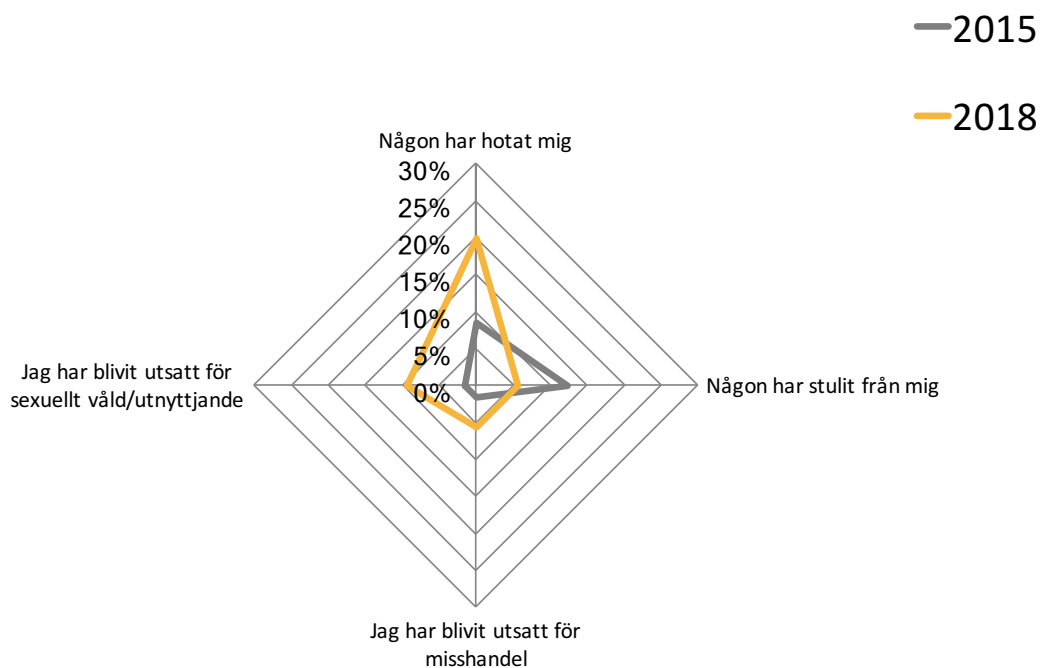

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

E1a. Killar totalt: Har något av detta hänt dig? Andel "ja"
Utveckling över tid

E1b. Tjejer totalt: Har något av detta hänt dig? Andel "ja"
Utveckling över tid

Det finns inga större skillnader mellan andelen som utsatts för någon av de otrygga situationerna i Nybro jämfört med regionsnitt eller rikssnittet, se diagram E1c på nästa sida.

E1c. Har något av detta hänt dig? Andel ja: Jämförelser

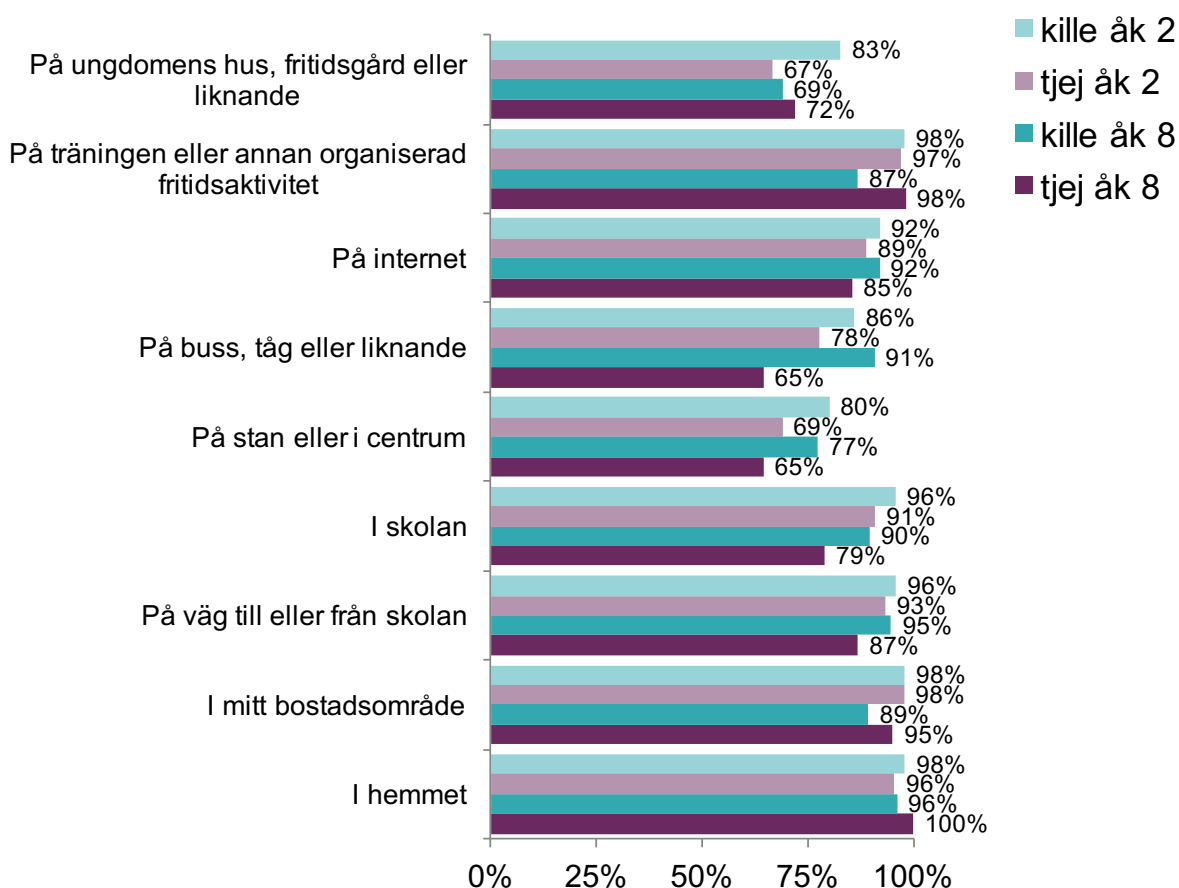
	Någon har hotat mig	Någon har stulit från mig	Jag har blivit utsatt för misshandel	Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande
Nybro	22%	11%	5%	5%
Region	19%	13%	6%	6%
Rikssnitt	19%	14%	5%	5%

Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen samt på internet. Som det framgår i diagram E2 är en hög andel, omkring 95 % eller högre, alltid eller oftast trygga hemma, i bostadsområdet, och på träningen. Tryggheten är generellt något lägre på stan eller i centrum, på buss, tåg eller liknande samt på ungdomens hus eller fritidsgård. Vad gäller på stan och i kollektivtrafiken svarar tjejer i lägre grad än killar att de alltid eller oftast känner sig trygga, speciellt tjejer i årskurs 8.

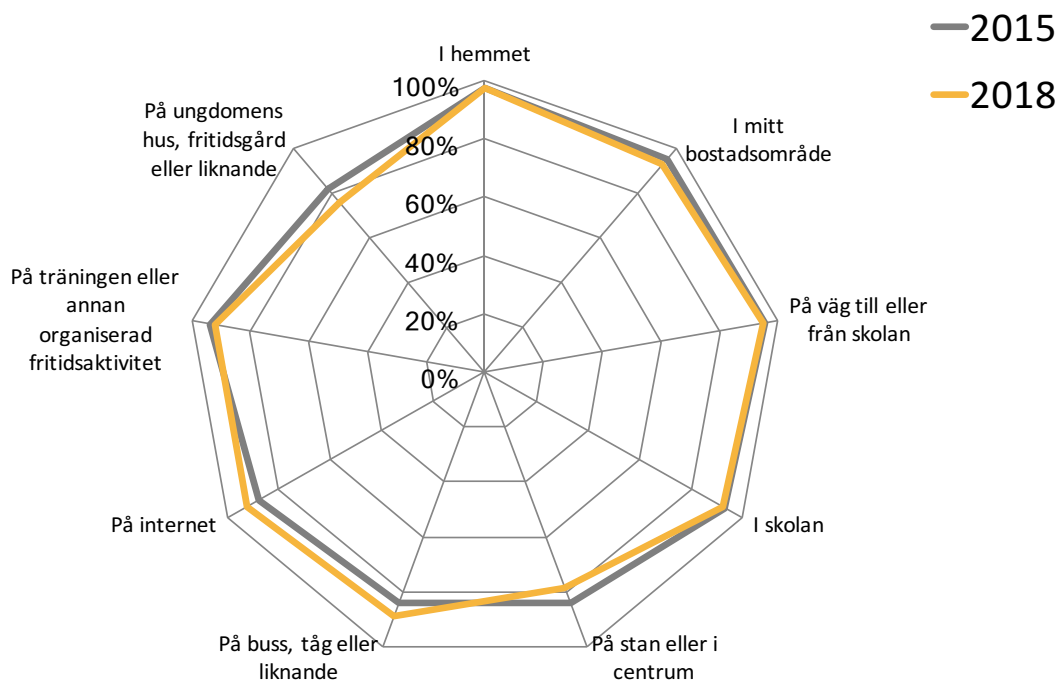
Över tid har inga större förändringar skett, se diagram E2a och E2b. Jämfört med regionsnitt och rikssnitt är unga i Nybro mindre trygga på stan och på fritidsgårdar.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? * Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

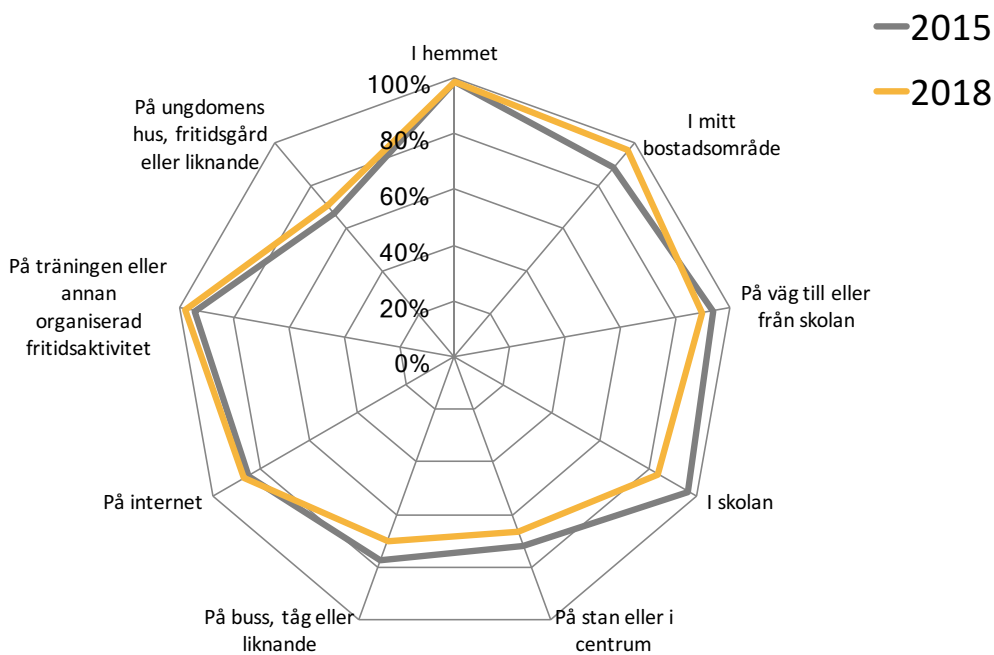

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat på alternativen "på ungdomens hus, fritidsgård" samt "på träningen eller annan fritidsaktivitet" samt "i skolan" och "på väg till/från skolan". Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 55 %. Andelen som svarat "ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 20 %. Andelen som svarat ej aktuellt på övriga är omkring 0 %.

E2a. Kille totalt: Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast"
Utveckling över tid

E2b. Tjej totalt: Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast"
Utveckling över tid

E2c. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast"
Jämförelser

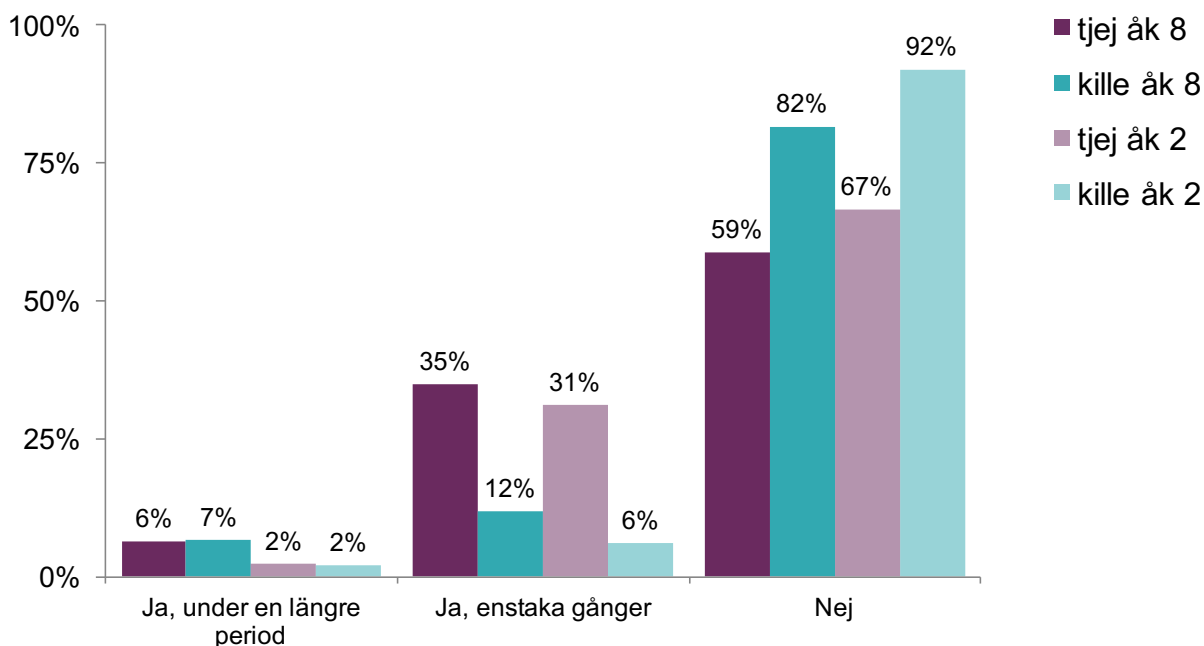
	I hemmet	I mitt bostadsområde	På väg till eller från skolan	I skolan	På stan eller i centrum	På buss, tåg eller liknande	På internet	På träningen	På fritidsgård
Nybro	97%	94%	92%	88%	73%	80%	90%	94%	72%
Region	97%	93%	93%	90%	81%	80%	89%	93%	81%
Rikssnitt	97%	94%	93%	91%	81%	80%	88%	92%	79%

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat

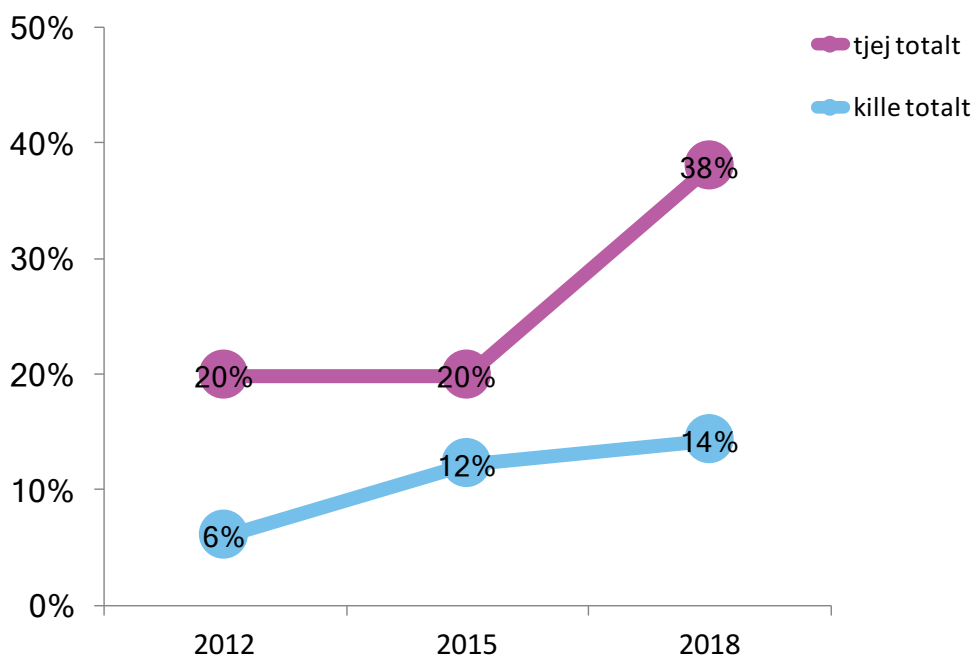
Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Vad som framgår är att tjejer, speciellt i årskurs 8, är mer utsatta än övriga grupper. Totalt svarar 41 % av högstadietjejerna att de utsatts enstaka gånger eller en längre period. Bland övriga grupper är andelen lägre. I diagram E3a redovisas frågan över tid. Sedan år 2015 har andelen tjejer som utsatts ökat från 20 % till 38 %. Jämförelser med tidigare år än 2015 är något missvisande på grund av andra svarsalternativ i frågan år 2012.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfrysad?

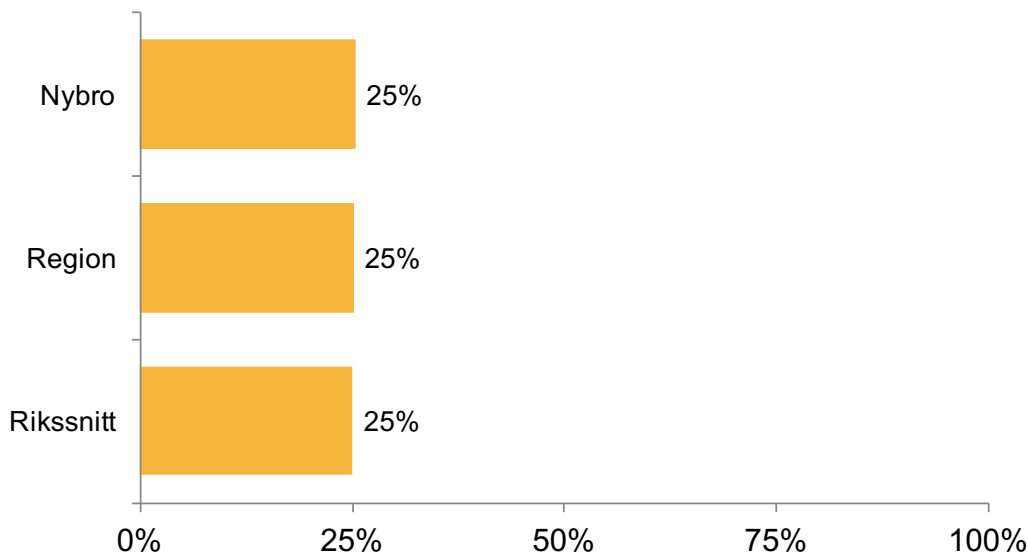

E3a. Andel som svarat "ja" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning
Utveckling över tid**

**OBS! 2012 och tidigare fanns endast alternativen "ja" och "nej". I 2015 och 2018 års enkät fanns "ja, längre period", "ja, enstaka gånger", "nej". I diagrammet ovan är dessa sammanslagna. Detta påverkar jämförbarheten till år 2012 och tidigare.

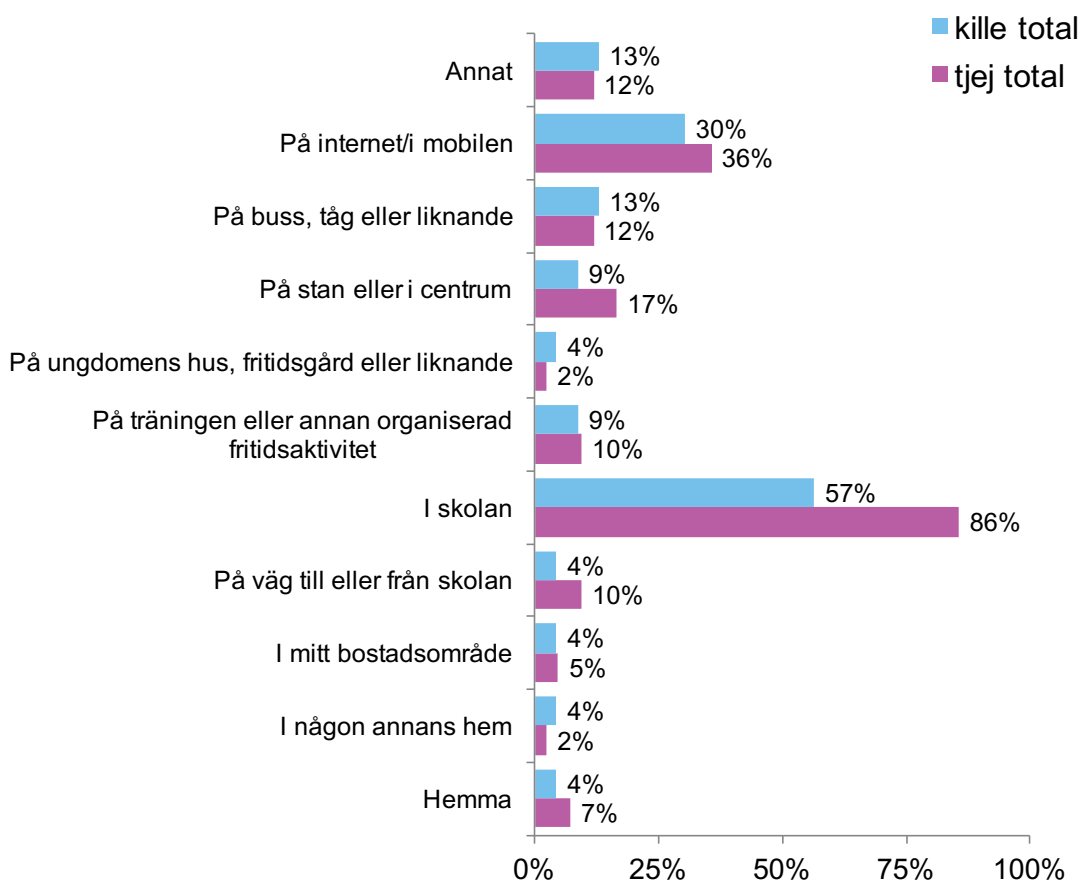
E3b. Andel som svarat "ja" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelser

Majoriteten, 57 % av killarna och 86 % av tjejerna som utsatts för mobbning det senaste halvåret, svarar att de blivit utsatta i skolan. En andel om 30 % av killarna och 36 % av tjejerna svarar att de utsatts på internet eller i mobilen. Övriga platser är klart mindre vanliga.

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

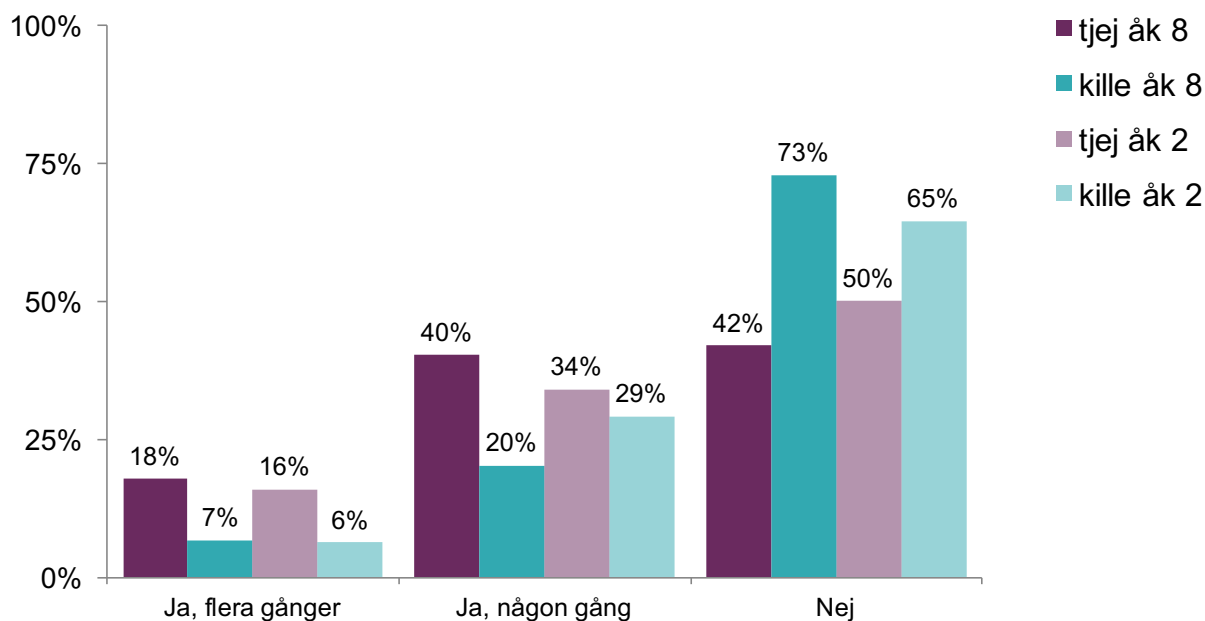

Orättvis behandling

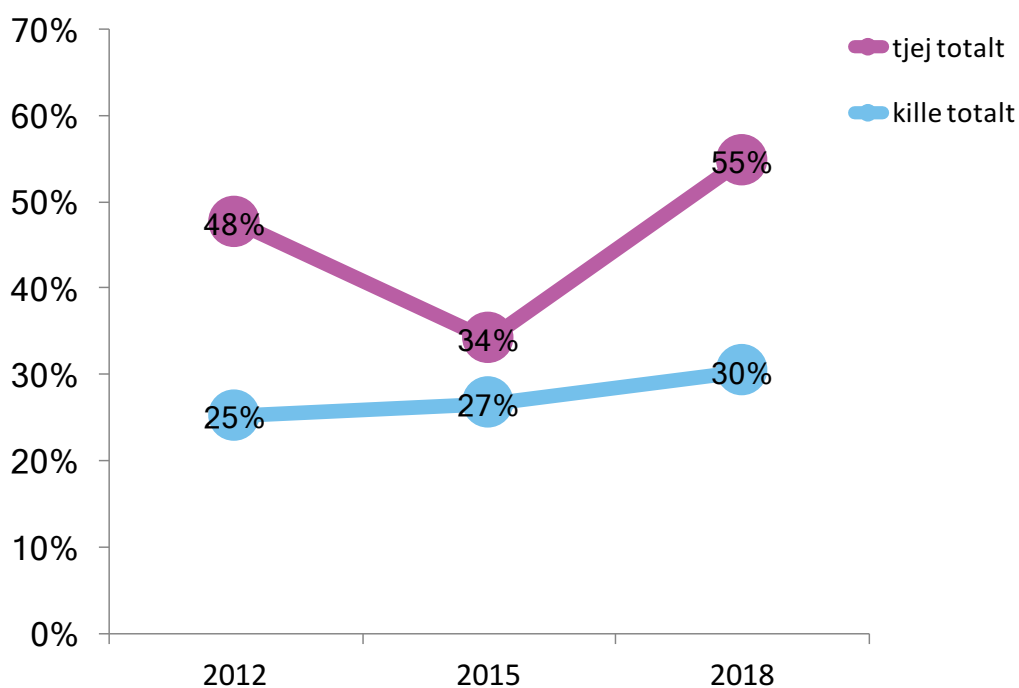
Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Även avseende orättvist behandling svarar högstadietjejer i högst grad att de utsatts och tjejer överlag i högre grad än killar att de utsatts. Sedan år 2015 har en ökning i utsatthet skett bland både tjejer och killar i Nybro, se diagram E4a. Ökningen är högst bland tjejer.

I diagram E4b på följande sida framgår det att majoriteten av de som utsatts har blivit utsatta av andra elever eller ungdomar.

E4. Har du de senaste sex månaderna, har du upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

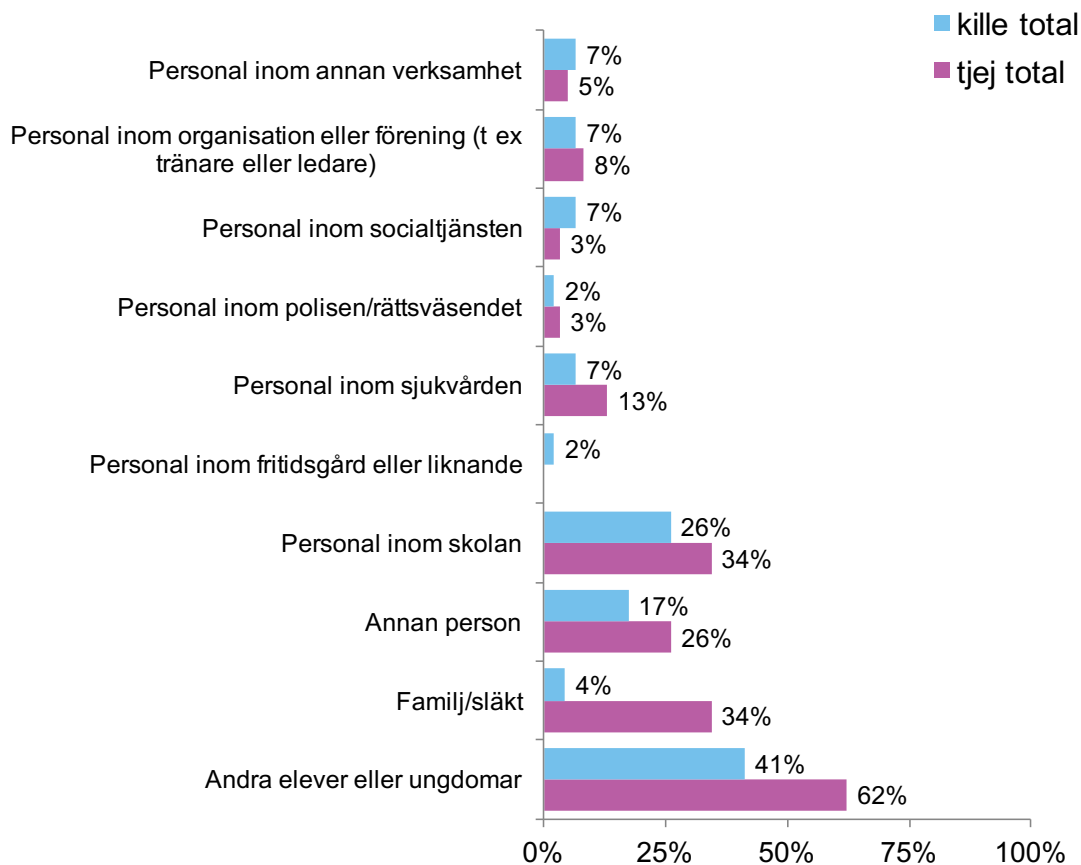

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling (flera gånger + någon gång)
Utveckling över tid

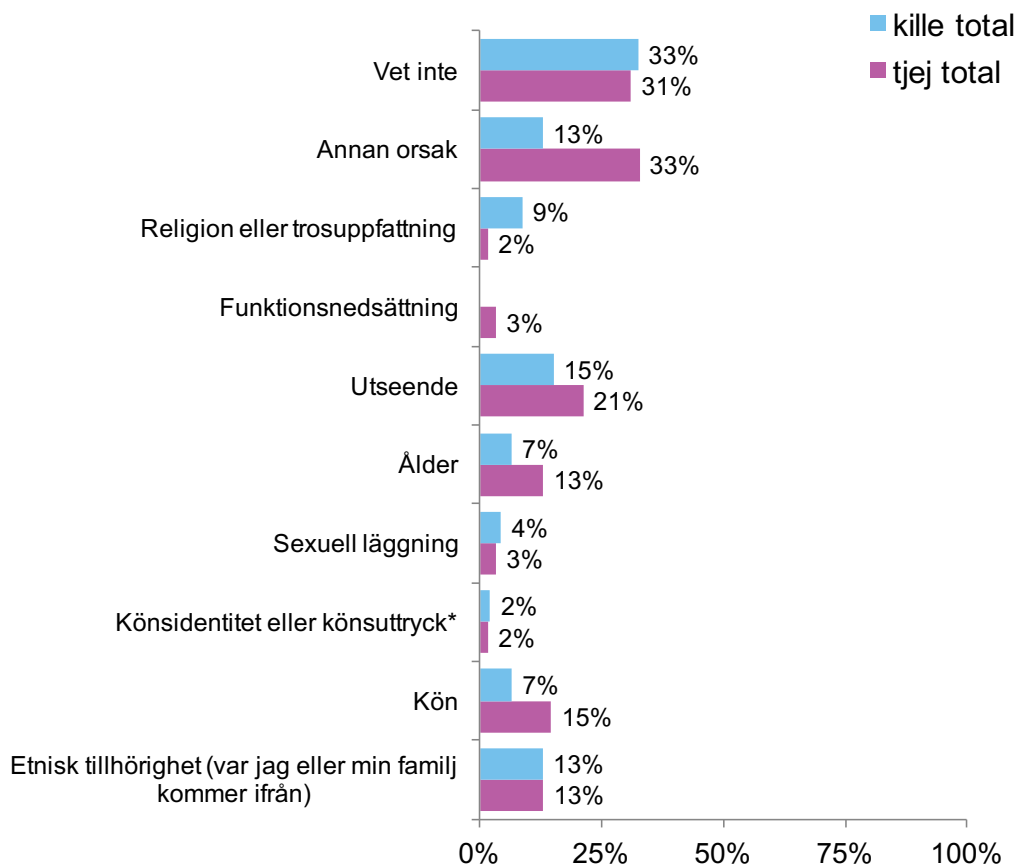
E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

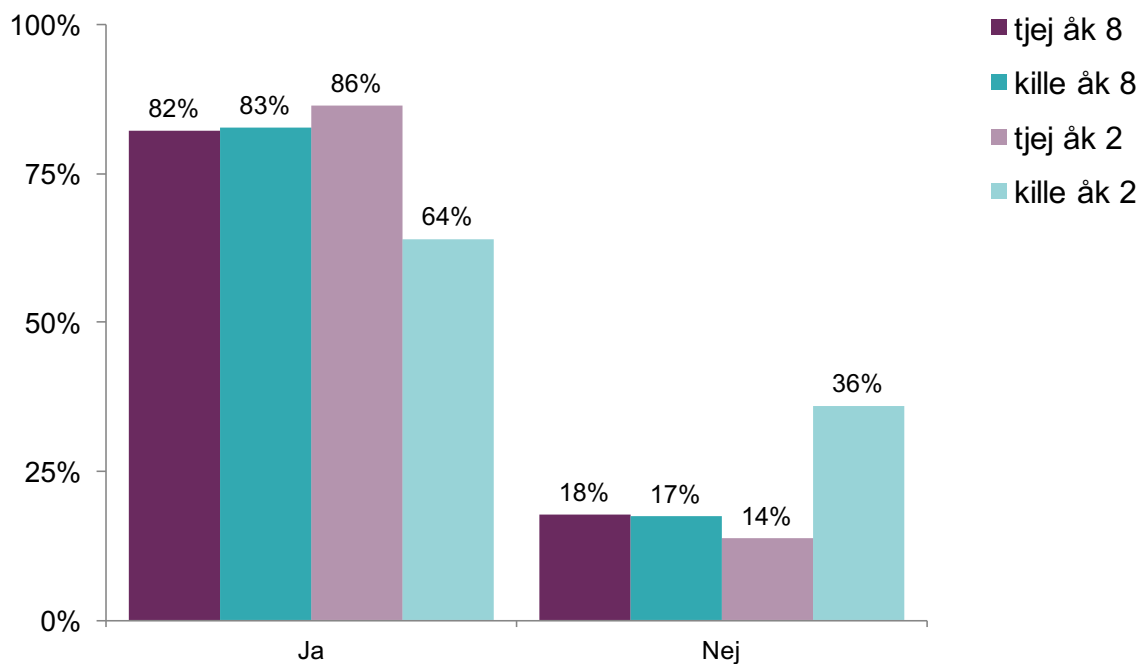

Stöd och hjälp

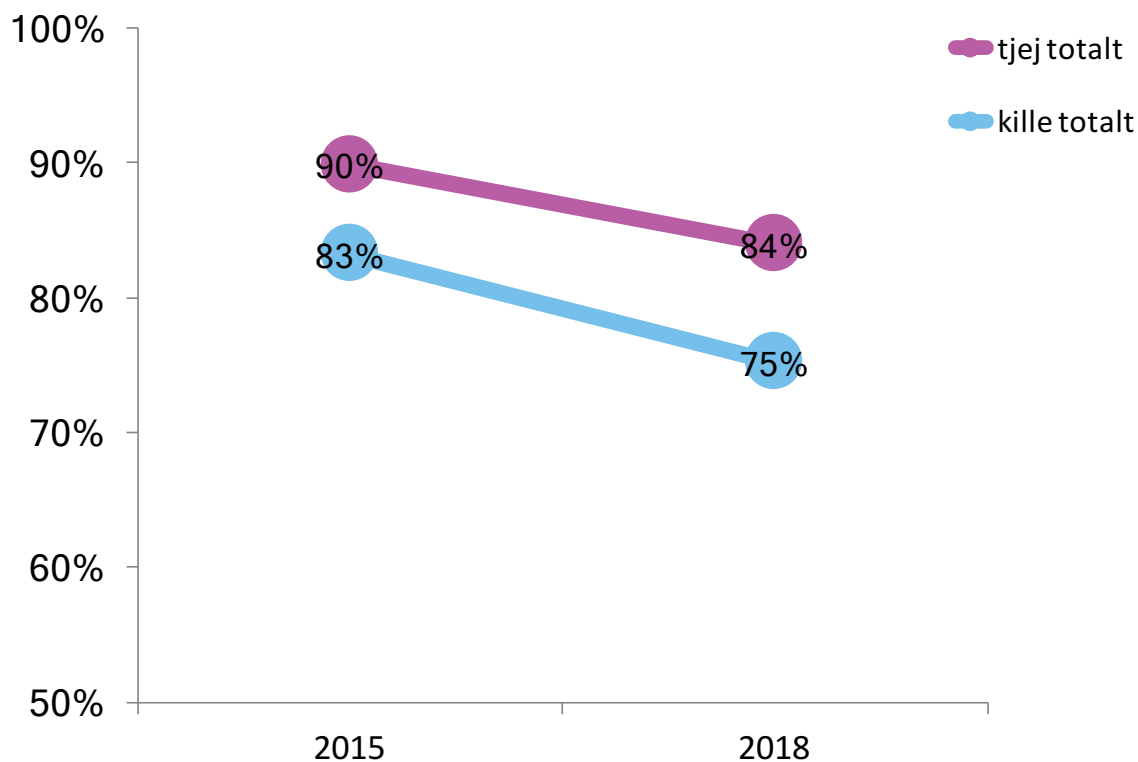
En andel om mellan 64-86 % av ungdomarna i Nybro svarar att de vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt. Killar på gymnasiet vet i lägst grad vart de kan vända sig.

Över tid har andelen unga som vet vart de kan vända sig minskat, se diagram E5a.

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?
Andel ja: Utveckling över tid

I Lupp-enkäten finns även ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter¹.

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under 2000-talet. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under den senaste åren ha stannat på en relativt konstant och hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen². Ungas psykiska hälsa är därför även ett av de prioriterade områdena i den nationella ungdomspolitiken.

Relationer och nöjdhet med livet

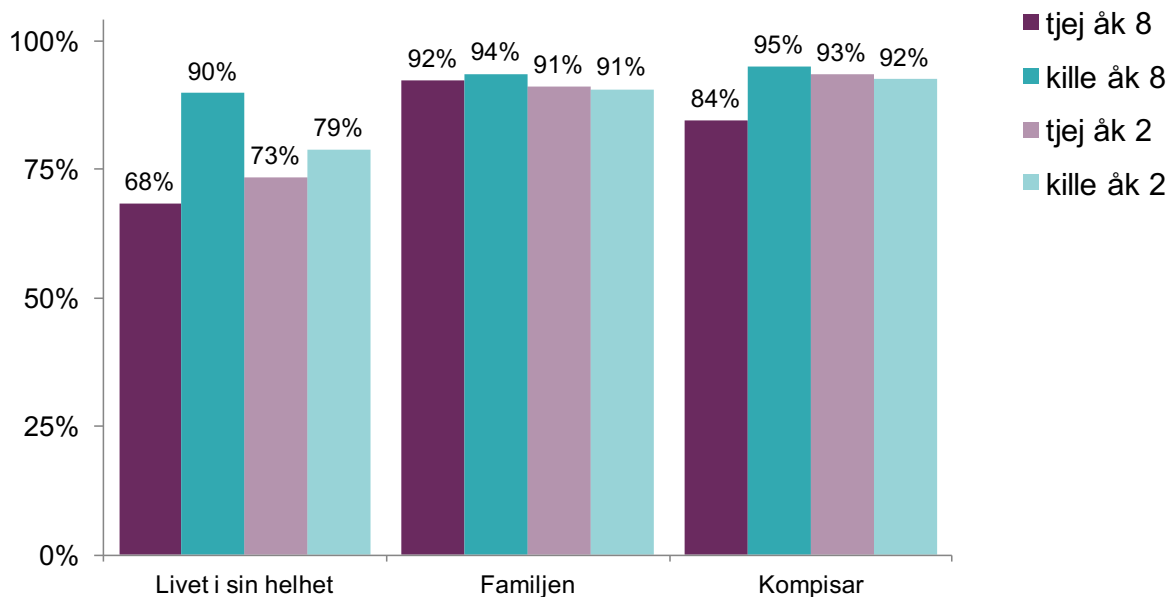
Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är bestämningsfaktorer som påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. I diagram F0 på följande sida ser vi att en klar majoritet är nöjda med sina familje- och kompisrelationer. Andelen som är nöjda med livet i sin helhet är något lägre, speciellt bland tjejer.

Nöjdheten med kompis- och familjerelationerna är på en liknande nivå som år 2015, se diagram F0a på följande sida. Avseende nöjdhet med livet i sin helhet har en negativ utveckling skett sedan år 2015.

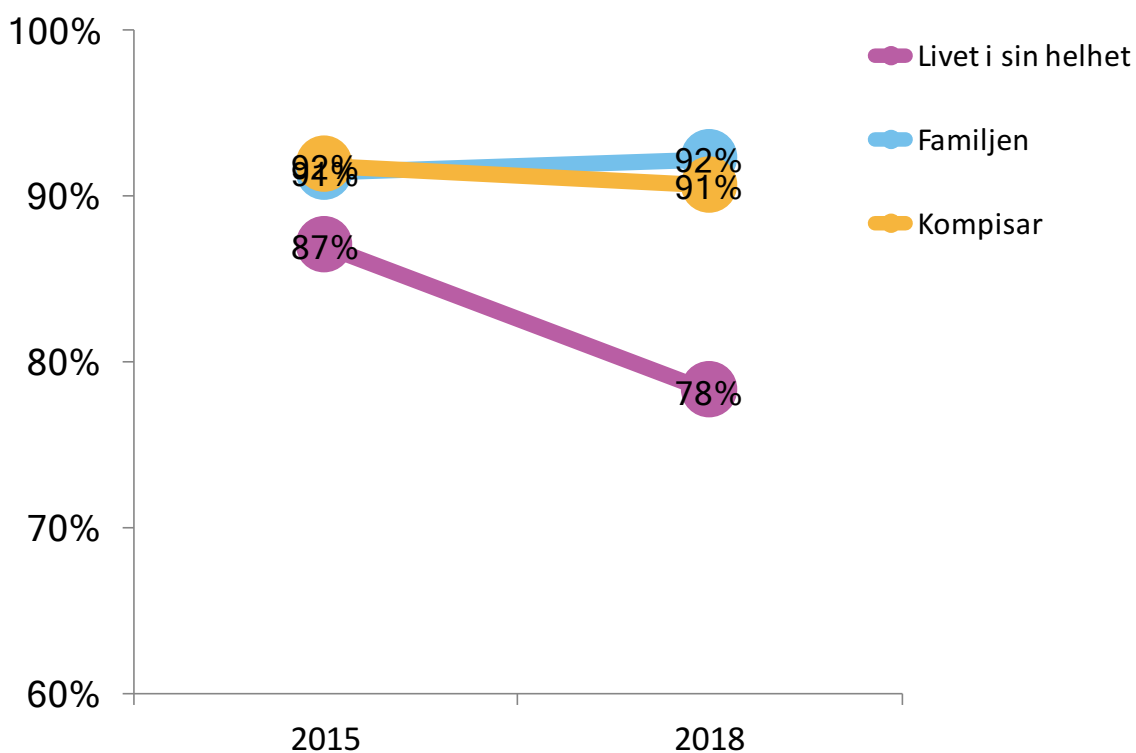
¹ SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

² Regeringens proposition 2013/14:191

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
 Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Totalnivå. Utveckling över tid

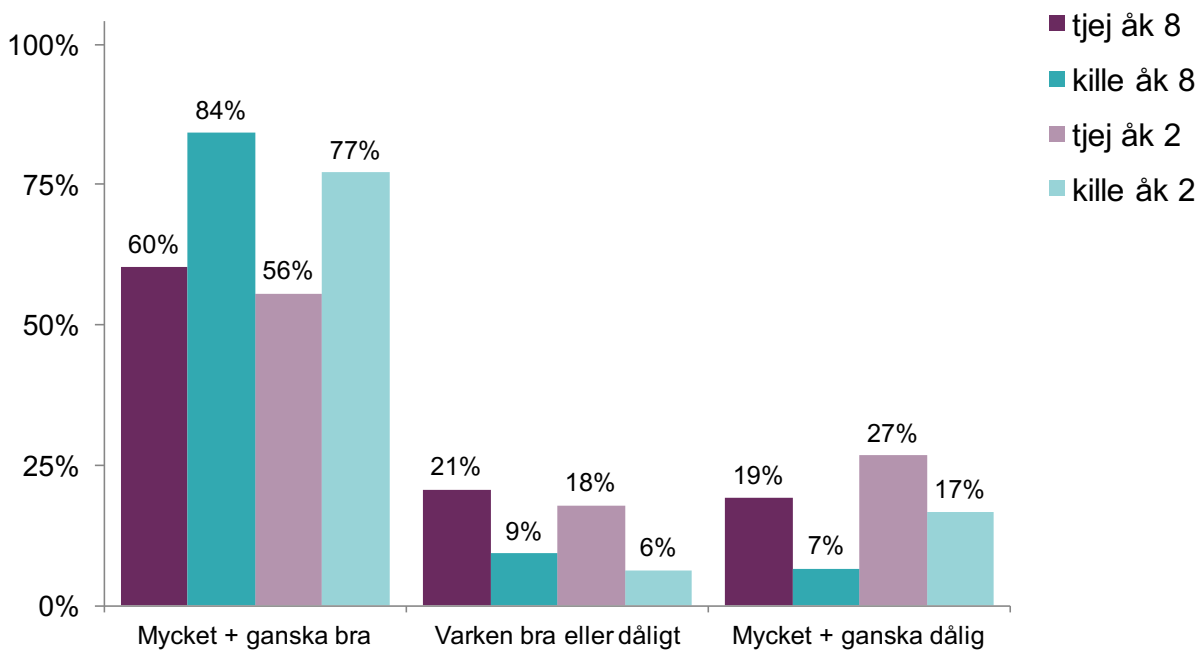

Självskattad hälsa

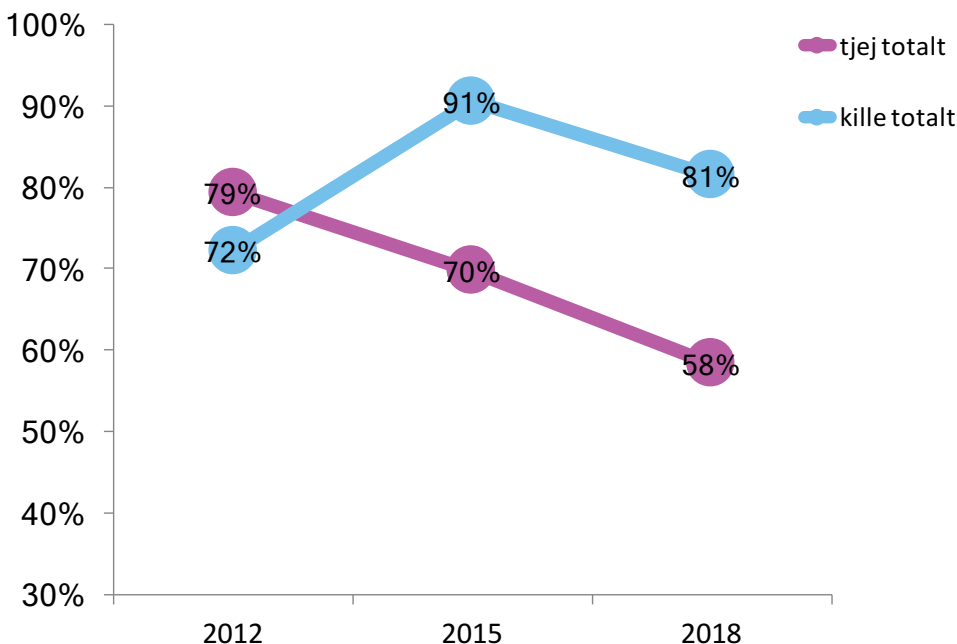
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa¹.

Vad som framgår är att killar i klart högre grad än tjejer svarar att de mår mycket eller ganska bra. Vidare svarar 23 % av tjejerna att de mår mycket eller ganska dåligt. Över tid har en konstant negativ utveckling skett bland tjejerna sedan 2012. Bland killar har en negativ utveckling skett jämfört med 2015.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

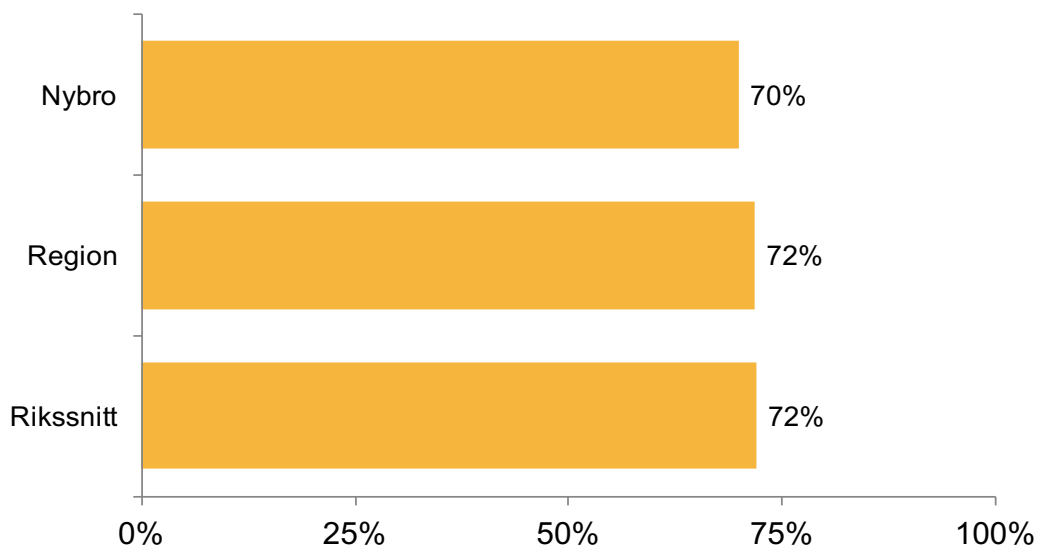

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Utveckling över tid

I diagrammet nedan framgår att det inte är några större skillnader mellan Nybro kommun, regionsnittet och rikssnittet avseende den självskattade hälsan.

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelser

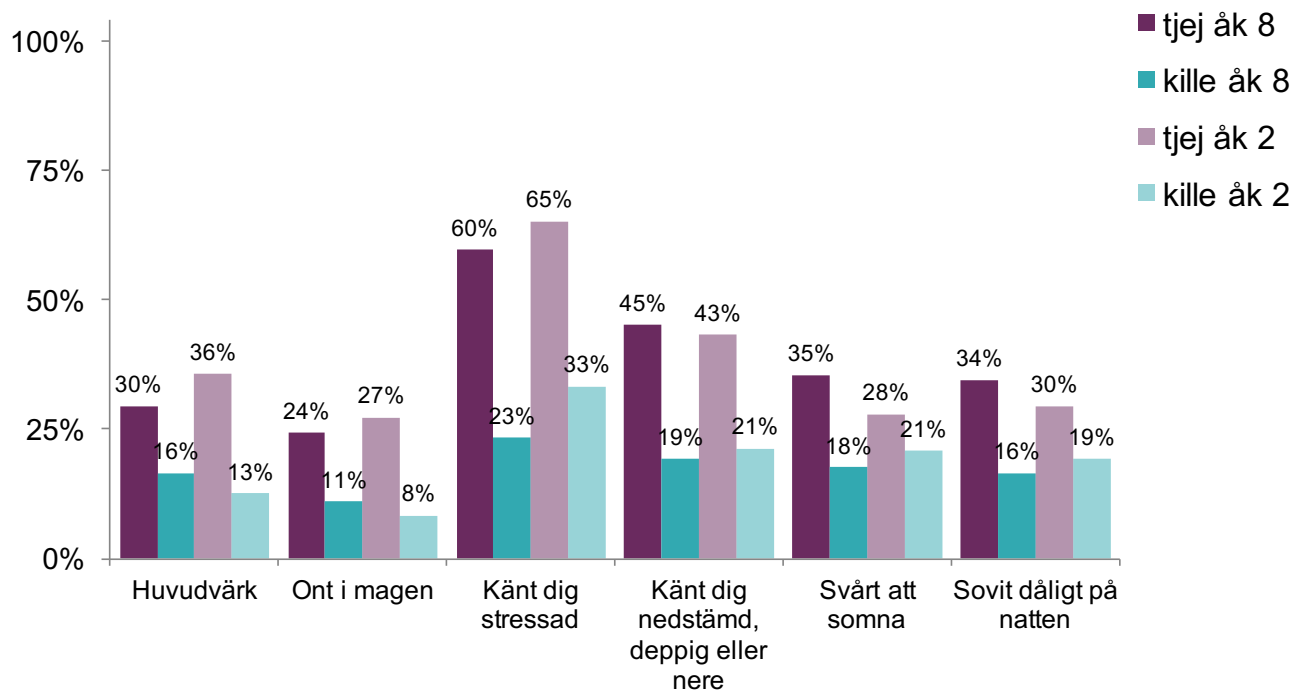
Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av sådana besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

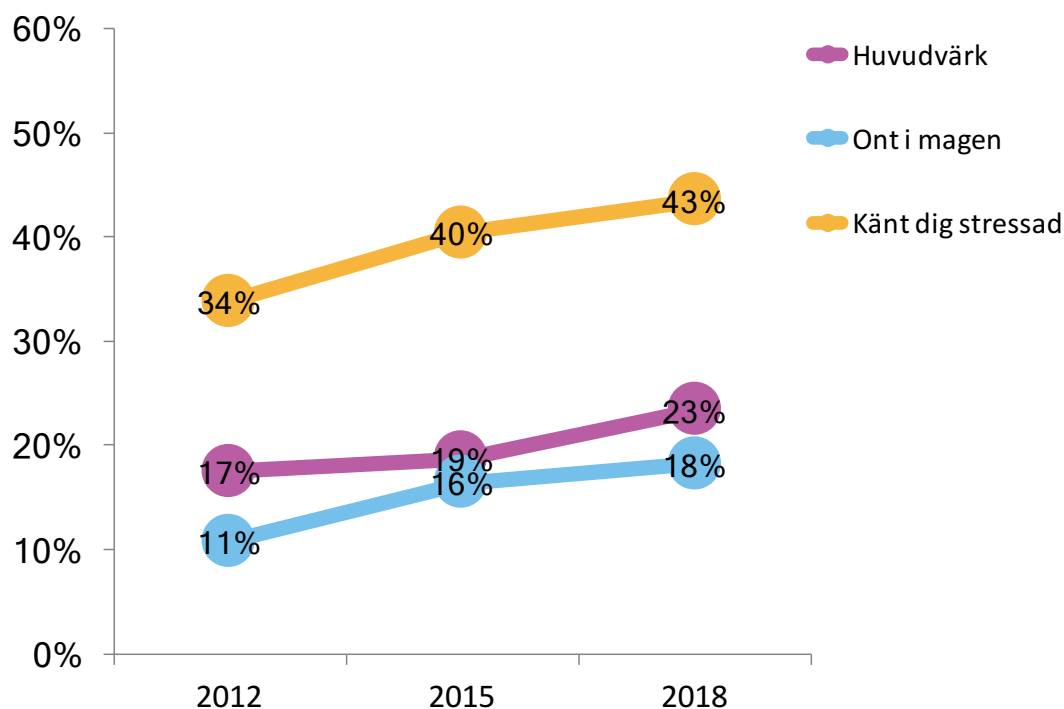
I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. En relativt stor andel av både tjejer och killar uppger att de har problem med stress flera gånger i vecka eller oftare, totalt 62 % av tjejerna och 27 % av killarna. 44 % av tjejerna och 20 % av killarna har därutöver känt sig nedstämda lika ofta och 23 % av ungdomarna totalt har problem med huvudvärk.

I diagram F2a på följande sida redovisas andelen som regelbundet stressar, har ont i magen och har huvudvärk över tid. En liten ökning har skett avseende alla tre psykosomatiska besvär. I tabellen F2b redovisas besvären över tid per kön. Vad som framgår är att det skett en ökning av flera besvär bland både tjejer och killar. Ökningen i samtliga besvär är dock högre bland tjejer än bland killar.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
 Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

F2a. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Utveckling över tid, totalnivå

F2b. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Utveckling över tid per kön¹

	Tjej totalt		Kille totalt	
	2015	2018	2015	2018
Huvudvärk	20%	32%	16%	15%
Ont i magen	23%	25%	10%	10%
Känt dig stressad	53%	62%	25%	27%
Svårt att somna	29%	32%	23%	19%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	32%	44%	15%	20%

¹ Vissa av delfrågorna var formulerade på ett annat sätt eller fanns inte innan år 2015, varför jämförelser endast görs mellan 2015-2018

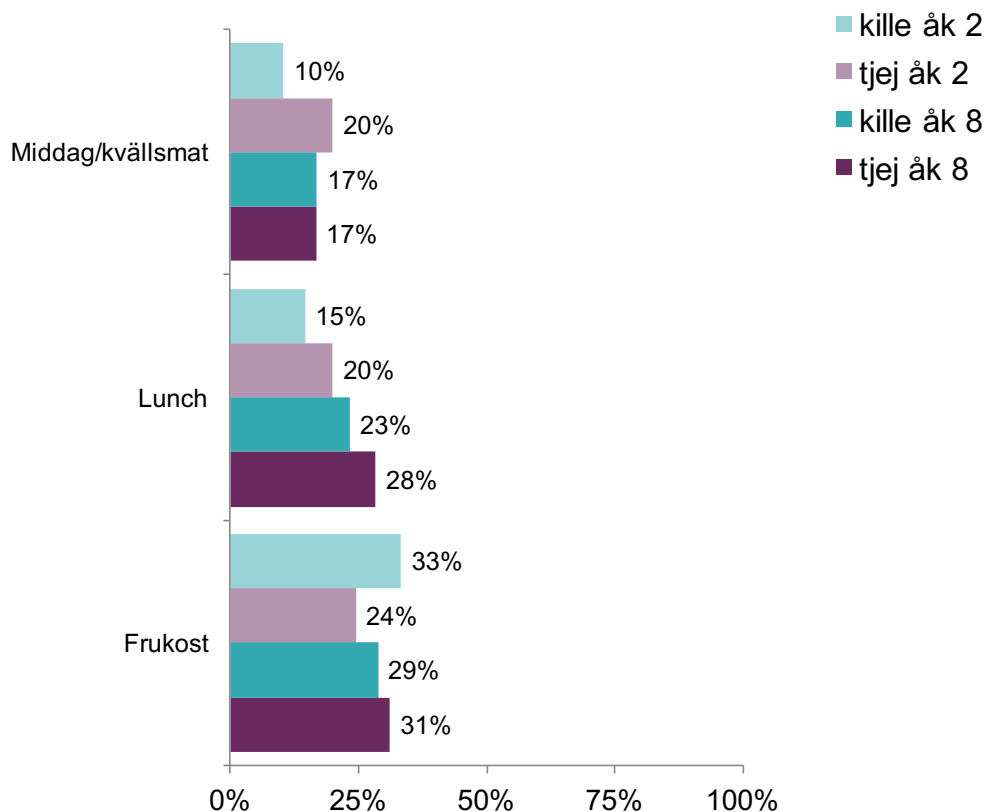
F2c. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelser

	Huvudvärk	Ont i magen	Känt dig stressad	Svårt att somna	Känt dig nedstämd, deppig eller nere	Sovit dåligt på natten
Nybro	23%	18%	43%	25%	32%	25%
Region	21%	15%	42%	29%	28%	26%
Rikssnitt	18%	14%	43%	27%	28%	25%

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. En relativt hög andel i alla åldersgrupper, mellan 24–33 % hoppar över frukosten flera gånger i veckan eller oftare. Andelen som hoppar över övriga måltider är lägre.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

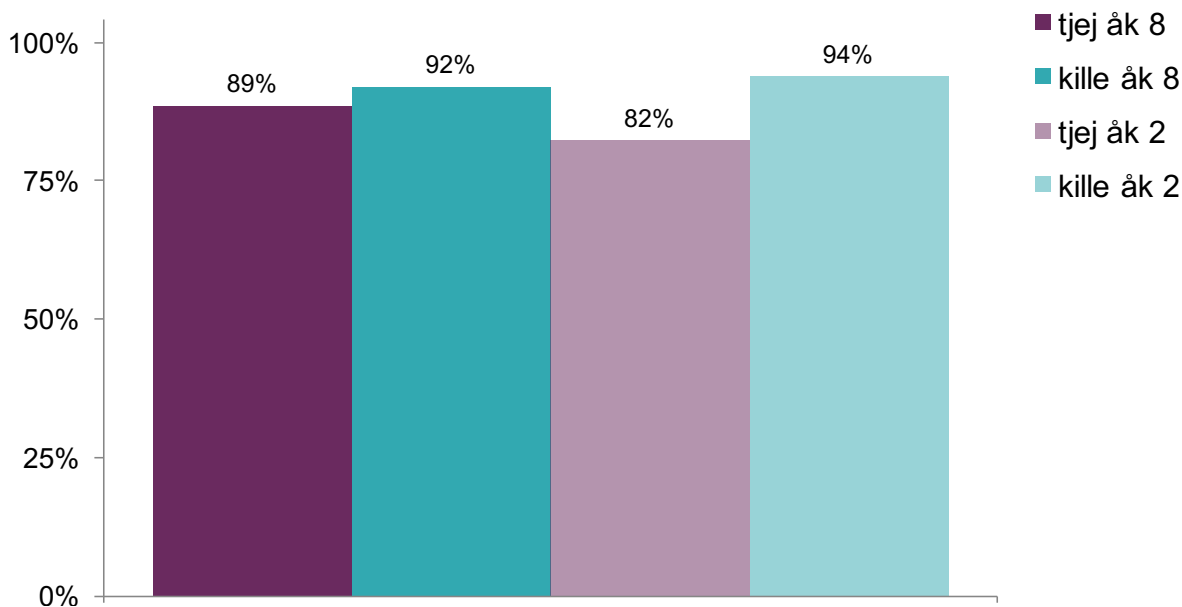
Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten¹.

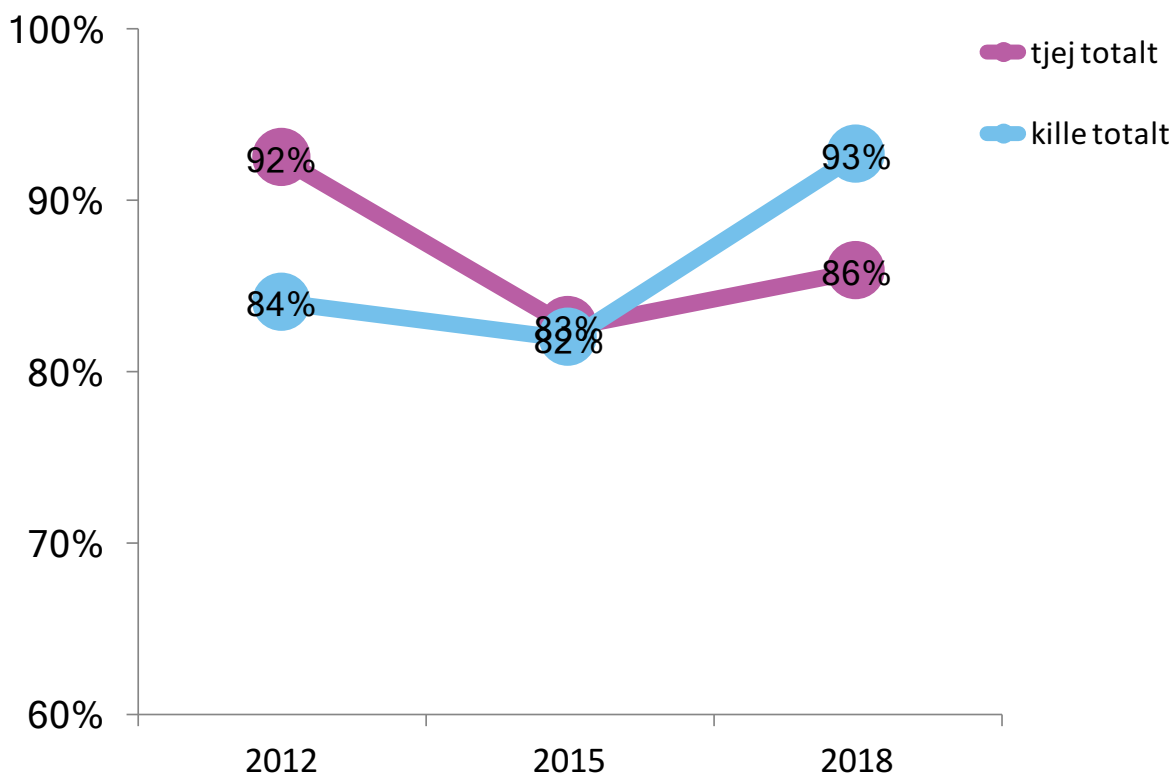
Vad som framgår i diagram F4 är att en andel mellan 82-94 % tränar minst en gång i veckan. Det är en högre andel killar än tjejer som tränar minst en gång i veckan. Resultatet för tjejer är på en högre nivå än 2015, se diagram F4a på följande sida. Andelen killar som tränar har däremot ökat över tid.

Vad som framgår i diagram F4b på följande sida är att andelen unga som tränar regelbundet är något högre i Nybro jämfört med regionsnittet och rikssnittet.

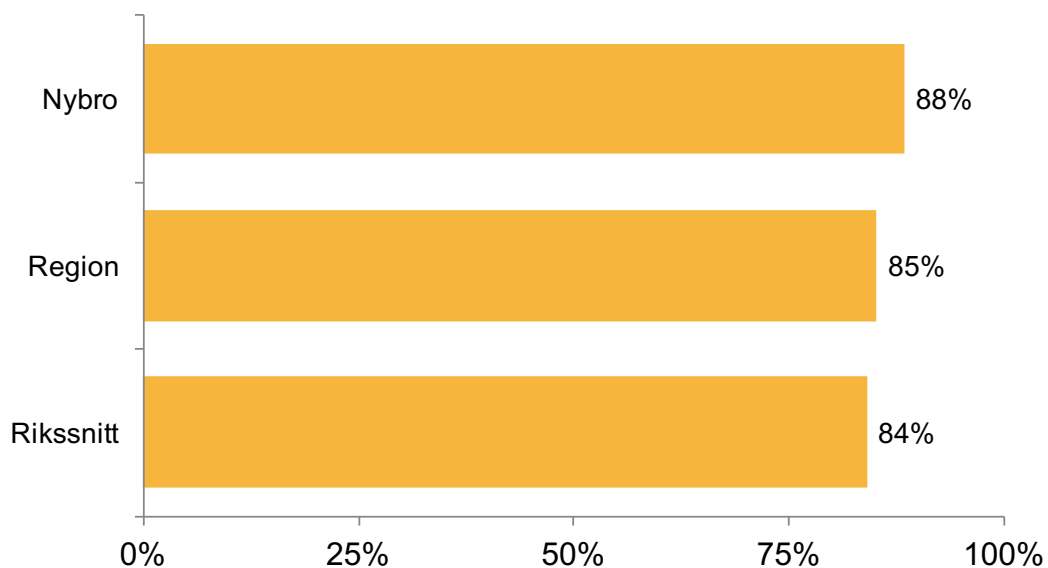
F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

F4a. Andel som tränar minst en gång i veckan
Utveckling över tid

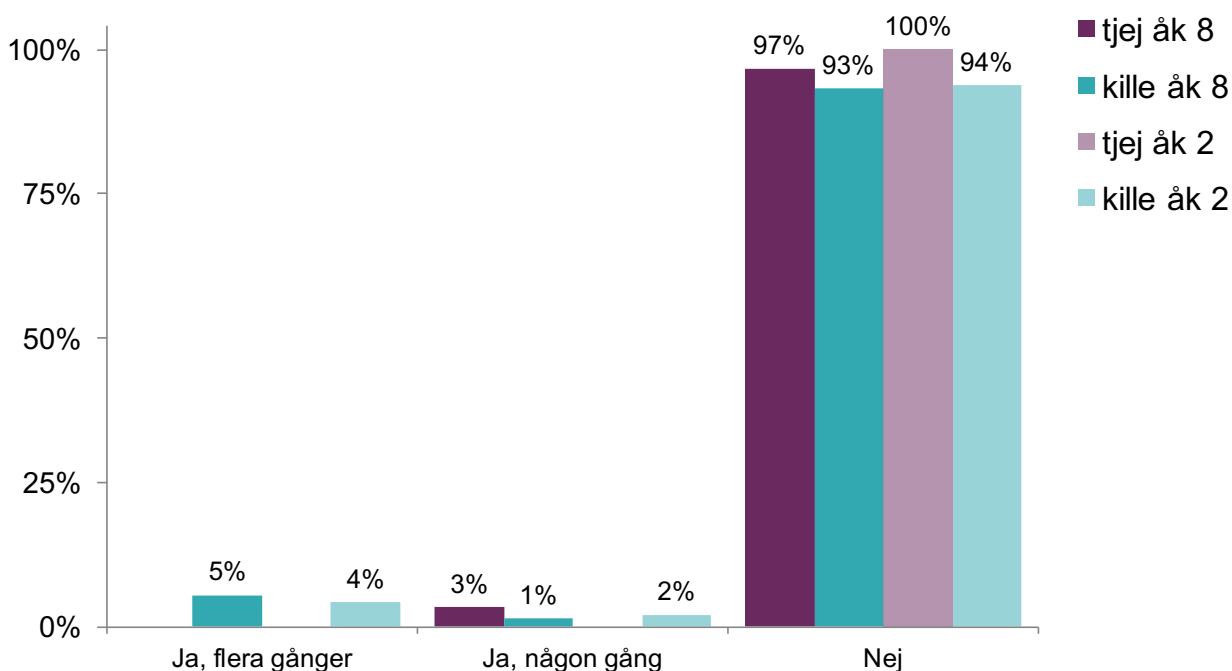
F4b. Andel som tränar minst en gång i veckan
Jämförelser

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. Totalt i Nybro kommun svarar mellan 0-6 % att de använt denna typ av medel någon gång.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Vad som framgår i Lupp-resultatet är att andelen som röker cigaretter minst en gång i veckan varierar mellan 10-12 % bland högstadietjejerna och gymnasieungdomarna. Andelen som snusar minst en gång i veckan är högst bland killar i gymnasiet, 12 %.

Över tid kan vi se att regelbunden rökning minskat bland killar i årskurs 2 men däremot ökat bland tjejer i årskurs 8. Vad gäller killarna i årskurs 2 har andelen som regelbundet snusar också minskat.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer.¹

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...

	Tjej åk 8		Kille åk 8		Tjej åk 2		Kille åk 2	
	2015	2018	2015	2018	2015	2018	2015	2018
Röka cigaretter?								
Aldrig/Sällan/En gång i månaden	99%	90%	94%	97%	92%	89%	76%	88%
Minst en gång per vecka	1%	10%	6%	3%	8%	11%	24%	12%
Snusa?								
Aldrig/Sällan/En gång i månaden	100%	100%	94%	94%	100%	98%	76%	88%
Minst en gång per vecka	0%	0%	6%	6%	0%	2%	24%	12%
Dricka folköl?								
Aldrig/Sällan	98%	93%	89%	93%	92%	89%	82%	84%
Minst en gång per månad	2%	7%	11%	7%	8%	11%	18%	16%
Dricka starköl, starkcider, alkohläsk, vin eller sprit?								
Aldrig/Sällan	96%	85%	91%	92%	32%	60%	52%	54%
Minst en gång per månad	4%	15%	9%	8%	68%	40%	48%	46%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*								
Aldrig/Sällan	33%	33%	73%	33%	26%	33%	29%	17%
Minst en gång per månad	67%	67%	27%	67%	74%	67%	71%	83%

*Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

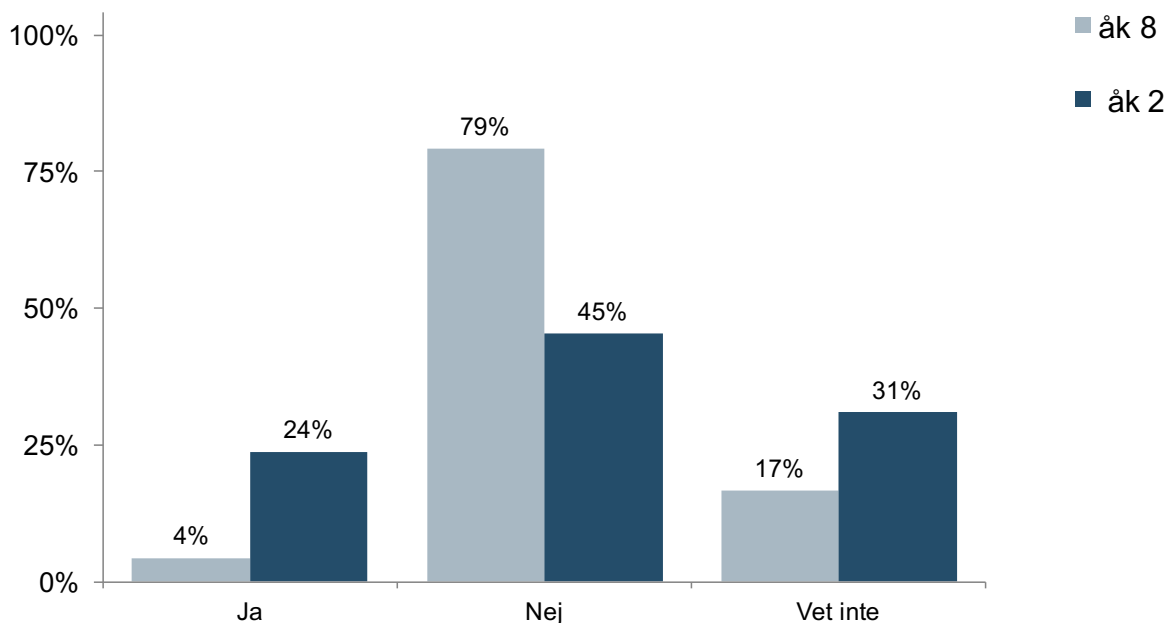
34 % av ungdomarna i Nybro svarar att de får tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon eller en partner. En lika stor andel svarar att de oftast får tag på alkohol från en annan vuxen (inte de egna föräldrarna).

F6a. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

	Andel 2018
Köper själv i affären	6%
Beställer på internet	1%
Handlar utomlands	3%
Tillverkar själv	3%
Får från mina föräldrar	10%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	10%
Från syskon	7%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	34%
Från annan vuxen	34%
På annat sätt	27%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

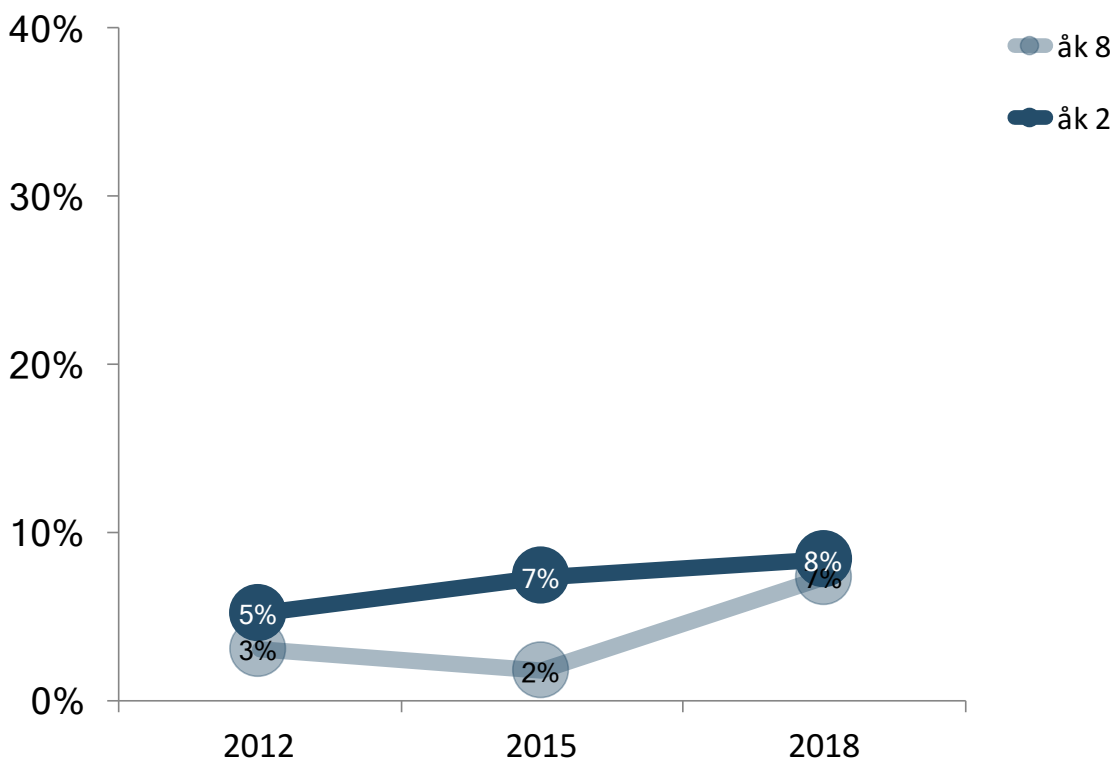

Narkotika

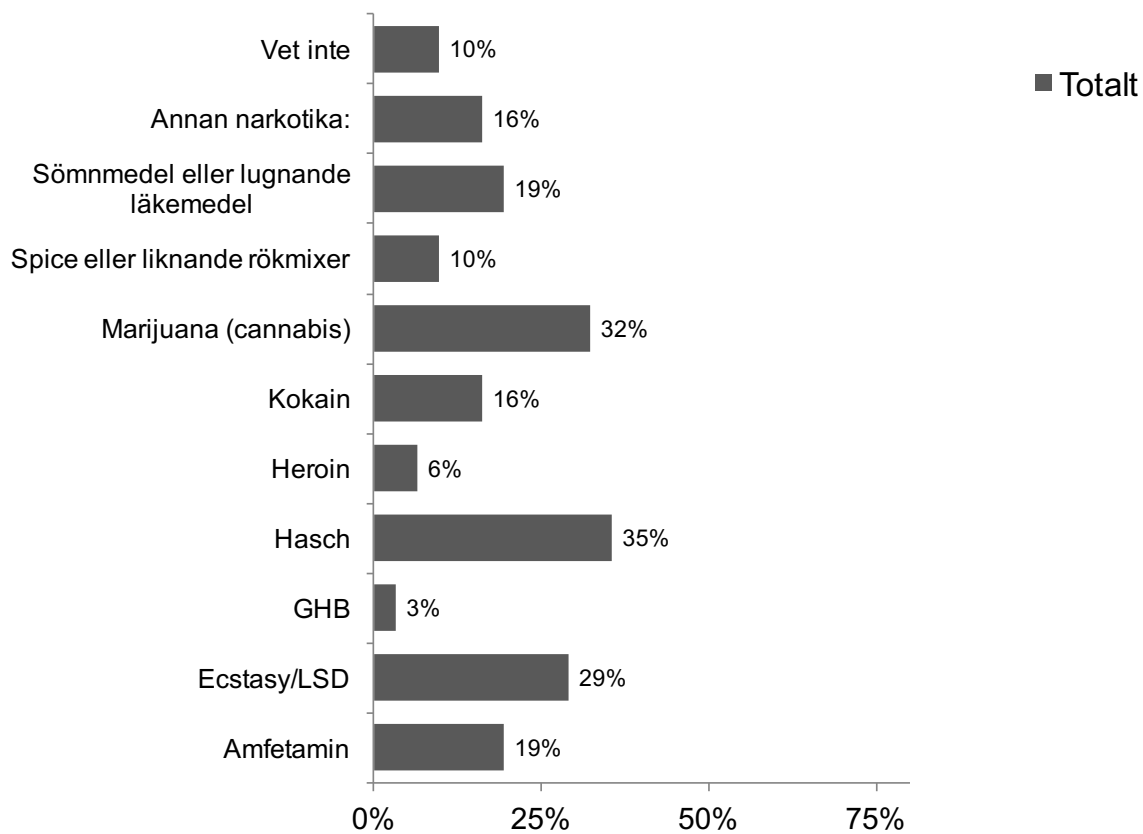
Lupp-enkäten innefattar också frågor om narkotikaanvändning. 7 % av högstadieungdomarna och 8 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. I diagram F8 framgår det att andelen högstadieungdomar som använt narkotika ökat över tid.

På följande sida ser vi att hasch, marijuana och Ecstasy/LSD är de narkotikasorter som flest ungdomar i Nybro använt.

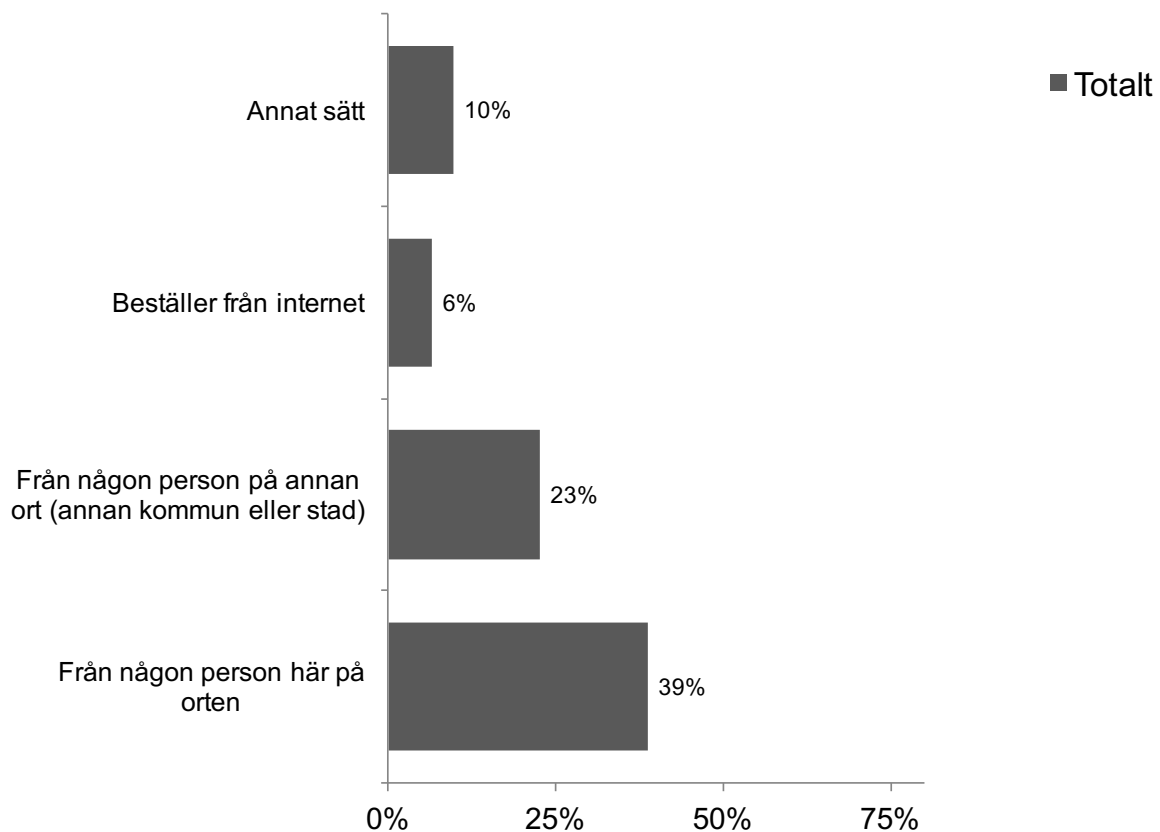
F8. Andel som använt narkotika över tid

F8a. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8b. Hur fick du/får du tag på narkotika?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

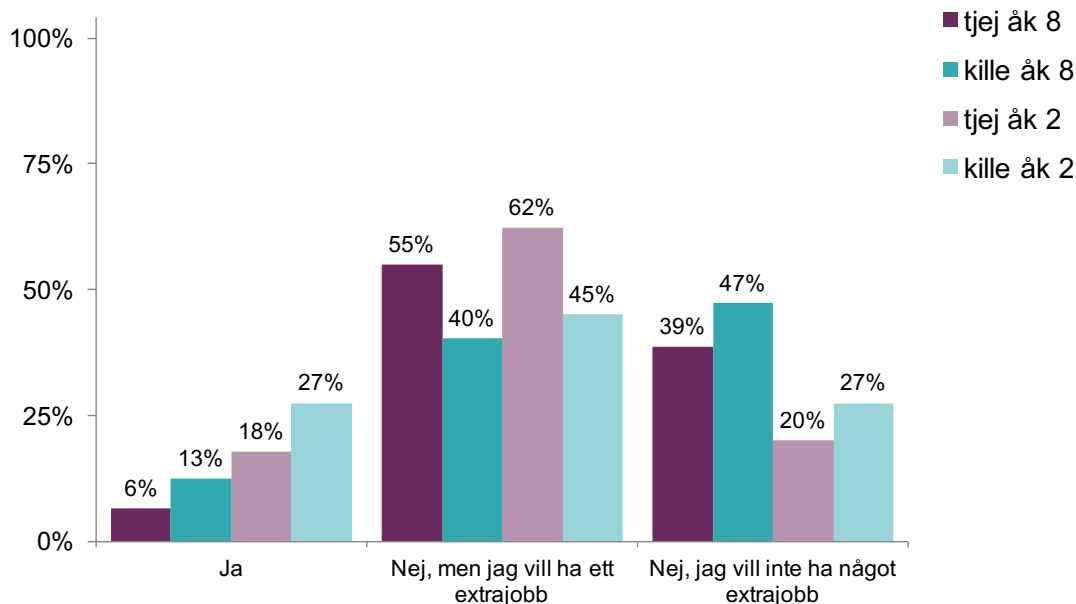

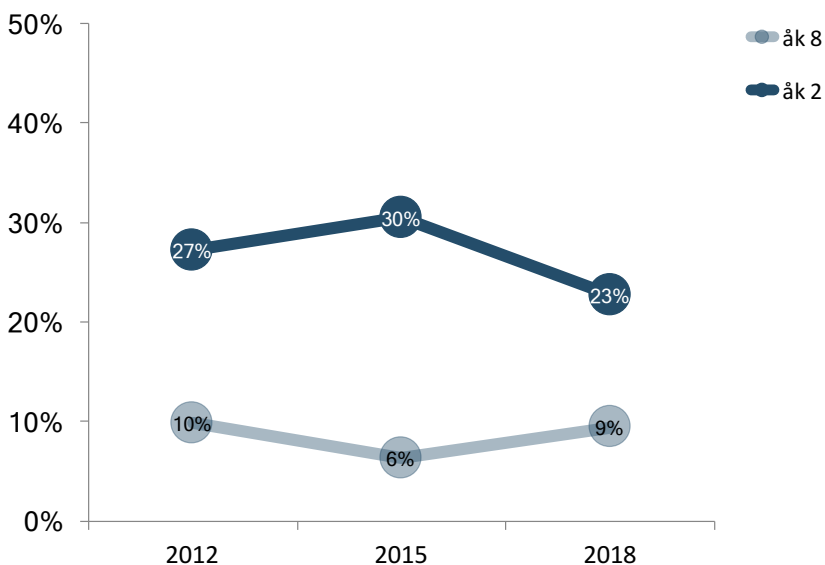
Arbete

I detta avsnitt redovisas några frågor gällande ungdomarnas relation till arbetsmarknaden. Totalt svarar 9 % i årskurs 8 och 23 % i årskurs 2 att de har ett extrajobb. Över tid kan vi se att andelen gymnasieungdomar med extrajobb minskat medan andelen högstadieungdomar med extrajobb varit på en relativt stabil nivå, se diagram G1a. Andelen som svarar att de har ett extrajobb är lägre i Nybro jämfört med regionsnittet och rikssnittet.

G1. Har du något extrajobb just nu?

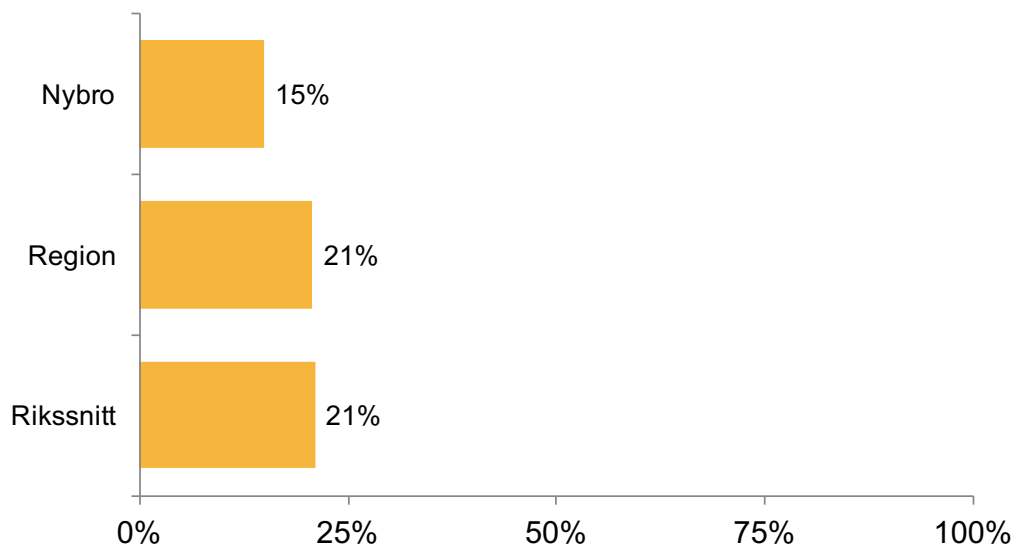

G1a. Andel med extrajobb: Utveckling över tid*

*Obs! 2009 och tidigare var svarsalternativen på frågan endast "ja" eller "nej" för att år 2012 och senare vara "ja", "nej", "nej men jag vill ha ett extrajobb" vilket kan påverka jämförbarheten

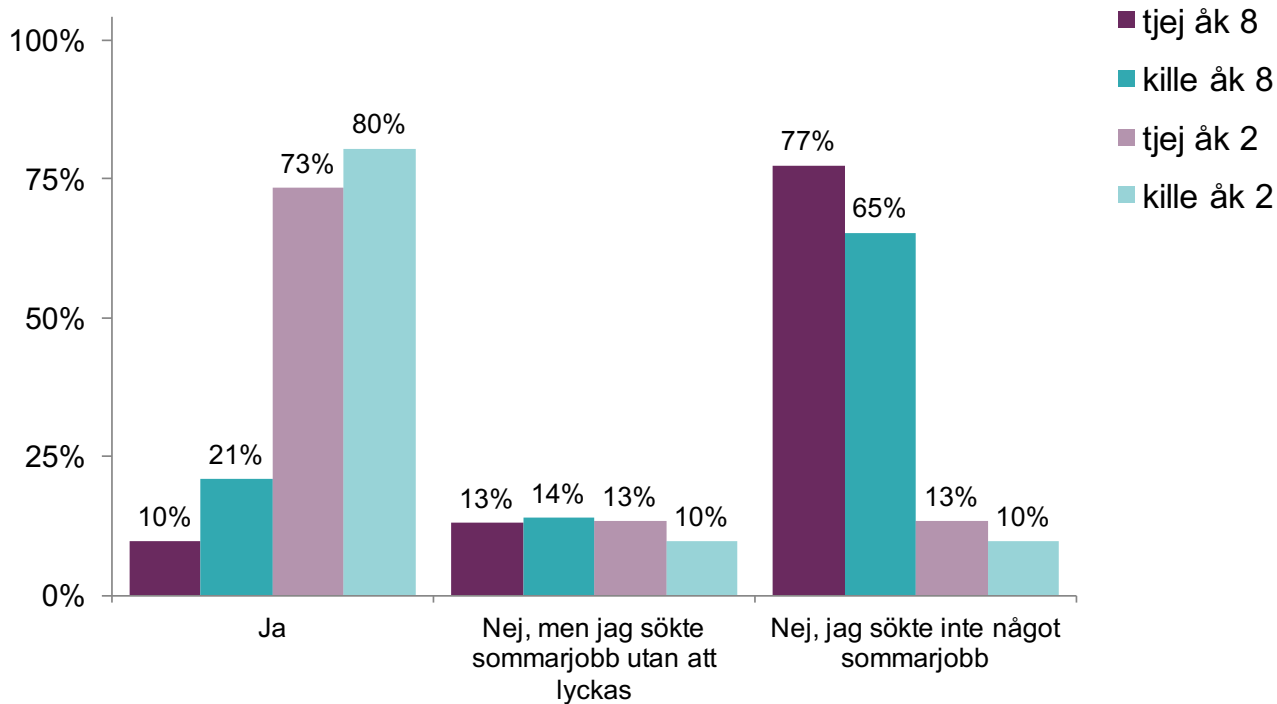
G1b. Andel med extrajobb: Jämförelser

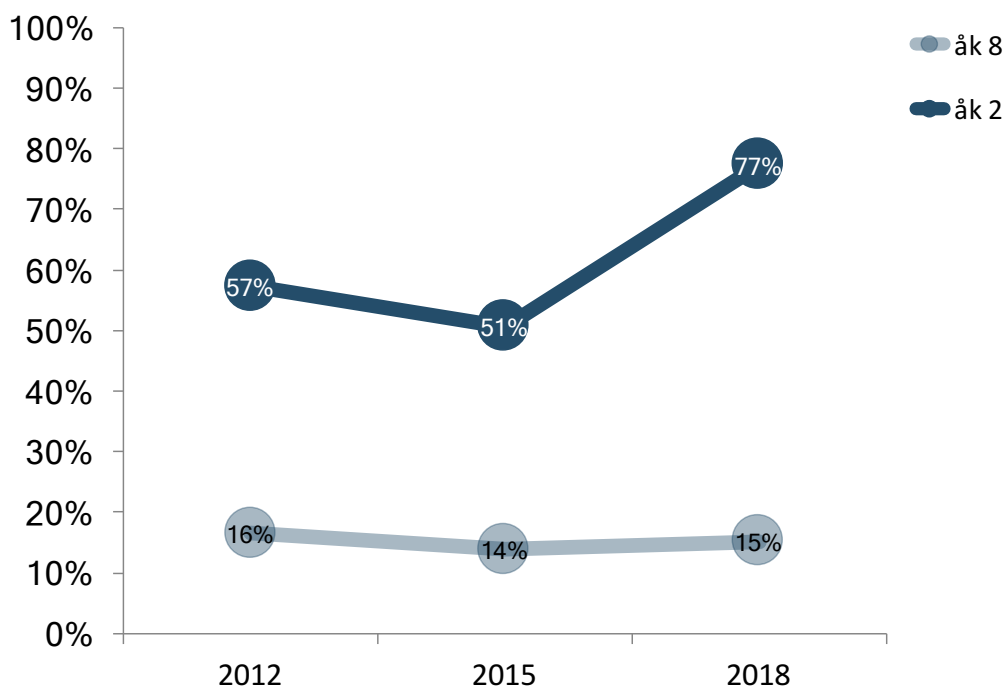
Totalt svarar 15 % av högstadieungdomarna och 77 % av gymnasieungdomarna att de hade ett sommarjobb i somras.

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren har varit på en relativt jämn nivå, se diagram G2a på följande sida. Andelen gymnasieungdomar som har haft ett sommarjobb har däremot ökat över tid.

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

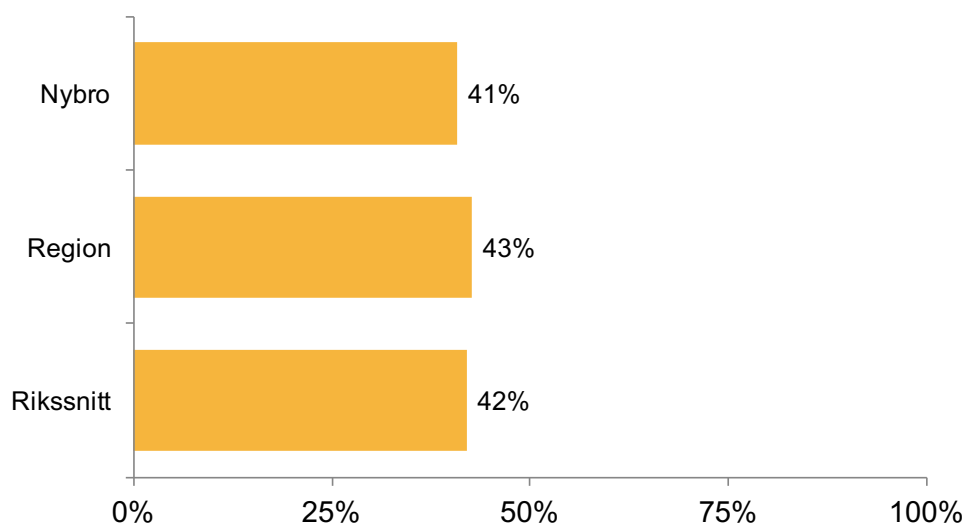
G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren
Utveckling över tid

I jämförelse mellan Nybro kommun, regionsnittet och rikssnittet framgår att andelen unga med sommarjobb den senaste sommaren är på en liknande nivå.

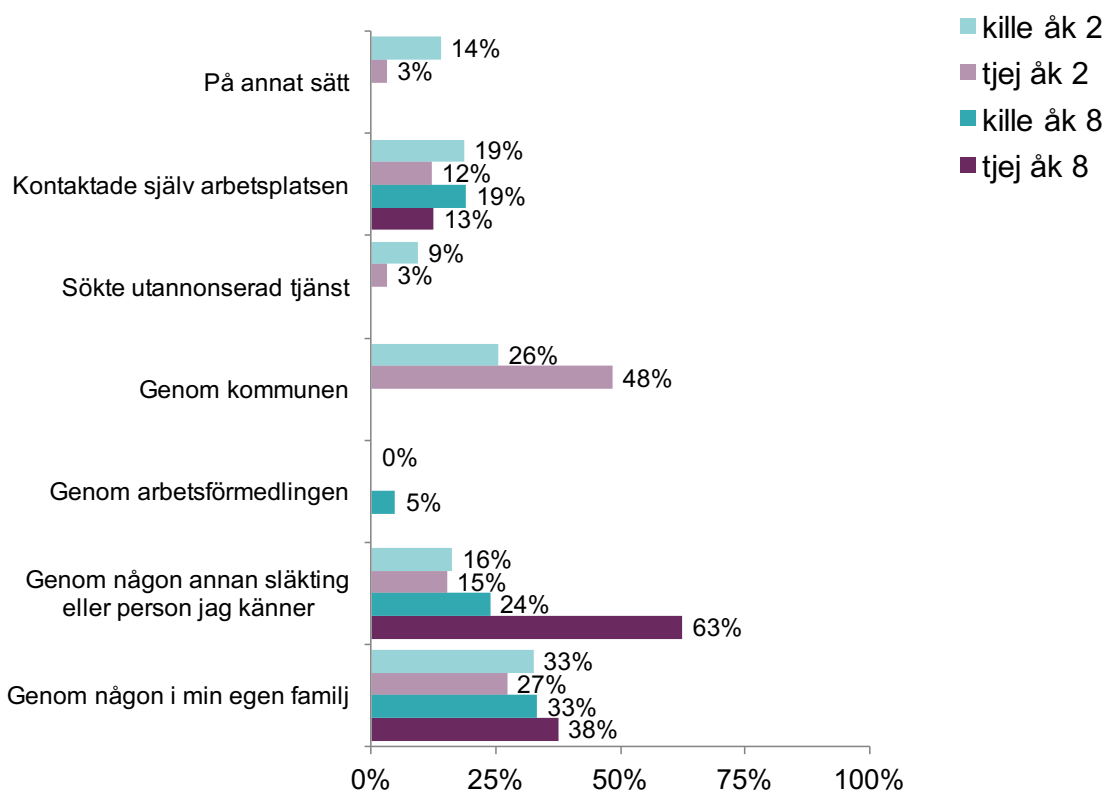
I diagram G2c på nästa sida framgår därutöver att majoriteten av ungdomarna i årskurs 8 fick jobbet genom en släkting eller annan person de känner medan majoriteten av gymnasieungdomarna fick jobbet genom kommunen.

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren
Jämförelser

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

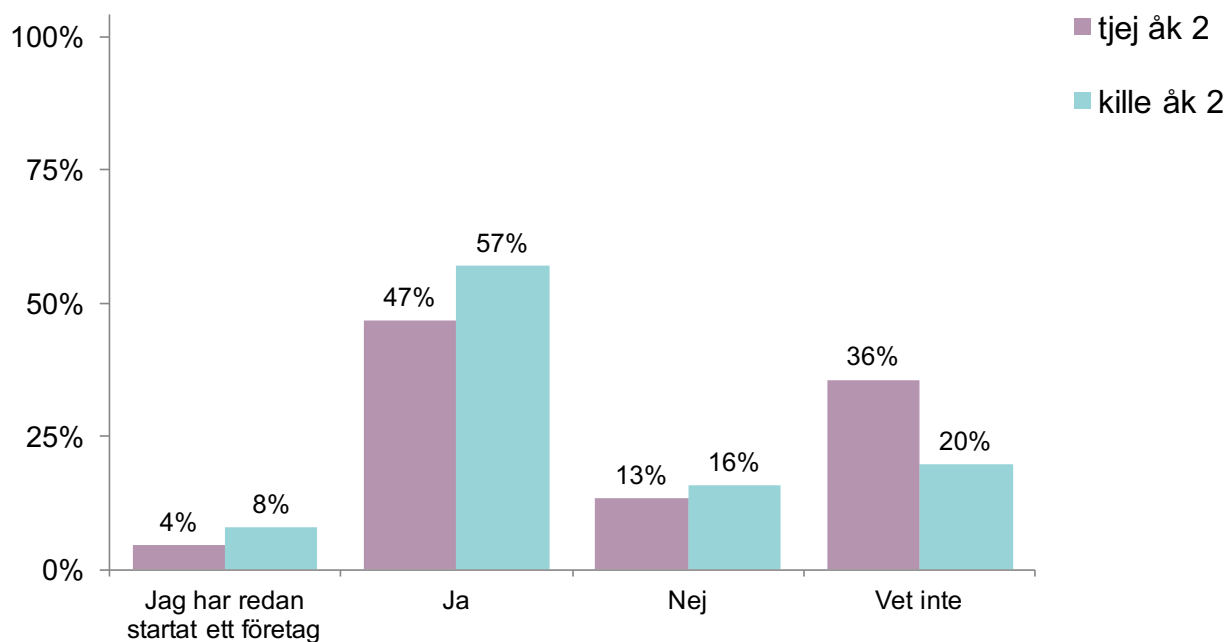
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. En andel om 4-8 % svarar att de redan har ett företag medan 47 % av tjejerna och 57 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget företag i framtiden.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

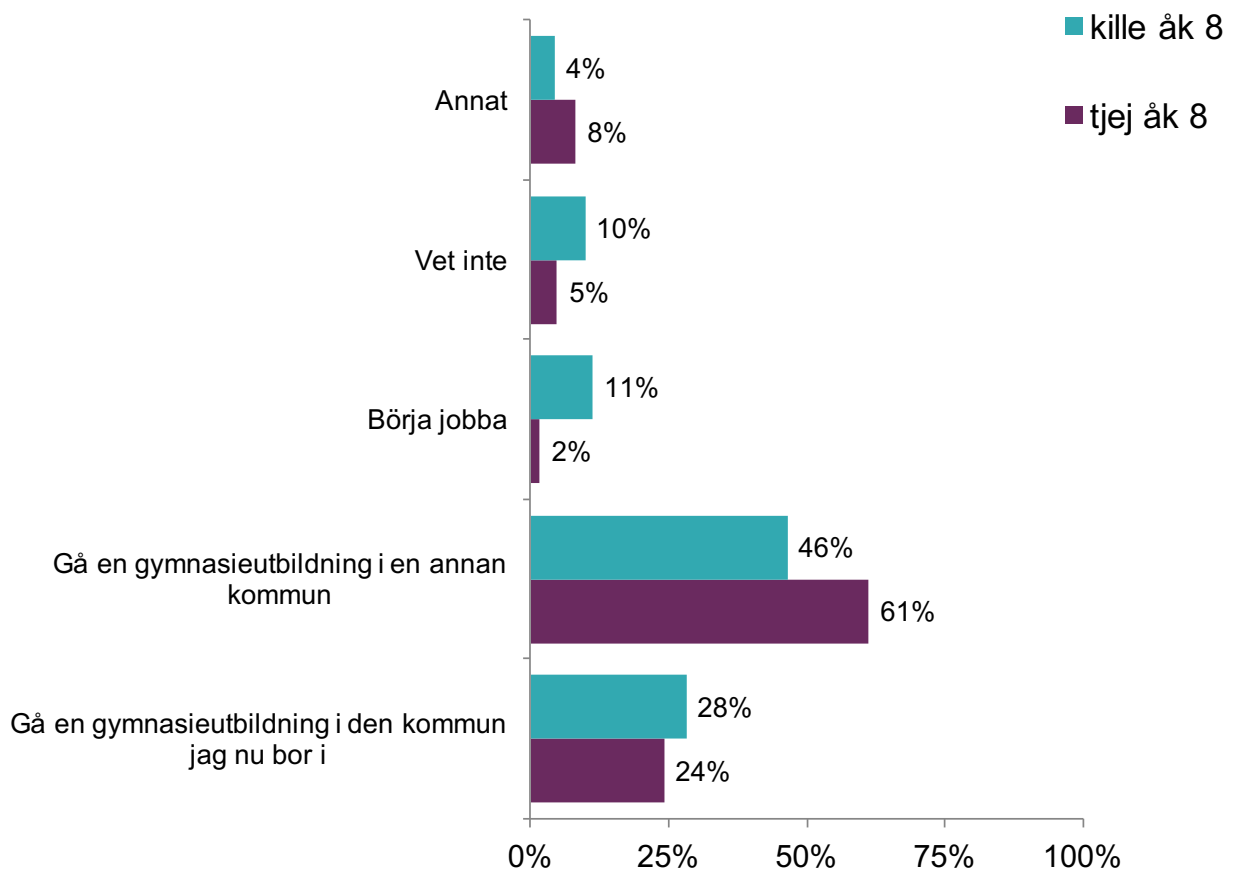
I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Vad unga i årskurs 8 vill och tror att de kommer att göra

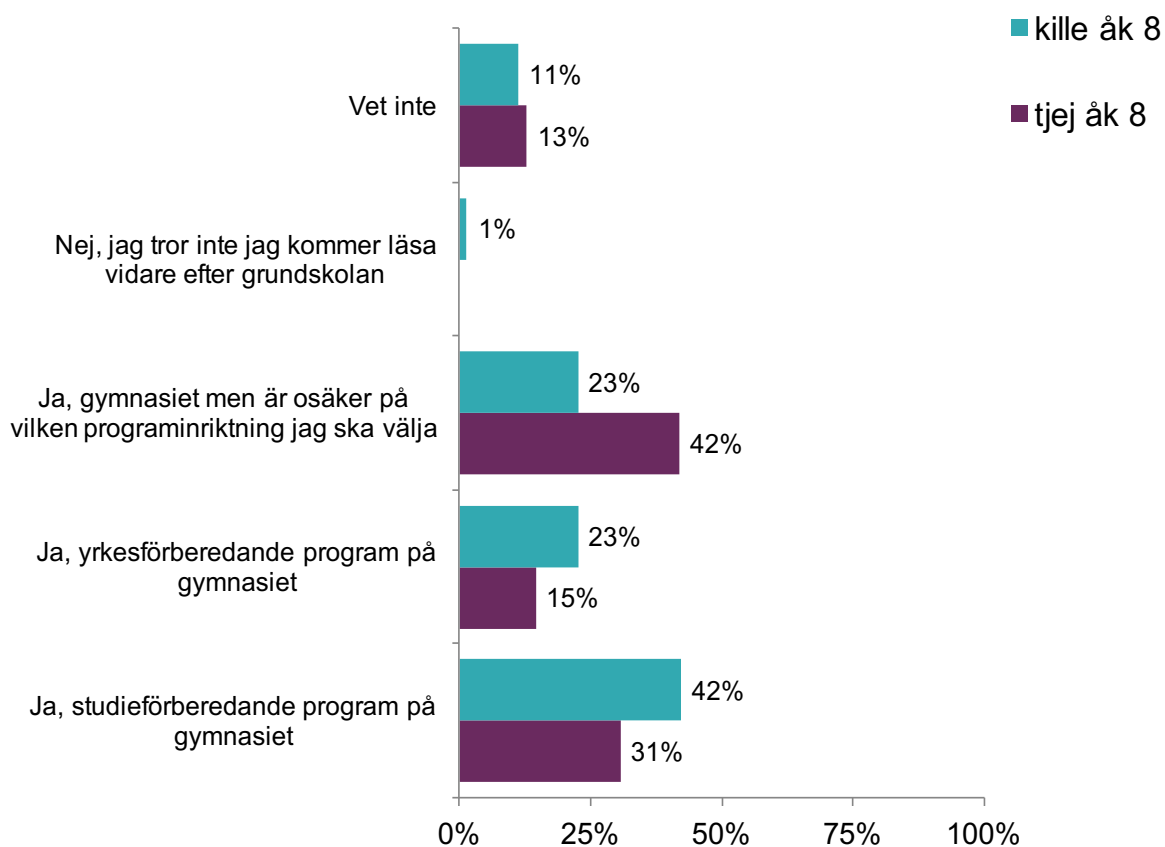
74 % av killarna och 85 % av tjejerna i årskurs 8 skulle helst gå en gymnasieutbildning direkt efter grundskolan, se diagram H1a. 11 % av killarna skulle helst jobba. Motsvarande siffra bland tjejerna är 2 %.

Vad gäller planer på vidare studier är det en väldigt stor andel, totalt 87 %, som tror att de kommer att läsa vidare (direkt eller senare), se diagram H1b på följande sida. Endast 1 % av killarna tror inte att de kommer läsa vidare. 11 % av killarna och 13 % av tjejerna är osäkra och svarar "vet inte".

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

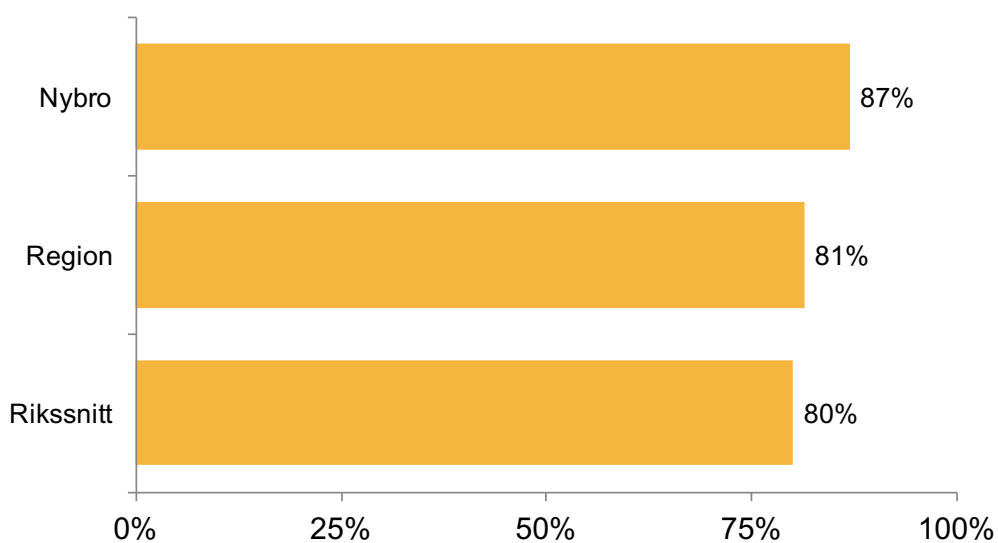

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

Andelen ungdomar i Nybro som tror de kommer läsa vidare efter grundskolan är högre än i regionsnittet och rikssnittet.

H1c. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)? Andel ja: Jämförelser

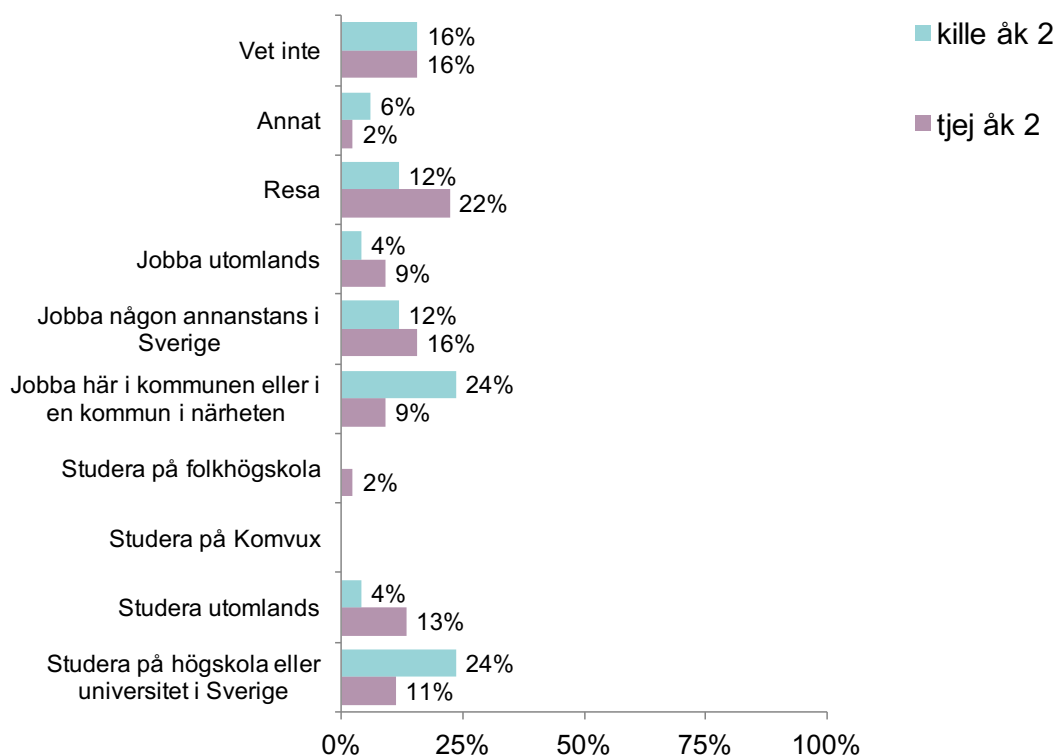

Vad unga i årskurs 2 vill och tror att de kommer att göra

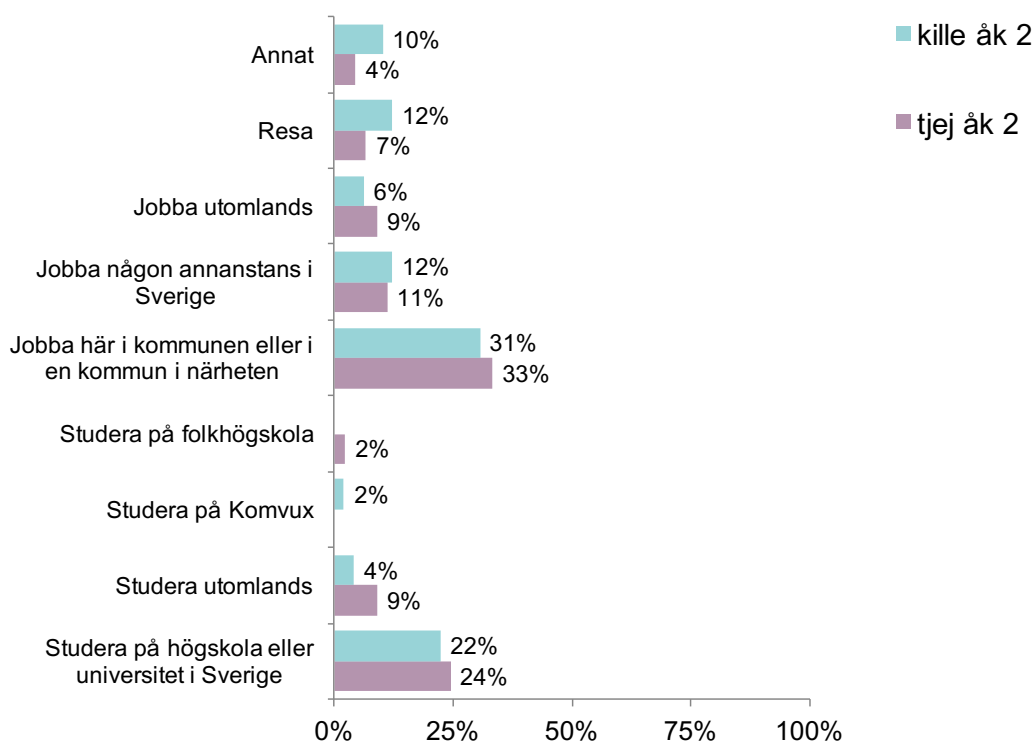
Vad gäller frågan om vad ungdomarna i årskurs 2 helst skulle vilja göra direkt efter gymnasiet svarar 11 % av tjejerna och 24 % av killarna att de vill studera på högskola eller universitet i Sverige, se diagram H2a. 13 % av tjejerna och 4 % av killarna skulle helst vilja studera utomlands och 22 % av tjejerna och 12 % av killarna skulle helst resa.

I diagram H3 på följande sida framkommer det att 62 % av tjejerna och 57 % av killarna i årskurs 2 tror att de kommer studera vidare efter gymnasiet.

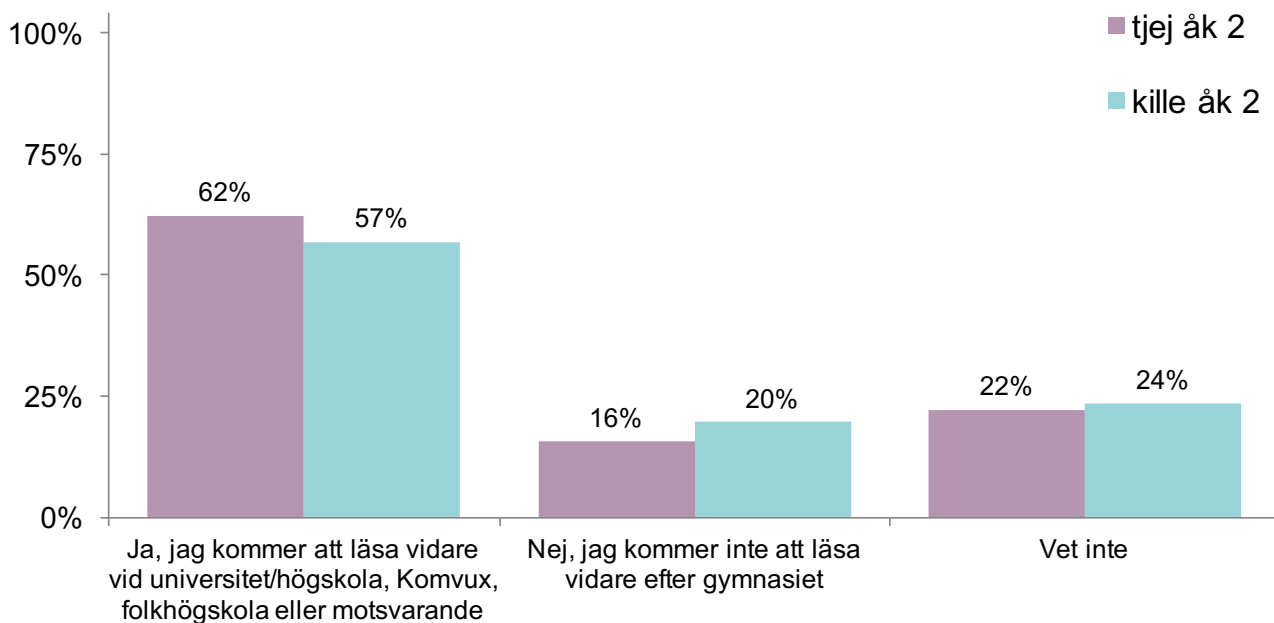
H2a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

H2b. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

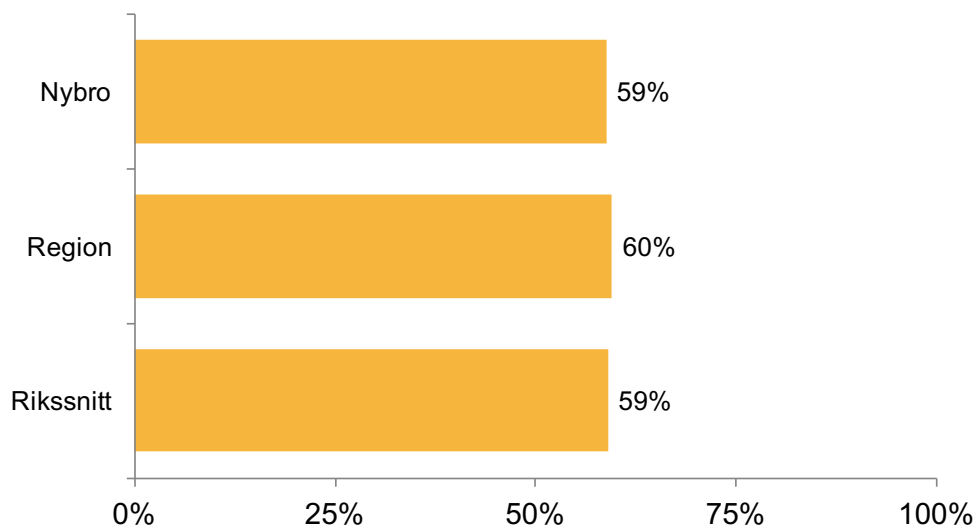

H3. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

Resultatet i Nybro är på en liknande nivå som i regionsnitt och rikssnitt, se diagram H3a nedan.

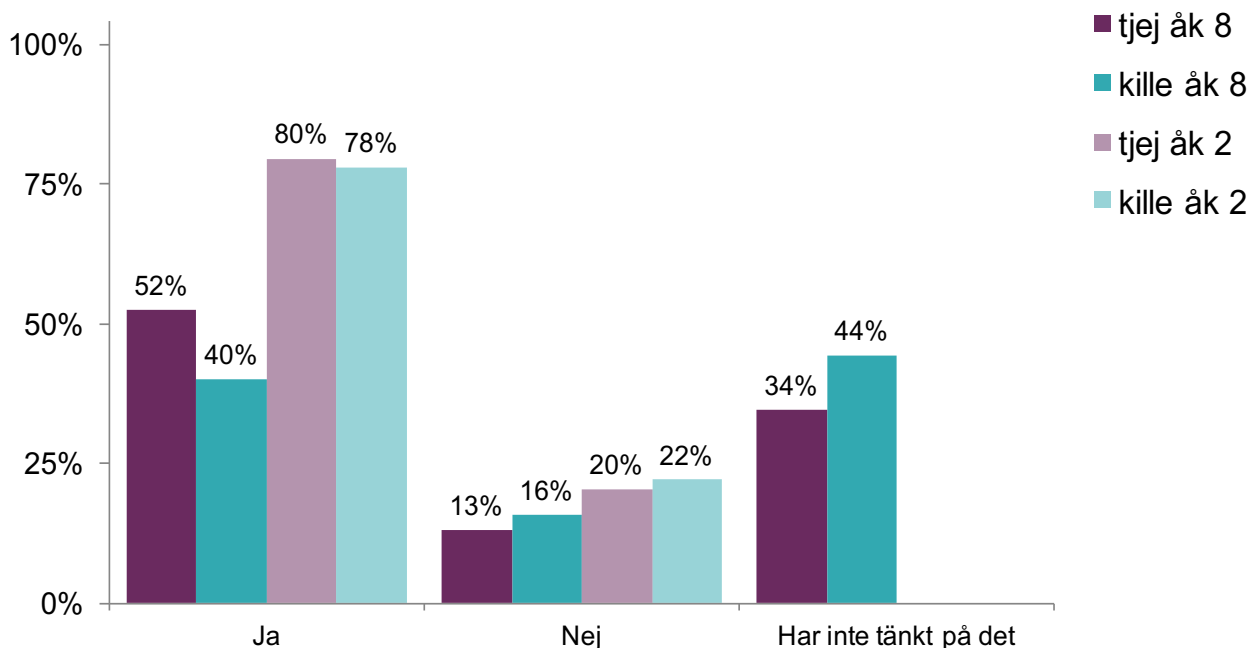
H3a. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet (direkt eller senare)? Andel ja: Jämförelser

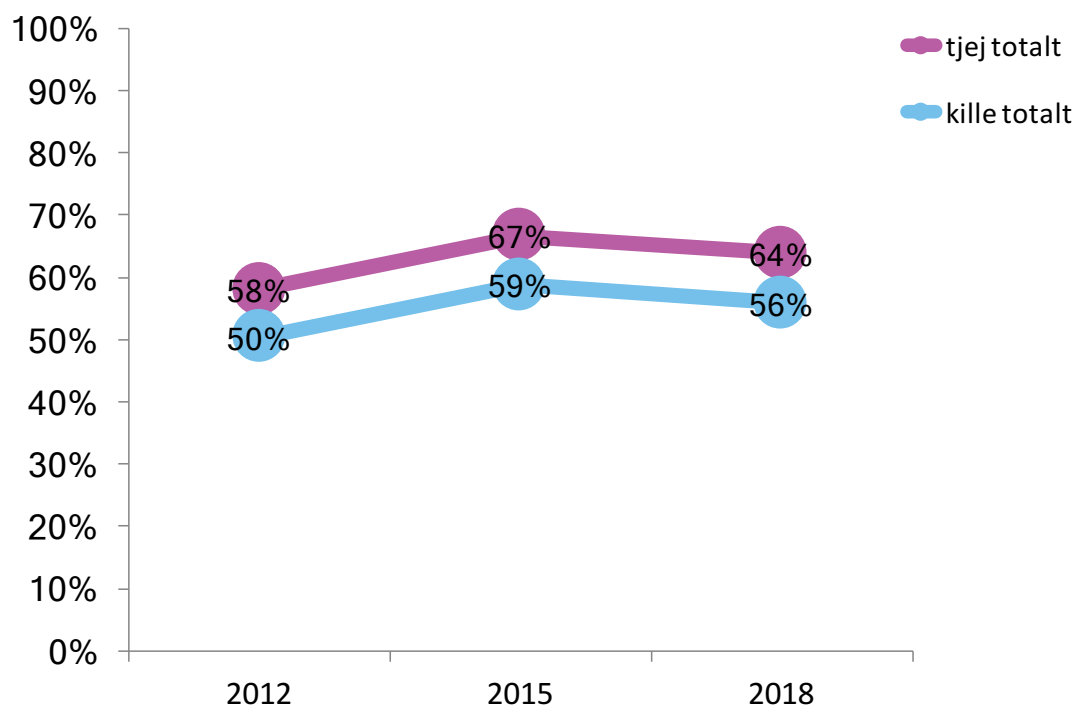
Flytta eller stanna i kommunen

Omrking 40 % av ungdomarna i årskurs 8 svarar att de inte tänkt på huruvida de tror att de kommer flytta från kommunen de bor i eller inte, medan 52 % av tjejerna och 40 % av killarna svarar att de tror att de kommer flytta. Bland ungdomarna i årskurs 2 är andelen som tror att de kommer flytta högre. Nästan 80 % totalt av ungdomarna i årskurs 2 tror att de kommer flytta. Andelen som tror att de kommer flytta från kommunen har ökat sedan år 2012, men minskat något sedan år 2015, se diagram H4a.

H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

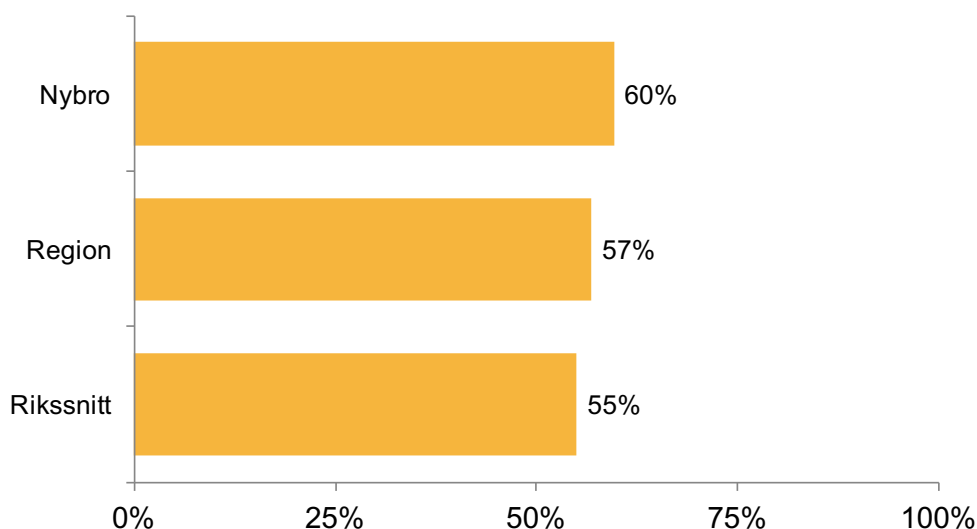

H4a. Andelen som tror de kommer flytta över tid*

*Andelen ja-svar redovisas över tid. Observera att svarsalternativen på frågan 2014 och tidigare varit ja/nej/vet inte, för att i år vara ja/nej/har inte tänkt på det

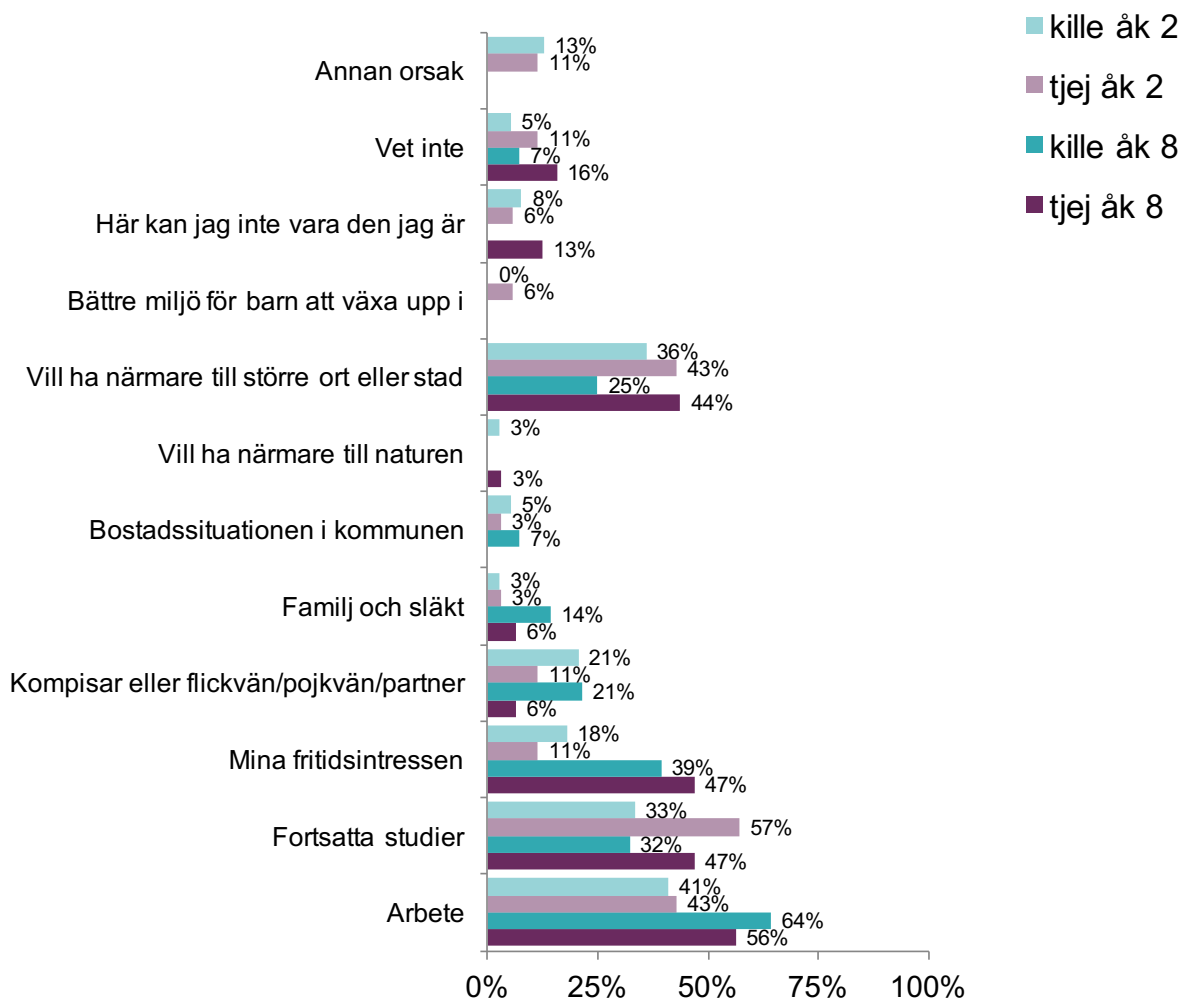
H4b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelser

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Flest har angett fortsatta studier, arbete och att de vill ha närmare till större ort eller stad. Bland högstadieungdomarna har många även svarat "Mina fritidsintressen".

H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?

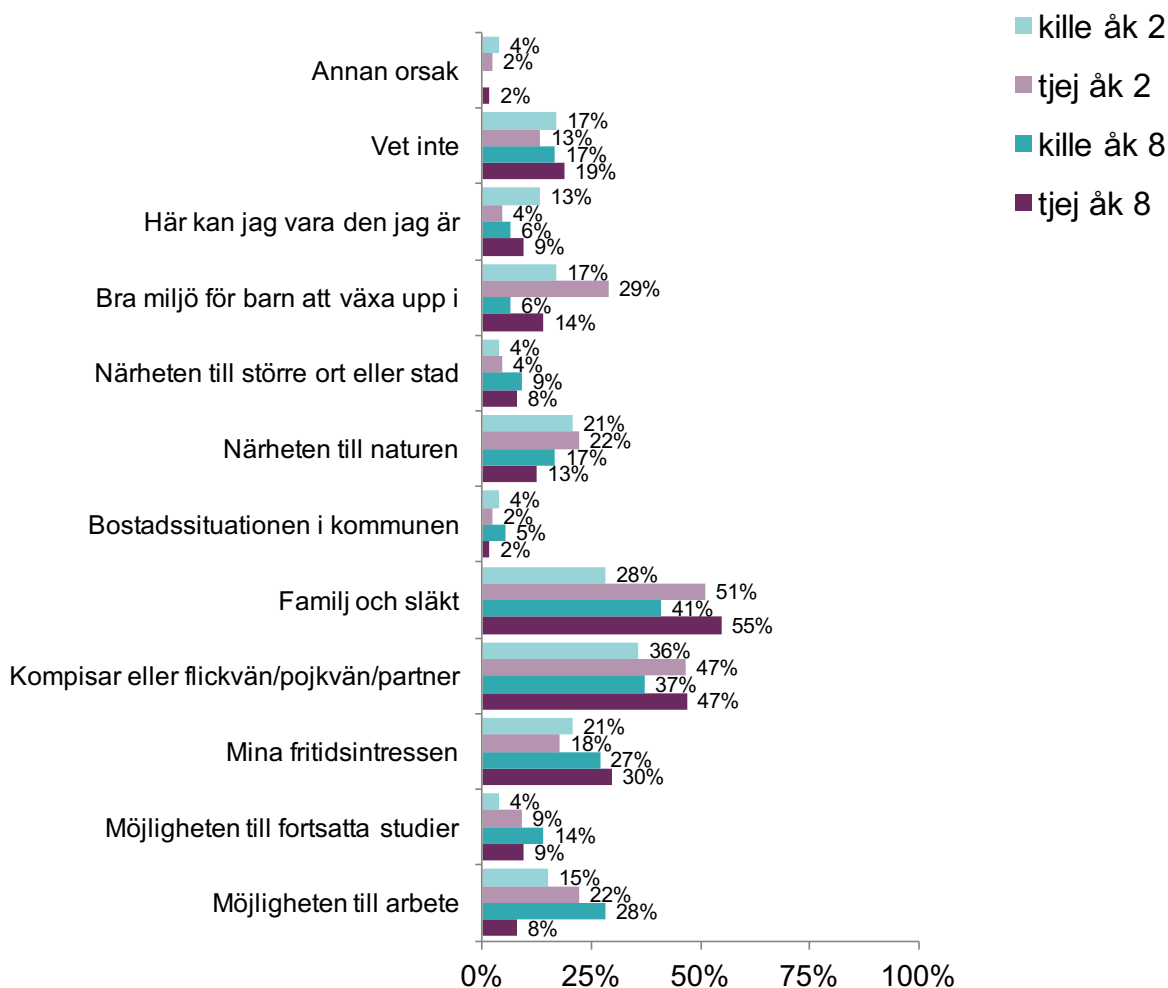
Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

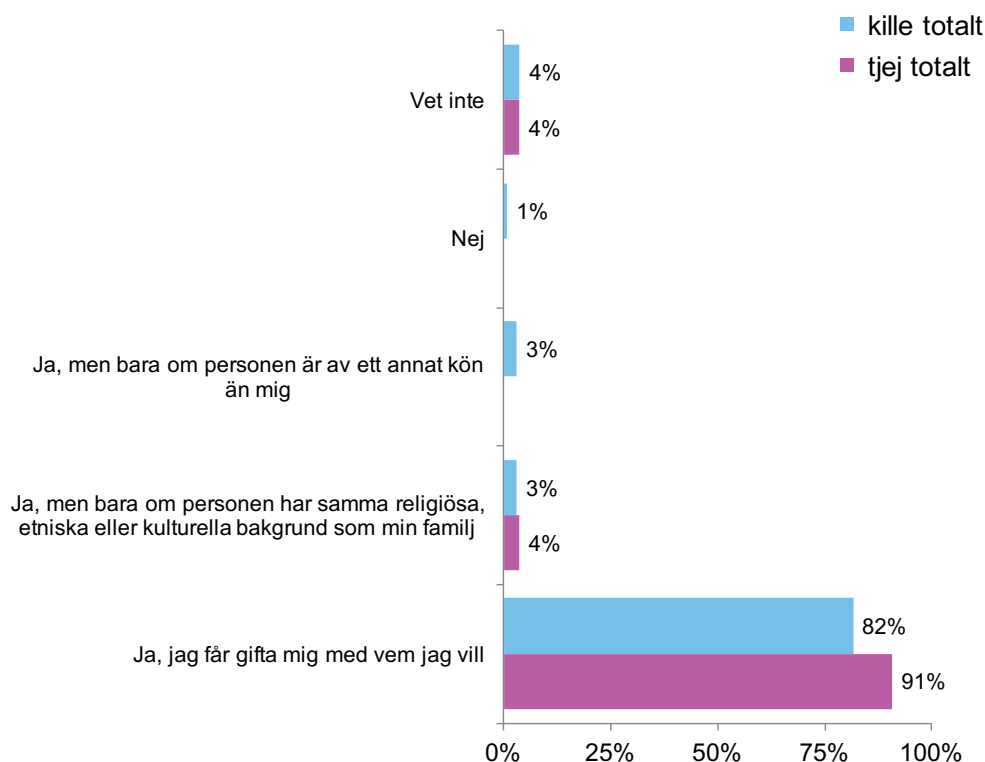
I Lupp-enkäten ställdes även en fråga om vad som är det bästa med att bo i kommunen. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som flest anger. En stor andel unga på högstadiet uppskattar också sina fritidsintressen i hög grad.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

I enkäten ställdes en fråga om huruvida eleverna får gifta sig med vilka de vill. 91 % av tjejerna totalt och 82 % av killarna svarar att de får gifta sig med vem de vill, se diagram H6 på följande sida.

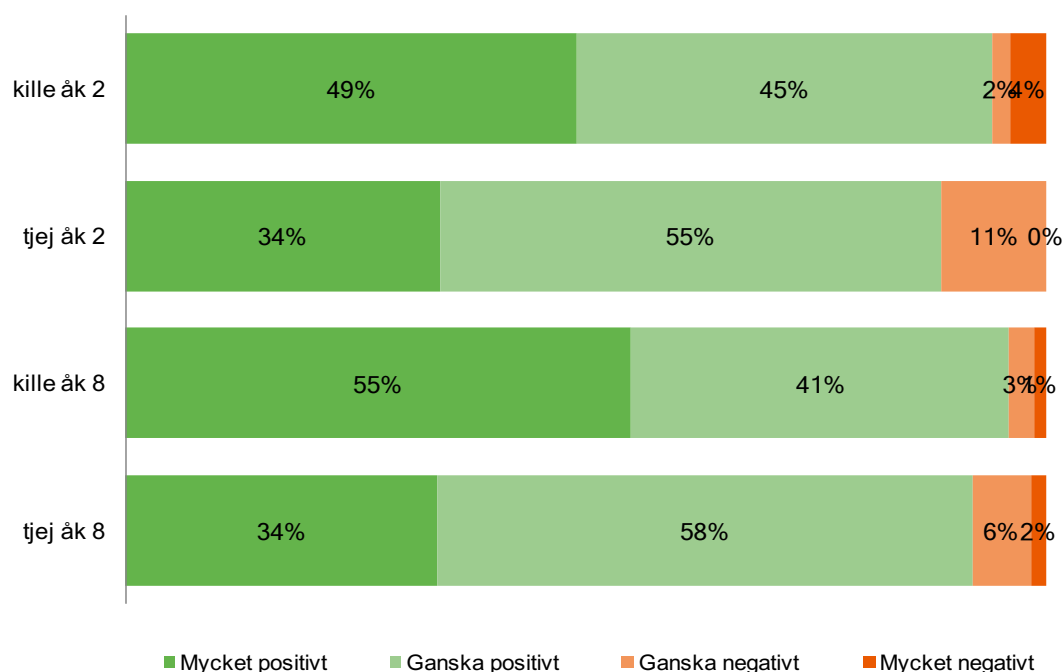
H6. Får du gifta dig med vem du vill?

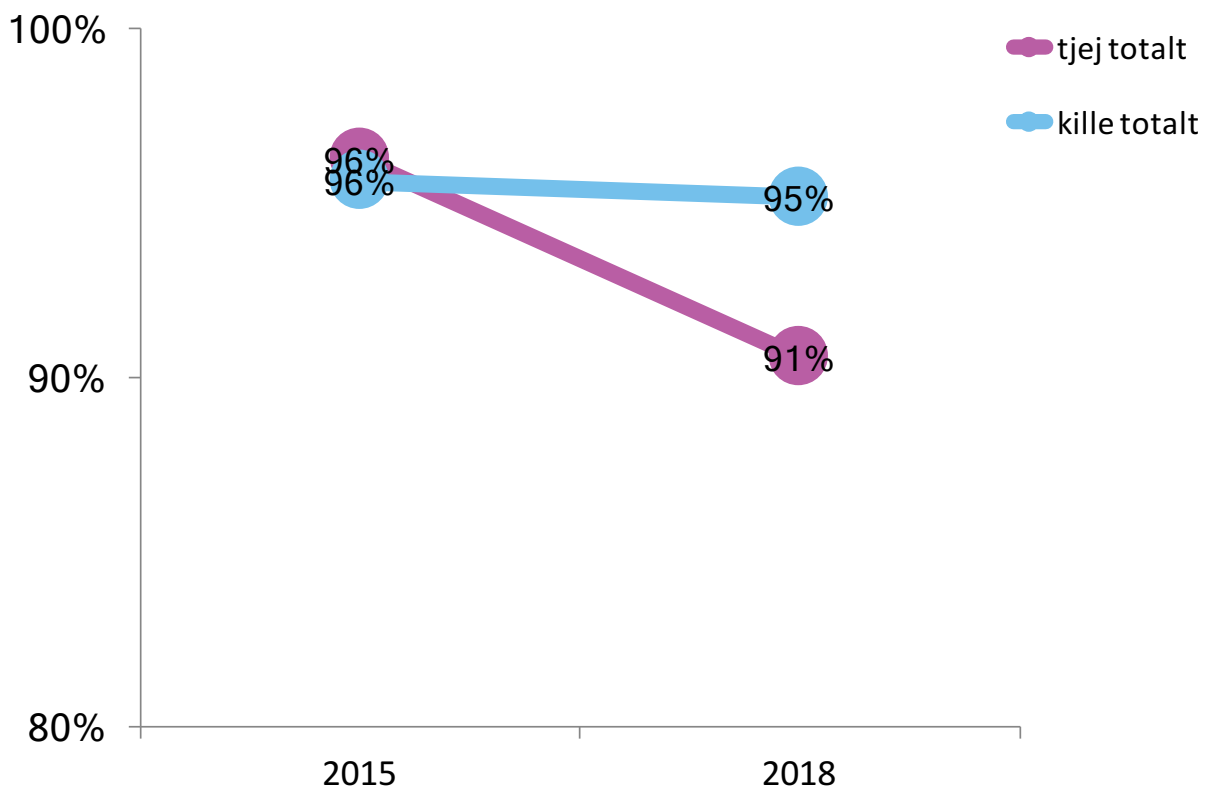
Framtid

Som det framgår i diagram H7 svarar en väldigt hög andel, 93 % av ungdomarna, att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Över tid har dock en viss negativ utveckling skett bland tjejer, se diagram H7a.

H7. Hur ser du på framtiden?

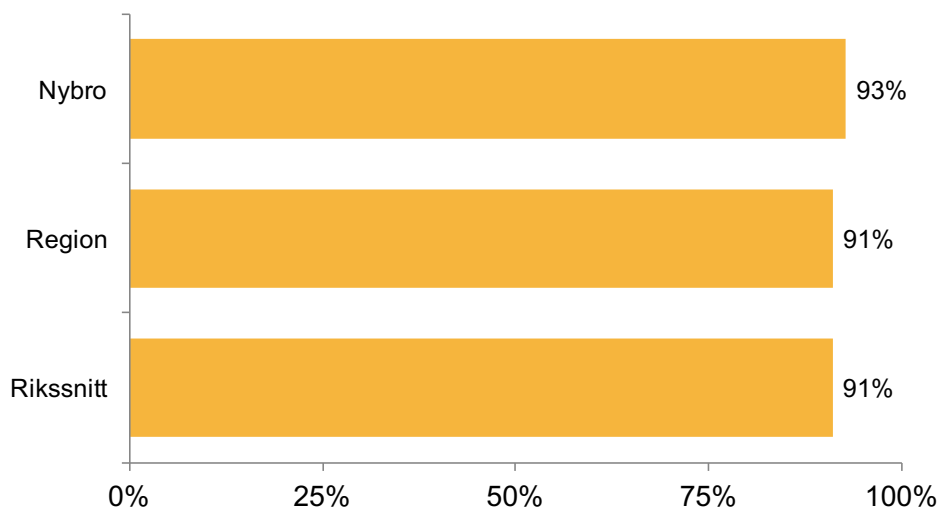

H7a. Hur ser du på framtiden? Utveckling över tid

Andelen med positiv framtidssyn är på ungefär samma nivå i Nybro som regions- och rikssnittet.

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel som svarat "mycket positivt" eller "ganska positivt"
Jämförelser

Referenser

- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2014: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013-2014
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Fokus 14: Om ungas fritid och organisering
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55 "Det handlar om en jämlik hälsa"
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet

